

**POWIATOWA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA
W SOSNOWCU**

**OCENA STANU SANITARNEGO
I
SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ
MIASTA SOSNOWIEC**

w 2022 roku

MARZEC 2023

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu realizuje zadania (zamierzenia, przedsięwzięcia, kontrole, wizytacje) zgodnie z posiadanymi kompetencjami w oparciu o ustawę z dnia 14.03.1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej /Dz. U. z 2023r. poz. 338 /.

Ochrona zdrowia ludności realizowana jest w ramach prowadzonego zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego poprzez:

- zapobieganie chorobom zakaźnym,
- monitorowanie jakości wody przeznaczonej do spożycia/ kąpeli/rekreacji,
- zapewnienie bezpieczeństwa żywności, warunków pracy oraz nauki i wypoczynku.

Ogółem w 2022 roku przeprowadzono **151514** kontroli/wizytacji/postępowań ws. chorób zawodowych/dochożeń epidemiologicznych/wywiadów; wydano **1385** decyzji administracyjnych (**783** merytoryczne + **602** płatnicze); nałożono **108** mandatów karnych na kwotę **22830** złotych.

Uzupełnieniem realizowanego nadzoru sanitarnego jest prowadzona działalność oświatowo-zdrowotna i promocja zdrowego stylu życia. Realizowane programy i akcje prozdrowotne wynikają z potrzeby popularyzowania podstawowych zasad higieny, racjonalnego odżywiania się, szczepień profilaktycznych oraz metod zapobiegania chorobom zakaźnym, ograniczania używania substancji psychoaktywnych, zapobiegania zakażeniom HIV oraz promowania odpowiedzialnych postaw i unikania ryzykownych zachowań.

Raport o stanie sanitarnym miasta Sosnowiec w 2022 roku wskazuje najistotniejsze problemy zdrowia publicznego występujące w ubiegłym roku. Został opracowany na podstawie wyników sprawozdań z poszczególnych komórek organizacyjnych PSSE w Sosnowcu wskazujących opis działań podejmowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sosnowcu w celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańcom miasta.

Treść raportu służy podejmowaniu dalszych działań w kierunku poprawy stanu zdrowia publicznego oraz doskonalenia działalności jednostki.

***Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Sosnowcu
lek. med. Zbigniew Cebo***

Spis treści

I. EPIDEMIOLOGIA.....	5
1. CHOROBY ZAKAŹNE	6
1.1 Choroby zakaźne wieku dziecięcego	8
1.2. Choroby zakaźne układu pokarmowego	9
1.3. Choroby zakaźne układu oddechowego.....	11
1.4. Choroby zakaźne układu nerwowego	15
1.5. Choroby szerzące się poprzez przerwanie ciągłości tkanki	15
1.6. Wybrane zoonozy	16
1.7. Choroby inwazyjne	16
1.8. Choroby przenoszone drogą płciową	17
1.9. Wnioski w zakresie nadzoru nad chorobami zakaźnymi	17
2. OGNISKA EPIDEMICZNE	18
3. SZCZEPIENIA OCHRONNE	21
3.1. Niepożądane odczyny poszczepienne	27
3.2. Podsumowanie nadzoru nad szczepieniami	29
4. NADZÓR NAD PODMIOTAMI WYKONUJĄCYMI DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ	30
4.1. Lecznictwo zamknięte.....	30
4.2. Lecznictwo otwarte	31
5. ZABIEGI DERATYZACYJNE	35
II. HIGIENA ŻYWIENIA, ŻYWNOŚCI I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU	36
1. ZAKŁADY PRODUKCJI I OBROTU ŻYWNOŚCIĄ.....	40
1.1. Zakłady produkcji żywności	40
1.2. Obiekty obrotu żywnością	41
1.3. Zakłady żywienia zbiorowego	47
2. AKCJE	50
3. TRANSPORT ŻYWNOŚCI.....	51
4. WSPÓLPRACA Z INNYMI SŁUŻBAMI /ORGANAMI KONTROLI.....	51
5. IMPORT / EKSPORT	52
6. JAKOŚĆ ZDROWOTNA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH.....	53
6.1. Krajowe środki spożywcze	53
6.2. Importowane środki spożywcze.....	53
6.3. Środki spożywcze z UE	53
7. INTERWENCJE	54
8. WNIOSKI	56
III. HIGIENA KOMUNALNA I ŚRODOWISKA	59
1. OCENA JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA	60
2. OCENA JAKOŚCI WODY CIEPŁEJ W OBIEKTACH.....	64
3. WODY POWIERZCHNIOWE WYKORZYSTYWANE DO KĄPIELI I REKREACJI.....	65
4. PŁYWALNIE.....	66
5. OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	67
5.1. Podmioty lecznicze	68
5.2. Obiekty usługowe	68
5.3. Pozostałe obiekty użyteczności publicznej	70
6. INTERWENCJE	71
IV. HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY	75
1. STAN SANITARNO-TECHNICZNY PLACÓWEK OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH... 77	
1.1. Ocena dostosowania mebli do wzrostu dzieci i uczniów	77
1.2. Mikroklimat w szkołach.....	78
1.3. Analiza tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych	78
1.4. Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego	78
1.5. Profilaktyka opieki medycznej nad uczniami	78

1.6. Dożywanie dzieci i młodzieży w szkołach	79
2. NADZÓR NAD WARUNKAMI WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY	79
3. INTERWENCJE	80
4. WSPÓŁPRACA Z URZĘDAMI	81
5. WNIOSKI	81
V. HIGIENA PRACY	82
1. OCENA ZAKŁADÓW PRACY	83
2. OCENA WARUNKÓW PRACY PODCZAS ZABEZPIECZANIA /USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST	88
3. OCENA WARUNKÓW PRACY W ZAKŁADACH POGRZEBOWYCH	88
4. OCENA OBROTU I STOSOWANIA PREKURSORÓW NARKOTYKÓW	88
5. NADZÓR NAD OBROTEM ŚRODKAMI ZASTĘPCZYMI „DOPALACZAMI”	89
6. CHOROBY ZAWODOWE.....	90
7. WNIOSKI	94
VI. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	95
1. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE MIASTA	96
2. UZGADNIANIE WARUNKÓW ZABUDOWY I ZAGOSPODAROWANIA TERENU	105
3. UZGODNIENIA ŚRODOWISKOWE	106
4. UZGODNIENIA DOKUMENTACJI PROJEKTOWEJ	113
5. ODBIORY OBIEKTÓW	114
6. WNIOSKI	117
VII. OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA.....	119
1. PROGRAMY REALIZOWANE W PLACÓWKACH PRZEDSZKOLNYCH.....	121
1.1. Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne”.....	121
1.2. Klub Zdrowego Przedszkolaka	122
1.3. Czyste powietrze wokół nas – Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej	122
2. PROGRAMY REALIZOWANE W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH.....	123
2.1. Bieg po zdrowie	123
2.2. Smak życia, czyli debata o dopalaczach	123
3. PROGRAMY REALIZOWANE W SZKOŁACH PONADPODSTAWOWYCH.....	124
3.1. ARS, czyli jak dbać o miłość ?	124
3.2. Wybierz życie – Pierwszy krok.....	124
3.3. Podstępne WZW	125
3.4. Znamię ! Znam je ?	125
3.5. Krajowy Programem Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV	125
4. DZIAŁANIA EDUKACYJNE DLA SPOŁECZEŃSTWA	126
4.1. Akcja “Zaszczep w sobie chęć szczepienia” Kampania #Szczepimysię	126
4.2. Akcja „Bezpieczne ferie 2022 ” oraz „Bezpieczne wakacje 2022 ”	128
4.3. Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach/ Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach	129
4.4. Lekki tornister - profilaktyka wad postawy	130
4.5. Koronawirus. Przestrzegaj podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny.	130
4.6. Wirusoochrona	131
4.7. Akcja “Tydzień dla profilaktyki chorób zakaźnych”	132
4.8. Kampania EFSA „Wybieraj bezpieczną żywność ”	133
4.9. Działania informacyjno-edukacyjne dla obywateli Ukrainy	133
5. WNIOSKI	134

I. EPIDEMIOLOGIA

1. CHOROBY ZAKAŻNE

Zgodnie z ustawą o zapobieganiu i zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi z dnia 5 grudnia 2008 roku (Dz. U. 2022 poz. 1657 z późn. zm.) lekarze mają obowiązek zgłaszania 58 chorób zakaźnych, jednostek i zespołów chorobowych, a Państwowa Inspekcja Sanitarna rejestracji dokonywanych zgłoszeń.

Ochrona zdrowia mieszkańców przed wpływem czynników szkodliwych i uciążliwych, zapobieganie powstawaniu chorób zakaźnych oraz ich zwalczanie to najważniejsze i jedno z głównych zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Analiza zarejestrowanych w 2022 roku zachorowań na choroby zakaźne z terenu objętego nadzorem epidemiologicznym Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sosnowcu wykazała, że sytuacja epidemiologiczna w mieście była zadowalająca i w miarę stabilna (z tendencją wzrostu w stosunku do roku poprzedniego).

Ogólna liczba zarejestrowanych przypadków zachorowań w 2022 roku wynosiła **20241** (w 2021 roku - 20159 zachorowań).

Tabela przedstawia liczbę zachorowań w okresie: 2018 – 2022.

Lp.	Zachorowania		Liczba przypadków				
			2018r.	2019r.	2020r.	2021r.	2022r.
1.	Salmoneloza	zatrucia pokarmowe	44	22	17	16	12
		inne zakażenia pozajelitowe	2	1	1	2	0
2.	Inne bakteryjne zakażenia		26	25	27	100	81
3.	Lamblioza		8	2	4	4	11
4.	Wirusowe zakażenia jelitowe		77	130	25	67	122
5.	Biegunka	ogółem	208	214	101	231	148
		w tym u dzieci do lat 2	64	79	43	62	37
6.	Mikobakteriozy – inne i BNO		0	1	0	2	0
7.	Listerioza		2	1	2	1	0
8.	Krzusiec		4	8	4	1	2
9.	Płonica (szkarlatyna)		108	90	35	12	51
10.	Choroba meningokokowa	zapalenie opon mózgowo - rdzeniowych	3	0	0	0	0
		posocznica	0	0	0	0	0
11.	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i>	ogółem	43	48	29	23	39
		w tym róża	39	46	29	22	35

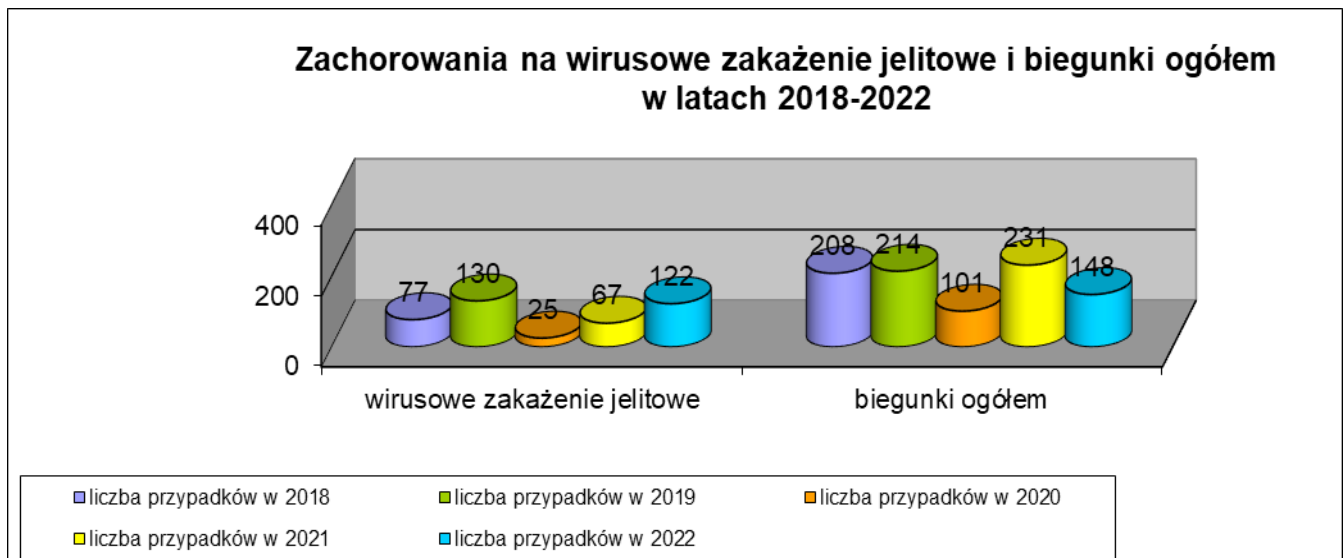
12.	Choroby przenoszone drogą płciową		5	11	11	9	6
13.	Borelioza z Lyme		55	64	5	64	71
14.	Ostre porażenie wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat		0	1	0	0	0
15.	Choroba Creutzfeldta-Jacoba		2	0	0	1	0
16.	Styczność i narażenie na wściekliczę/potrzeba szczepień		21	14	9	10	22
17.	Zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i/lub mózgu		12	8	1	4	8
18.	Gorączka denga klasyczna		0	0	1	0	0
19.	Ospa wietrzna		940	776	384	343	1175
20.	Odra		1	8	2	0	2
21.	Różyczka		1	0	1	0	4
22.	WZW typu A		107	3	1	2	2
23.	WZW typu B		16	13	0	3	15
24.	WZW typu C		30	28	8	19	30
25.	AIDS-Zespół nabytego upośledzenia odporności		0	1	0	0	0
26.	Nowo wykryte zakażenia HIV		6	9	0	0	5
27.	Świnka		10	9	2	0	5
28.	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i>	zapalenie opon mózgowo - rdzeniowych	2	0	3	0	2
		posocznica	3	3	1	1	6
		inna określona i nie określona	2	1	1	1	11
29.	Grypa	ogółem	1681	1664	1475	586	6265
		w tym u dzieci w wieku 0-14 lat	532	571	586	365	3054
		w tym wywołana wirusem A(H1N1)	0	2	0	0	0
30.	Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)		0	0	5187	18618	12103
31.	Gruźlica		50	46	35	39	43
RAZEM			3469	3201	7958	20159	20241

Na podstawie danych zawartych w tabeli można stwierdzić, iż:

- w latach 2021 i 2022 odnotowano znaczny wzrost zachorowań w stosunku do lat: 2018 - 2020

- w 2020 roku liczba zachorowań wzrosła 2-krotnie w stosunku do poprzedniego okresu
- w latach 2018-2019 liczba zachorowań utrzymywała się na zbliżonych poziomach.

Wykres przedstawia liczbę zachorowań na wirusowe zakażenie jelitowe oraz biegunki w okresie:

2018-2022.

W stosunku do 2021 roku odnotowano spadki zachorowań na:

- biegunkę ogółem – o 36%
- zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19) – o 35%

oraz wzrosty zachorowań na:

- grypę – o 969%
- WZW typu B – o 400%

- płonicę (szkarlatynę) – o 325%
- ospę wietrzną – o 243%
- lambliozę – o 175%
- wirusowe zakażenia jelitowe – o 82%.

1.1 Choroby zakaźne wieku dziecięcego

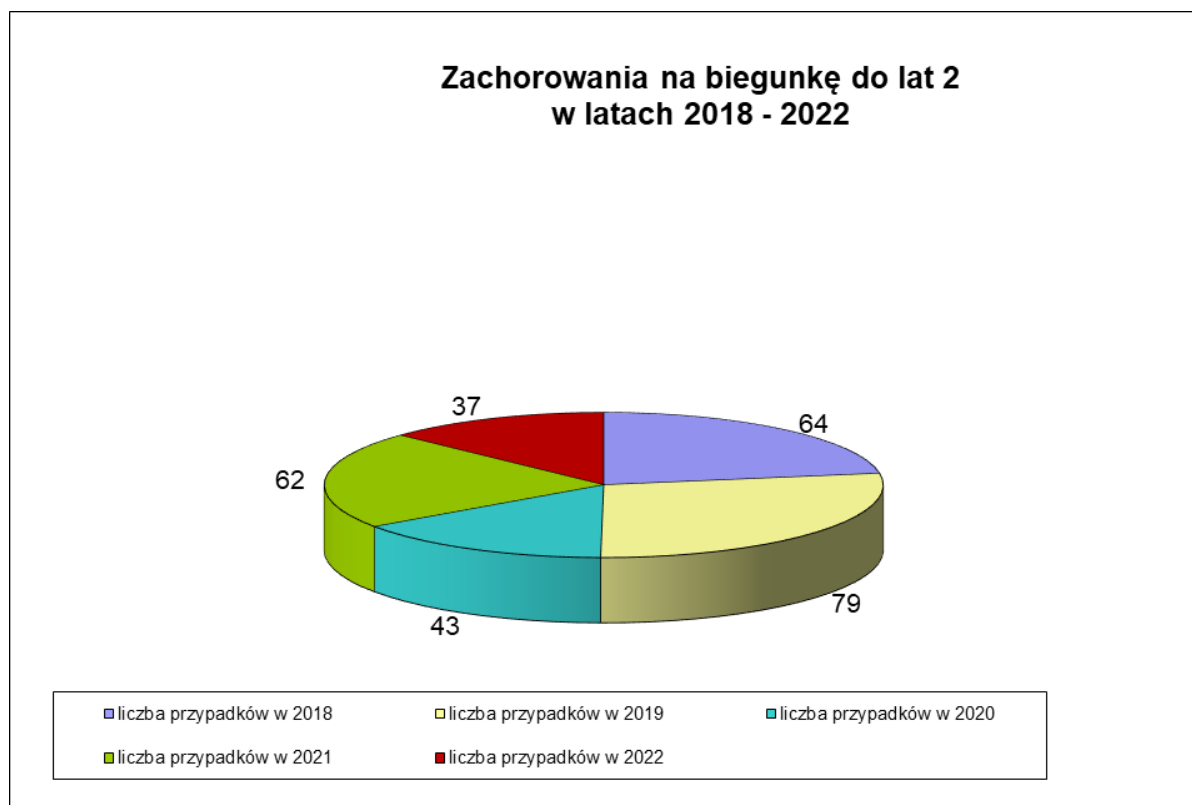
- **Ospa wietrzna - 1175 przypadków** (wzrost o 243% zachorowań) – *współczynnik zapadalności wyniósł – 603,12/100.000 mieszkańców*
Chorowały:
 - dzieci od 0 do 14 lat - 1075
/w tym zaszczepionych – 14 dzieci (1,30%): I dawką - 5 dzieci, II dawkami - 9 dzieci/
 - młodzież 15-19 lat - 9
 - dorośli w wieku 20- 74 lat - 91;
- **Szkarlatyna - 51 przypadków** (wzrost o 325 % zachorowań) – *współczynnik zapadalności wyniósł 26,18/100.000 mieszkańców.*
Chorowały – dzieci w wieku od 1 do 11 lat;
- **Różyczka - 4 przypadki** – *współczynnik zapadalności wyniósł 2,05/100.000 mieszkańców.*
Chorowały – **dziewczynki w wieku 2, 4, 5 i 7 lat**
/w tym zaszczepionych – 3 dzieci (75%): I dawką - 2 dzieci, II dawkami - 1 dziecko/;
- **Nagminne zapalenie przyusznicy (świnka) - 5 przypadków** – *współczynnik zapadalności wyniósł 2,57/100.000 mieszkańców.*
Chorowały – **dziewczynki w wieku 2, 5, 5, 13 lat oraz 1 kobieta w wieku 28 lat**
/w tym zaszczepionych – 4 dzieci (80%) wszystkie I dawką/;
- **Odra - 2 przypadki** – *współczynnik zapadalności wyniósł 1,03/100.000 mieszkańców.*
Chorowały – **dziewczynka w wieku 3 lat i chłopiec w wieku 7 miesięcy**
/w tym zaszczepione – 1 dziecko (50%) I dawką/.

W roku 2022 nie odnotowano zachorowań na ostre porażenie wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat.

1.2. Choroby zakaźne układu pokarmowego

- **2 przypadki wirusowego zapalenia wątroby typu A** - współczynnik zapadalności wyniósł - 1,03/100.000 mieszkańców
– zachorowała **1 kobieta** w wieku 41 lat i **1 mężczyzna** w wieku 38 lat;
- **122 przypadki nieżytu żołądka i jelit o etiologii wirusowej** (wzrost zachorowań o 82%) - współczynnik zapadalności wyniósł - 62,62/100.000 mieszkańców.
Zakażenia potwierdzone diagnostycznymi badaniami wirusologicznymi kału dotyczyły dzieci w wieku: 2 miesiące -17 lat;
- **111 przypadków biegunek powyżej 2 lat /o nieokreślonej etiologii zachorowań/** - współczynnik zapadalności wyniósł - 56,98/100.000 mieszkańców;
- **37 przypadków biegunki u dzieci do lat 2** - współczynnik zapadalności wyniósł - 18,99/100.000 mieszkańców;

Wykres przedstawia liczbę zachorowań na biegunkę u dzieci do 2 lat w okresie: 2018-2022

- **81 przypadków bakteryjnego zakażenia jelitowego** - współczynnik zapadalności wyniósł - 41,58/100.000 mieszkańców

Chorowało:

- 79 osób dorosłych /22 - 94 lat/ - przyczyna zachorowania: zakażenie *Clostridium difficile*;
- roczna dziewczynka - czynnikiem etiologicznym była bakteria *Campylobacter jejuni*;
- mężczyzna 81 lat - czynnikiem etiologicznym była bakteria *Escherichia coli*.

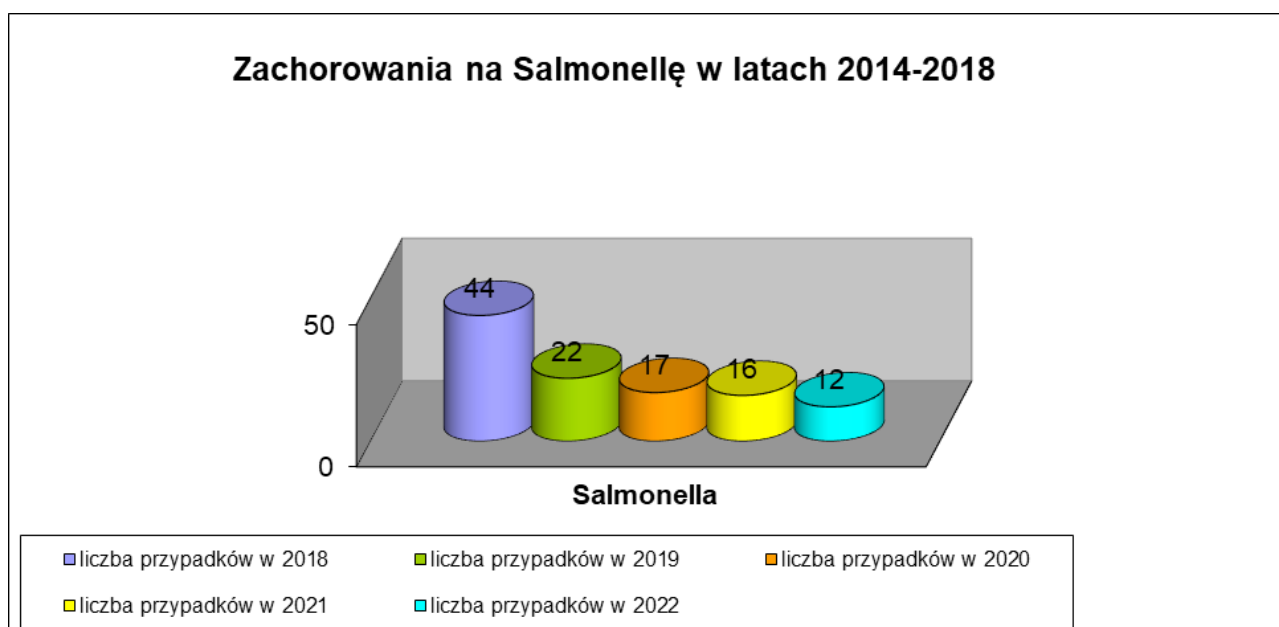
- **12 przypadków zachorowań wywołanych pałeczkami Salmonella** - współczynnik zapadalności wyniósł - 6,16/100.000 mieszkańców.

W przypadku 5 zachorowań nie ustalono czynnika etiologicznego wywołującego zachorowania. Pozostałe 7 przypadków sklasyfikowano jako grupa D typ Enteritidis.

Chorowało:

niemowlę /w wieku 4 miesięcy/ + 8 dzieci / 2 -13 lat /+ 3 dorosłych / 49, 53, 76 lat /.

Wykres przedstawia liczbę zachorowań na Salmonellę w okresie: 2018-2022

d

ków choroby przewodu pokarmowego wywołanej przez pierwotniaka z gatunku *Lamblia intestinalis* (wzrost zakażeń o 175%) – współczynnik zapadalności wyniósł – 5,65/100.000 mieszkańców.

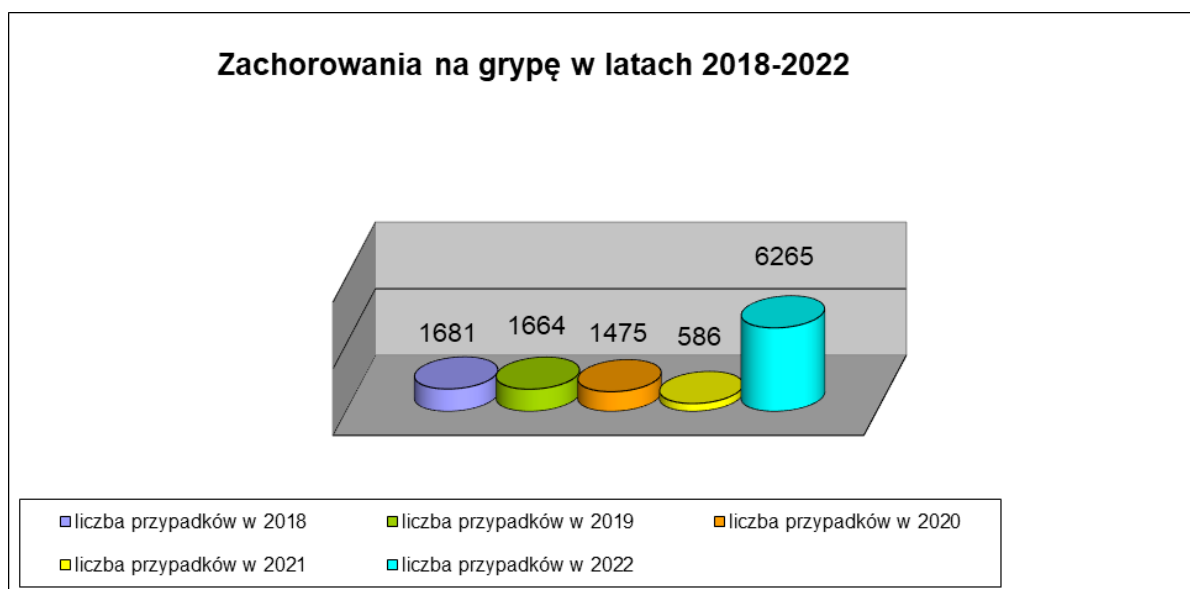
Chorowały dzieci w wieku od 3 do 9 lat oraz osoba dorosła w wieku 51 lat.

Nie odnotowano przypadków zachorowań na: dur brzuszny i dury rzekome A, B, C. / od 1957 roku na terenie miasta mieszka 1 nosiciel pałeczek duru brzusznego, /.

1.3. Choroby zakaźne układu oddechowego

- **6265 przypadków zachorowań na grypę i schorzenia grypopodobne**, (wzrost o 969%) w tym 3054 dzieci do 14 roku życia - *współczynnik zapadalności wyniósł - 3215,58/100.000 mieszkańców.*

Wykres przedstawia liczbę zachorowań na Grypę w latach 2018-2022

z

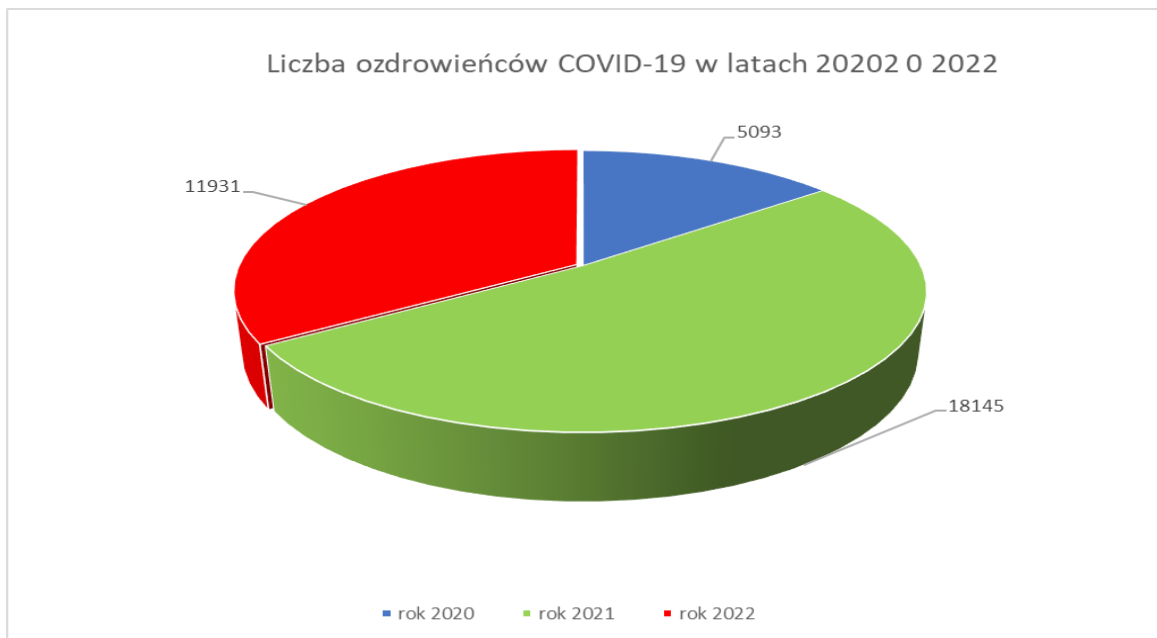
103 przypadki zachorowań na SARS-CoV-2 (COVID-19) (*spadek o 35%*) hospitalizowano 271 osób-*współczynnik zapadalności wyniósł– 6212,46/100.000 mieszkańców.*

Chorowały:

- dzieci w wieku 2 miesiące – 14 lat - 1283 osoby (618 dziewczynek + 665 chłopców)
- kobiety w wieku od 15 do 98 lat - 6252 osób
- mężczyźni w wieku od 15 do 98 lat - 4568 osób

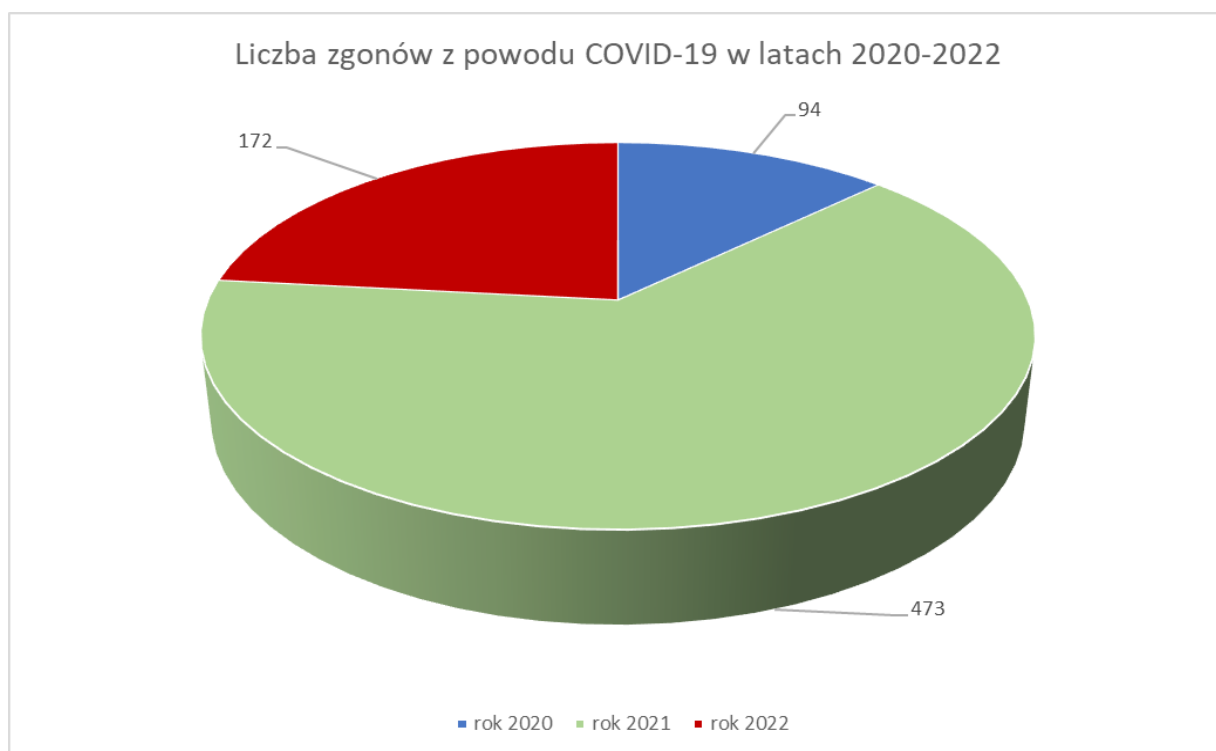
Zarejestrowano – 11931 ozdrowieńców.

Wykres przedstawia liczbę ozdrowieńców COVID-19 w latach 2020-2022

Zmarły 172 osoby w przedziale wiekowym od 43 do 96 lat.

Wykres poniższy przedstawia liczbę zgonów z powodu COVID-19 w latach 2020-2022

Dużo zachorowań miało przebieg ogniskowy /tzw. ogniska rodzinne/.

W związku z trwającą **pandemią koronawirusa** prowadzono stały nadzór nad zgłaszanymi zakażeniami poprzez:

- obejmowanie nadzorem osób zakażonych (izolowanych)
- obejmowanie nadzorem osób z kontaktu z osobami zakażonymi, nakładając wymaganą kwarantannę (zgodnie z obowiązującymi zapisami rozporządzeń)
- informowanie osób o obowiązkach wymaganiach i zaleceniach
- zlecanie badań (wymazy z nosogardzieli)
- nadzorowanie/monitorowanie ognisk epidemicznych (w tym ogniska występujące w zakładach opieki zdrowotnej o charakterze zamkniętym)
- przekazywanie na bieżąco meldunków i raportów dotyczących aktualnej sytuacji epidemiologicznej do ŚPWIS
- współpraca z innymi instytucjami i organami w zakresie wymiany informacji oraz przekazywania raportów, meldunków i sprawozdań.

- **43 przypadki zachorowań na gruźlicę** /nadal dominującą postacią była **gruźlica płucna – 95,35%** / - *współczynnik zapadalności wyniósł - 22,07/100.000 mieszkańców.*

Chorowało: 34 mężczyzn w wieku: 17 - 82 lat + 9 kobiet w wieku: 17 - 77 lat

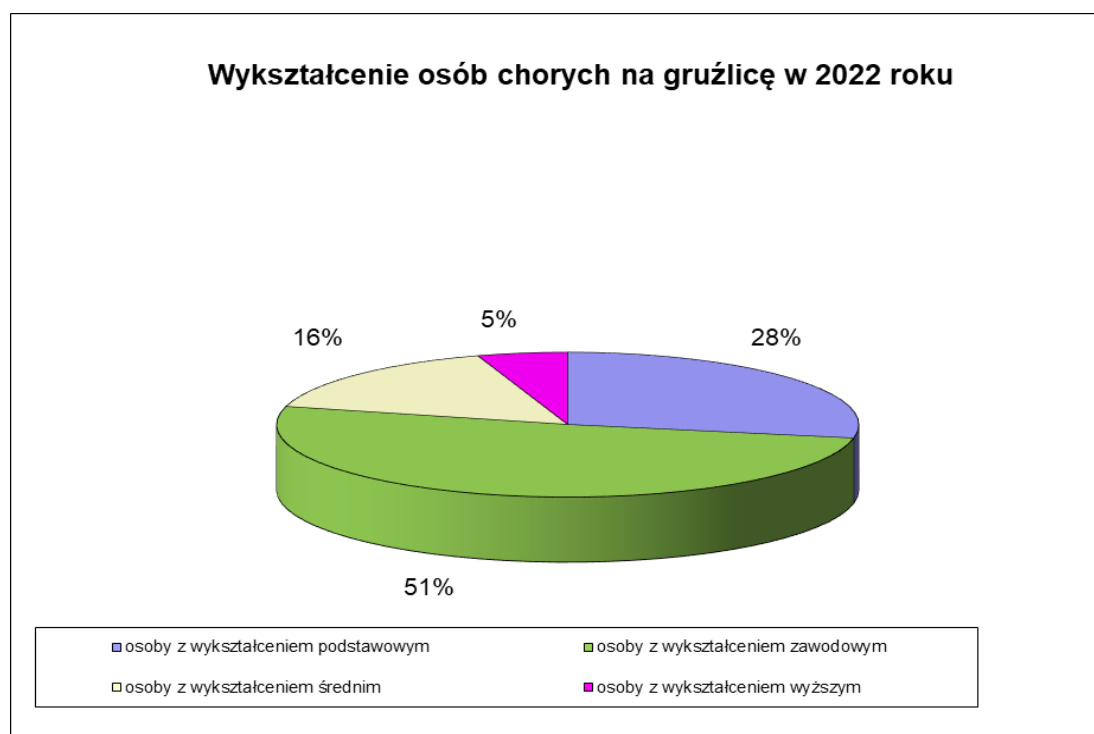
Wśród chorych: 17 osób deklarowało palenie wyrobów tytoniowych (39,53%);

4 osoby nadużywały alkohol (9,30%).

Gruźlicę płuc, jako wznowienie czynnego procesu **odnotowano u 3 osób.**

Analiza zachorowań na gruźlicę pod kątem wykształcenia wykazała, że chorowało:

- 51% osób o wykształceniu zawodowym
- 28% osób o wykształceniu podstawowym
- 16% osób o wykształceniu średnim
- 5% osób o wykształceniu wyższym

- **2 przypadki zachorowań na krztusiec** - współczynnik zapadalności wyniósł - 1,03/100.000 mieszkańców.

Zachorowała 9 letnia dziewczynka szczepiona 5 dawkami oraz kobieta w wieku 38 lat, która nie była szczepiona przeciwko krztuścowi.

W 2022 roku nie odnotowano zachorowań na mikobakteriozę.

1.4. Choroby zakaźne układu nerwowego

W 2022 roku do PPIS w Sosnowcu zgłoszono **8 przypadków zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych i mózgu** - współczynnik zapadalności wyniósł - 4,11/100.000 mieszkańców:

- **1 przypadek wirusowego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych:**
 - mężczyzna 64 lat - (*posiew płynu mózgowo-rdzeniowego – Staphylococcus epidermidis*);
- **3 przypadki wirusowego zapalenia mózgu:**
 - 2 kobiety: 35, 86 lat (*posiew płynu mózgowo-rdzeniowego – wirus opryszczki pospolitej*);
 - 1 mężczyzna 69 lat (*jałowy posiew płynu mózgowo-rdzeniowego*);
- **4 przypadki zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych inne i nie określone:**
 - 2 kobiety: 30, 63 lata (*jałowy posiew płynu mózgowo-rdzeniowego*)
 - 2 mężczyzn: 63, 84 lata (*jałowy posiew płynu mózgowo-rdzeniowego*).

W 2022 roku nie odnotowano zachorowań na encefalopatię gąbczastą – chorobę Creutzfeldta-Jacoba.

1.5. Choroby szerzące się poprzez przerwanie ciągłości tkanki

- **30 przypadków wirusowego zapalenia wątroby typu wszczepiennego (C)**
 - współczynnik zapadalności wyniósł - 15,40/100.000 mieszkańców, w tym:
 - 22 kobiety w wieku 24 - 77 lat
 - 8 mężczyzn w wieku 24 - 70 lat;
- **15 przypadków wirusowego zapalenia wątroby typu wszczepiennego (B) - (wzrost o 400%)** współczynnik zapadalności wyniósł - 7,70/100.000 mieszkańców, w tym:

- 6 kobiet w wieku 27 - 58 lat
- 9 mężczyzn w wieku 40 – 68 lat

Ogólna liczba zarejestrowanych nosicieli wirusowego zapalenia wątroby wyniosła 47, w tym:

- 17 osób z wirusem HBV - współczynnik zapadalności wyniósł – 8,73/100.000 mieszkańców
- 30 osób z wirusem HCV - współczynnik zapadalności wyniósł - 15,40/100.000 mieszkańców.

Do zaszczepienia szczepionką p/WZW typu B zakwalifikowano 30 osób:

- 13 osób chorych na WZW typu C
- 12 nosicieli HCV
- 5 osób z kontaktu z nosicielami wirusa HBV.

1.6. Wybrane zoonozy

W 2022 roku odnotowano **71 przypadków boreliozy** (46 kobiet w wieku: 7 - 78 lat + 25 mężczyzn w wieku: 2 - 78 lat)- *współczynnik zapadalności wyniósł - 36,44/100.000 mieszkańców.*

Na podstawie dochodzeń epidemiologicznych ustalono, że:

- 20 osób zostało zakażonych krętkami *Borrelia burgdorferi* na terenie miasta
- żadna z osób chorych nie pracowała na obszarach leśnych
- do ekspozycji dochodziło najczęściej w miesiącach od maja do sierpnia
- późne rozpoznanie choroby i jej leczenie z powodu długiego oczekiwania na wizytę u lekarza specjalisty chorób zakaźnych.

W 2022 roku 22 pogryzione osoby zaszczepiono przeciwko wściekliznie - *współczynnik zapadalności wyniósł - 11,29/100.000 mieszkańców* w tym:

- 15 osób pogryzionych przez **psa**
- 3 osoby pogryzione przez **kota**
- 2 osoby pogryzione przez **mysz**
- 1 osoba pogryziona przez **szczura**
- 1 osoba pogryziona przez **kucyka**.

Pacjentów wymagających diagnostyki kierowano do punktów szczepień zlokalizowanych w:

- Szpitalu Specjalistycznym Nr 1 w Bytomiu, Al. Legionów 49
- Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym Nr 1 w Tychach, ul. Edukacji 102.

W 2022 roku nie zarejestrowano zachorowań na listeriozę.

1.7. Choroby inwazyjne

- **19 przypadków zachorowań z powodu bakterii *Streptococcus pneumoniae***
- współczynnik zapadalności wyniósł - 9,75/100.000 mieszkańców.

Zakażenia wystąpiły w postaci:

- 11 przypadków zapalenie płuc /osoby w wieku: 43-86 lat/
 - 6 przypadków posocznicy /osoby w wieku: 33-81 lat/
 - 2 przypadki zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych /mężczyźni w wieku 41 i 44 lat/;
- **39 przypadków zachorowania z powodu bakterii *Streptococcus pyogenes*** - współczynnik zapadalności wyniósł - 18,48/100.000 mieszkańców; **w tym na:**

- **różę zachorowało 35 osób** w wieku: 1 - 81 lat (w tym 7 osób było hospitalizowanych)
- **chorobę inną określoną i nieokreśloną zachorowały 4 osoby** w wieku: 46 - 74 lat.

Bakterię *Streptococcus pyogenes* wyhodowano z:

krwi (2 przypadki) + *popłuczyn oskrzelowych* (1 przypadek) + *rany* (1 przypadek).

1.8. Choroby przenoszone drogą płciową

- **5 przypadków kłya** /2 - kiła wczesna oraz 3 - kiła nieokreślona / - współczynnik zapadalności wyniósł - 2,57/100.000 mieszkańców.
- **1 przypadek Chlamydii trachomatis** - współczynnik zapadalności wyniósł - 0,51/100.000 mieszkańców.

1.9. Wnioski w zakresie nadzoru nad chorobami zakaźnymi

Nadzorowanie chorób zakaźnych jest niezbędne ponieważ stanowią one poważny problem zdrowotny i epidemiologiczny.

Prowadzenie bieżącego nadzoru epidemiologicznego nad wybranymi chorobami zakaźnymi oraz kontynuacja powszechnych, obowiązkowych szczepień ochronnych pozwalają utrzymywać większość jednostek chorobowych na bezpiecznym dla populacji poziomie.

W minionym roku nadzór nad chorobami zakaźnymi odbywał się w oparciu o:

- zgłoszenia związane z trwającą pandemią wirusa SARS-CoV-2
- weryfikację zgłoszeń na podstawie danych ze Śląskiego Oddziału NFZ
- nadzór nad chorymi/nosicielami na WZW oraz osobami z kontaktu z w/w
- realizację zadań bieżących w zakresie nadzoru nad zakażeniami o charakterze epidemicznym
- realizację krajowych programów eliminacji i eradykacji chorób zakaźnych
- nadzór nad osobami chorymi na gruźlicę/osobami z kontaktu z w/w
- oceny/analizy sytuacji epidemiologicznej miasta w zakresie zatruc/zakażeń pokarmowych/ postępowania przeciwepidemicznych w ogniskach chorób zakaźnych
- nadzór nad zgłaszalnością ostrych porażań wiotkich ze szpitali z terenu Sosnowca.

2. OGNISKA EPIDEMICZNE

W 2022 roku zgłoszono ogółem 156 ognisk epidemicznych / *spadek w 2021 r. zgłoszono 176 ognisk /.*

W placówkach lecznictwa zamkniętego nadzorowano 56 zgłoszonych ognisk /~ 65% wzrost w stosunku do 2021 roku /.

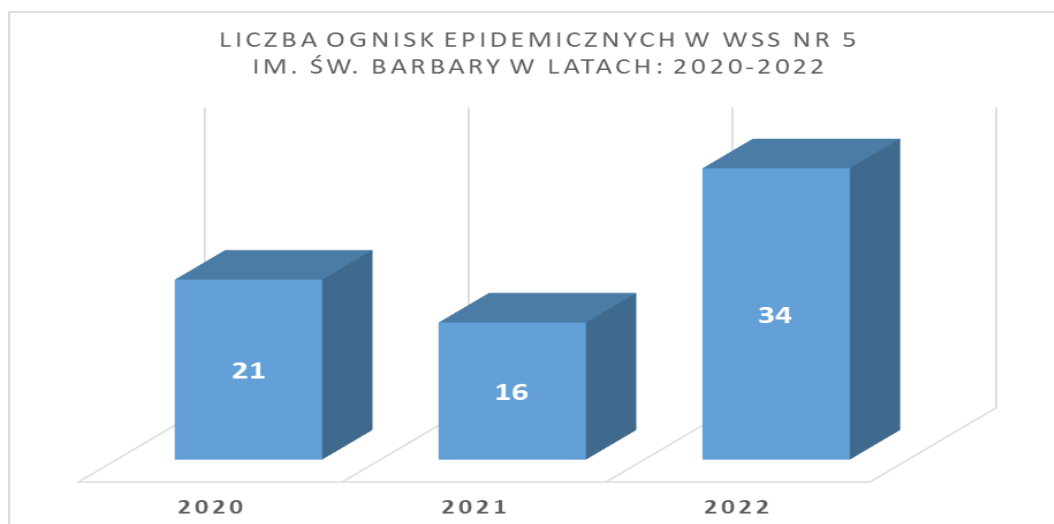
Zachorowania ogniskowe wystąpiły w wielu oddziałach szpitalnych, w tym:

- **34 ogniska** w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym Nr 5 im. Św. Barbary w oddziałach:
 - Chorób Wewnętrznych (7 ognisk)
 - Neurologii z Pododdziałem Udarowym (4 ogniska)
 - Gastroenterologii i Onkologii Przewodu Pokarmowego (4 ogniska)
 - Klinicznym Oddziale Neurochirurgii (4 ogniska)
 - Nefrologii (4 ogniska)
 - Diabetologii i Chorób Metabolicznych z Pododdziałem Stopy Cukrzycowej (3 ogniska)
 - Rehabilitacji Neurologicznej i Rehabilitacji Medycznej (3 ogniska)
 - Kardiologii Ogólnej i Intensywnej Opieki Kardiologicznej (2 ogniska)
 - Chirurgii Ogólnej (1 ognisko)
 - Klinicznym Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii (1 ognisko)
 - Okulistycznym z Zespołem Zabiegowym i Pododdziałem Chirurgii Refrakcyjnej (1 ognisko).

Przyczyną zgłoszonych zakażeń były zarówno bakterie jak i wirusy:

- SARS-CoV-2	- w 24 przypadkach
- Klebsiella pneumoniae KPC	- w 5 przypadkach
- Clostridium difficile	- w 4 przypadkach
- Enterococcus faecium VRE	- w 1 przypadku.

Wykres przedstawia liczbę ognisk epidemicznych w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym Nr 5 im. Św. Barbary w Sosnowcu w okresie: 2020-2022.

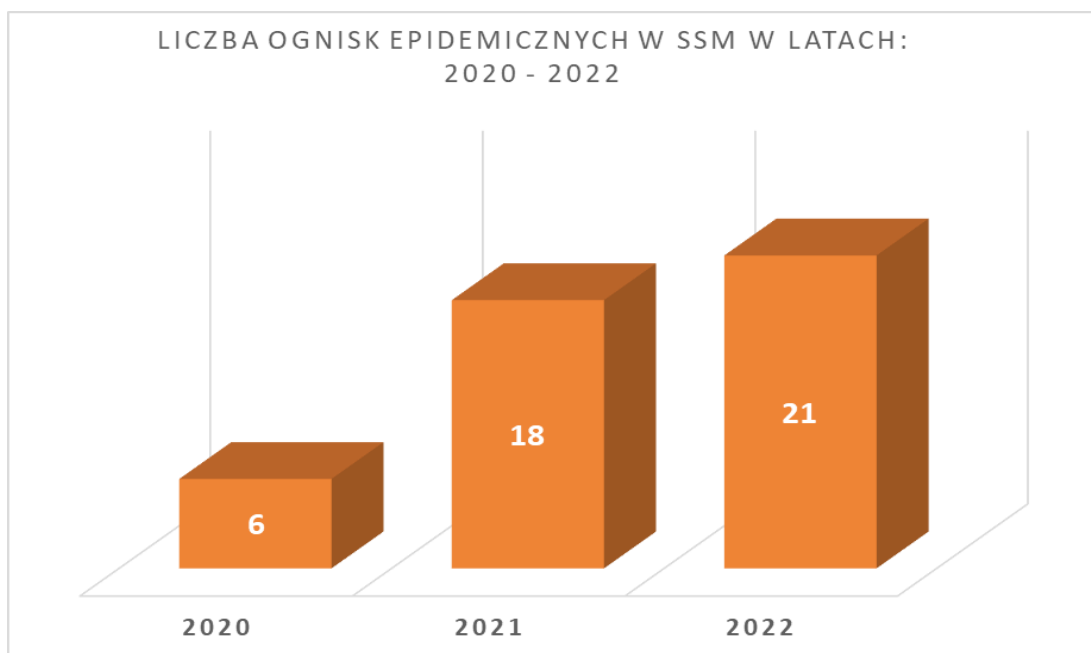

- **21 ognisk** w Sosnowieckim Szpitalu Miejskim Sp. z o. o. w restrukturyzacji w oddziałach:
 - Chorób Wewnętrznych I (**9** ognisk)
 - Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu (**3** ogniska)
 - Rehabilitacji Neurologicznej (**3** ogniska)
 - Chirurgii Ogólnej z Otolaryngologią, przekształcony czasowo na Oddział Leczenia Covid-19 (**1** ognisko)
 - Wewnętrzny II przekształcony czasowo na Oddział Leczenia Covid-19 (**1** ognisko)
 - Geriatrii (**1** ognisko)
 - Chirurgii Ogólnej z Otolaryngologią (**1** ognisko)
 - Urologii (**1** ognisko)
 - Psychiatryczny (**1** ognisko)

Przyczyną zgłoszonych ognisk były patogeny:

- Clostridium difficile	- w 9 przypadkach
- Acinetobacter baumannii	- w 6 przypadkach
- SARS-CoV-2	- w 4 przypadkach
- Klebsiella pneumoniae MBL	- w 2 przypadkach.

Wykres przedstawia liczbę ognisk epidemicznych w Sosnowieckim Szpitalu Miejskim Sp. z o. o. w restrukturyzacji w okresie: 2020-2022.

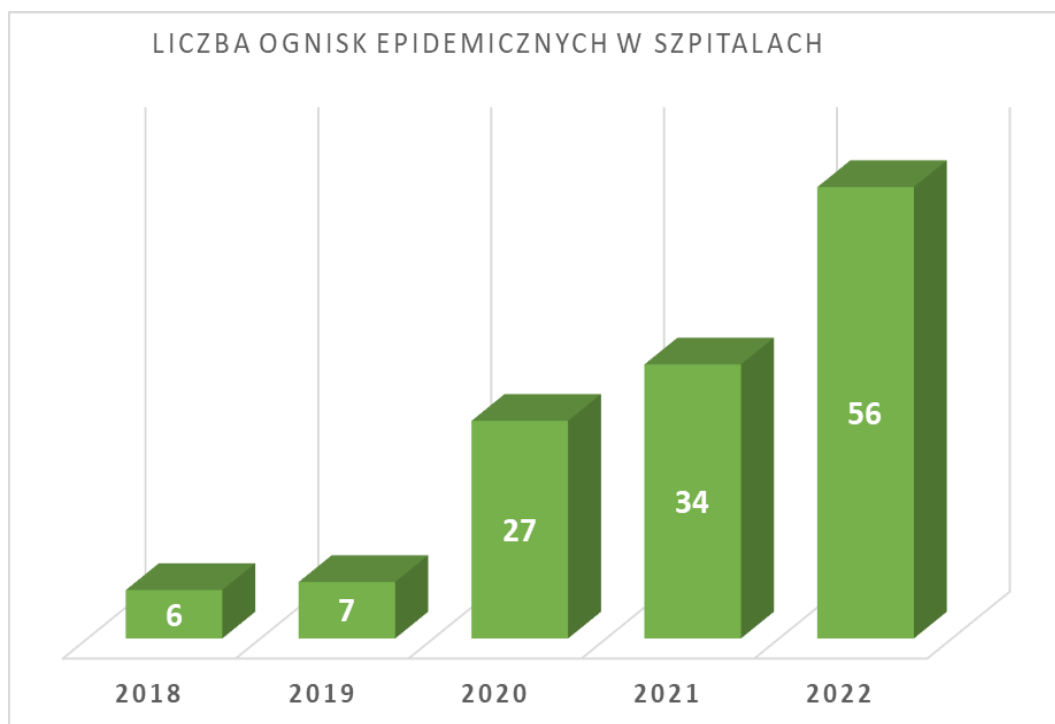
We wszystkich zarejestrowanych przypadkach ustalono przyczynę wystąpienia ogniska/czynniki etiologiczne zachorowań.

- 1 **ognisko** wystąpiło w Centrum Zdrowia Dziecka i Rodziny w Oddziale Psychiatrii /uczniowie Zespołu Szkół przy Ośrodku Terapii Nerwic dla Dzieci i Młodzieży/.
Przyczyną zgłoszonego ogniska epidemicznego był wirus SARS-CoV-2.

Łączna liczba osób zakażonych w 56 nadzorowanych ogniskach epidemicznych wyniosła- **374**, w tym:

- 322 pacjentów
- 52 osoby personelu medycznego.

Wykres przedstawia ilość zgłoszonych ognisk epidemicznych w szpitalach na terenie Sosnowca w okresie: 2018-2022.

Nadzór epidemiologiczny nad ogniskami epidemicznymi realizowano poprzez:

- przeprowadzanie dochodzeń epidemiologicznych
- monitorowanie nowych przypadków zachorowań oraz działań osób odpowiedzialnych za wygaszanie ognisk
- przypominanie o konieczności wzmożenia reżimu sanitarnego oraz realizacji wymagań wynikających z aktualnych wytycznych w tym zakresie
- przekazywanie na bieżąco informacji do ŚPWIS w Katowicach, PZH, GIS.

Wdrożone procedury wewnętrzne oraz podjęte działania zapobiegające rozprzestrzenieniu się zakażenia na inne osoby pozwoliły na wygaszenie zgłoszonych w 2022 r. ognisk epidemicznych.

Wiele rejestrowanych wśród mieszkańców Sosnowca zakażeń koronawirusem miało przebieg ogniskowy i występowało w postaci ognisk rodzinnych */od października 2020 roku odwołano obowiązek ewidencjonowania i raportowania ognisk rodzinnych /*.

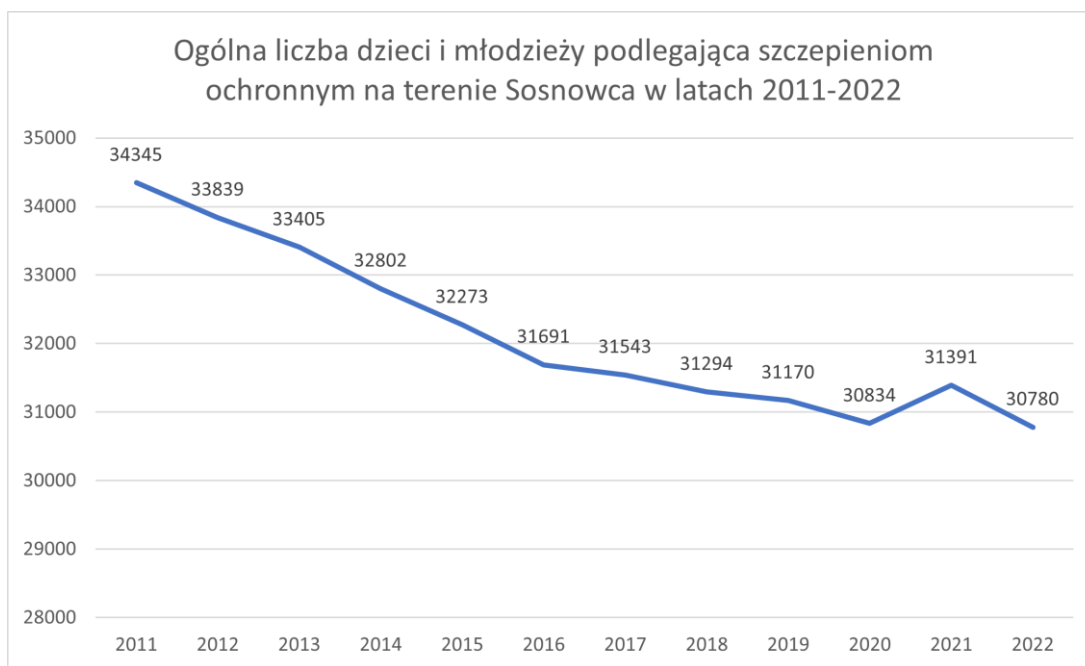
3. SZCZEPIENIA OCHRONNE

Szczepienia ochronne realizowane były w oparciu o **Program Szczepień Ochronnych na 2022 rok** ogłoszony Komunikatem Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 28 października 2021 r. w sprawie Programu Szczepień Ochronnych na rok 2022 (*Dz. Urz. MZ. z 2021 poz. 85*).

W 2022 roku na terenie Sosnowca usługi medyczne z zakresu szczepień ochronnych świadczone w **49 punktach szczepień placówek medycznych:**

- **42** funkcjonujących przy poradniach podstawowej opieki zdrowotnej
- **7** realizujących szczepienia:
 - po-ekspozycyjne, zalecane dla osób dorosłych i dzieci,
 - obowiązkowe dla osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie w związku z przesłankami klinicznymi lub epidemiologicznymi,
 - ochronne dla osób wyjeżdżających za granicę.

Liczba dzieci i młodzieży objętych obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi w 2022 roku wynosiła 30 780 /w porównaniu z 2021 rokiem odnotowano spadek o 611 osób/.

Od ponad 10 lat rejestrowana jest stała tendencja spadkowa liczby dzieci i młodzieży podlegających szczepieniom ochronnym.

Szczepienia przeciw gruźlicy oraz WZW typu B

Wszystkie noworodki podlegają szczepieniom przeciw gruźlicy oraz WZW typu B.

Szczepienia przeciw gruźlicy są realizowane w pierwszej dobie życia dziecka (*przed wypisaniem dziecka z oddziału noworodkowego*), w cyklu jedno-dawkowym.

Noworodki, u których lekarz podjął decyzję o odroczeniu od tego szczepienia (*np. z uwagi na niską wagę urodzeniową*), są z reguły szczepione w przeciągu najbliższych dni lub miesięcy.

W 2022 roku zaszczepiono:

- 62 % noworodków - w ciągu 24 godzin po urodzeniu,
- 29,8 % noworodków - po 24 godzinach od urodzenia do 14 dnia życia.

Przeciw WZW typu B uodporniono łącznie 86,4 % niemowląt .

Dzieci z rocznika 2021 u których kontynuowano szczepienia przeciw WZW typu B (II i III dawką szczepionki) zostały uodpornione w 97,7 %.

Szczepienie przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi, ostremu nagminnemu porażeniu dziecięcemu oraz inwazyjnym zakażeniom *Haemophilus influenzae* typu b

Szczepienia przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi, *poliomyelitis* oraz *Haemophilus influenzae* typu b u dzieci rozpoczynane są w pierwszym i kontynuowane w drugim roku życia.

Szczepionkę podaje się w pierwszym roku życia w cyklu:

- 3-dawkowym przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi, *Haemophilus influenzae* typu b
- 2-dawkowym przeciw *poliomyelitis*.

U dzieci z rocznika 2022 szczepienia będą kontynuowane w 2023 roku odpowiednio:

- IV dawką przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi, *Haemophilus influenzae* typu b
- III dawką przeciw *poliomyelitis*.

Stan uodpornienia dzieci:

Rocznik	Błonica, tężec	Krztusiec	<i>Haemophilus influenzae</i> typu b	<i>Poliomyelitis</i>
2022	46,52%	46,52%	46,99%	46,52%
2021	95,47%	95,47%	95,55%	95,48%
2020	96,11%	96,11%	96,19%	96,11%

W 6 roku życia dzieci otrzymują I dawkę przypominającą szczepionki przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi oraz *poliomyelitis* /w 2022 r. realizowane były szczepienia u dzieci urodzonych w 2017 r. oraz kontynuowane u dzieci z rocznika 2016/.

Stan zaszczepienia I dawką przypominającą wyniósł odpowiednio:

Rocznik	Błonica, tężec	Krztusiec	<i>Poliomyelitis</i>
2017	28,95%	28,95%	29,66%
2016	67,82%	67,82%	67,82%
2015	85,37%	85,37%	85,43%

Szczepienia przeciw odrze, śwince i różyczce

Szczepienia przeciw odrze, śwince i różyczce rozpoczynane są u dzieci w 2 roku życia, natomiast od 2019r. dawka przypominająca podawana jest w 6 roku życia */przeniesienie dawki przypominającej z 10 roku życia/*. W związku z powyższym szczepienie przypominające realizowane jest nadal w dwóch rocznikach tj. w 6 roku życia oraz w 10 roku życia.

Stan uodpornienia dzieci:

Rocznik 2021 /2 rok życia/ - 66,45 %

Rocznik 2017 /6 rok życia/ - 96,91%

Rocznik 2013 /10 rok życia/ - 98,86 %.

Szczepienia przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi

Drugą dawkę szczepienia przypominającego przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi szczepionką dTap podaje się młodzieży w 14 roku życia:

- młodzież urodzona w 2009 roku została zaszczepiona II dawką przypominającą w 42,49 %
- młodzież urodzona w 2008 roku została zaszczepiona w 76,25 %.

Szczepienia przeciw błonicy i tężcowi

Trzecią dawkę szczepienia przypominającego przeciw błonicy i tężcowi szczepionką Td podaje się osobom w 19 roku życia:

Stan zaszczepienia III dawką przypominającą wyniósł odpowiednio:

- młodzieży z rocznika 2004 - zaszczepiono w 27,20 %
- młodzieży z rocznika 2003 - zaszczepiono w 57,36 %.

Niski poziom zaszczepienia młodzieży w 19 i 20 roku życia wynika z:

- nie zgłaszania się osób pełnoletnich na szczepienia (*np. z powodu emigracji*)
- zmiany poradni pediatrycznej na poradnię lekarza rodzinnego */przy zmianie poradni brak weryfikacji realizacji szczepień w 19 roku życia/*
- nie wyrażania zgody na szczepienie.

Szczepienia przeciw inwazyjnym zakażeniom *Streptococcus pneumoniae*

Obowiązujące od 2017 roku szczepienie przeciw inwazyjnemu zakażeniu *Streptococcus pneumoniae* obejmuje podanie dwóch dawek szczepienia podstawowego w 1 roku życia /w 2 i 4 miesiącu życia/ oraz trzeciej dawki uzupełniającej podawanej w 2 roku życia /w 13-15 miesiącu/.

- Dzieci urodzone w 2022 roku zostały zaszczepione w 62,34%
- Dzieci urodzone w 2021 roku zostały zaszczepione w 96,04%.

Szczepienia przeciw zakażeniom wywołanym przez *Rotawirusy*

Obowiązujące od 2021 roku szczepienie przeciw zakażeniom wywołanym przez *Rotawirusy* obejmuje podanie dwóch lub trzech dawek w zależności od rodzaju dostępnej szczepionki.

- Dzieci urodzone w 2022 roku zostały zaszczepione w 61,96%
- Dzieci urodzone w 2021 roku zostały zaszczepione w 90,14%.

POZOSTAŁE SZCZEPIENIA OBOWIĄZKOWE OSÓB NARAŻONYCH W SPOSÓB SZCZEGÓLNY NA ZAKAŻENIE ORAZ SZCZEPIENIA ZALECANE

Szczepienia obowiązkowe u osób z grup ryzyka wykonywano przeciw:

- inwazyjnym zakażeniom *Streptococcus pneumoniae* /dzieci 2 - 5 latnie/
- ospie wietrznej /dzieci do ukończenia 12 roku życia/
- tężcowi /osoby zranione, narażone na zakażenie/
- WZW typu B /uczniowie, studenci szkół medycznych, wykonawcy zawodów medycznych, bliscy z otoczenia osób zakażonych HBV, nosiciele HCV, osoby w fazie zaawansowanej choroby nerek z filtracją kłębuszkową poniżej 30 ml/min oraz osoby dializowane/.

Szczepienia zalecane /nie finansowane ze środków z budżetu państwa/ realizowano przeciw:

- WZW typu A,
- WZW typu B,
- odrze, śwince, różyczce,
- ospie wietrznej,
- grypie,
- błonicy, tężcowi, krztuścowi,
- inwazyjnym zakażeniom *Streptococcus pneumoniae*,

- inwazyjnym zakażeniom *Neisseria meningitidis*,
- inwazyjnym zakażeniom *Haemophilus influenzae* typu b
- kleszczowemu zapaleniu mózgu,
- cholerze
- durowi brzuszemu,
- wściekliznie,
- ostremu nagminnemu porażeniu dziecięcemu (*poliomyelitis*),
- żółtej gorączce,
- ludzkiemu wirusowi brodawczaka (*HPV*)
- gruźlicy
- COVID-19 (*pierwszy preparat szczepionkowy został dopuszczony na terenie kraju 27.12.2020r. rozporządzeniem z dnia 15.12.2020 r.,*).

Tabela przedstawia szczepienia populacji w okresie: 2018 – 2022

RODZAJ SZCZEPIENIA	Liczba osób zaszczepionych				
	rok				
	2018	2019	2020	2021	2022
Wścieklizna	37	97	23	0	66
Zakażenia <i>Hemofilus influenza</i> typu b	0	2	0	0	0
Odra, świnka, różyczka	6	30	43	122	102
Zakażenia wirusem brodawczaka ludzkiego	23	37	18	75	225
Żółta gorączka	56	81	25	69	65
Kleszczowe zapalenie mózgu	103	242	125	178	237
WZW typu A	256	219	119	155	113
Zakażenia <i>Neisseria meningitidis</i>	415	335	457	440	572

Dur brzuszny	287	315	86	130	255
Ospa wietrzna	368	473	447	447	210
Zakażenia <i>Streptococcus pneumoniae</i>	927	84	100	283	55
Tężec	3083	4082	3169	3283	3497
Grypa	5001	5250	8113	8610	7176
WZW typu B	2149	1672	1175	987	992

Z w/w zestawienia wynika, że:

- w 2022 roku odnotowano wzrost ilości realizacji szczepień zalecanych w stosunku do ubiegłego roku przeciw większości chorób zakaźnych
- zarejestrowano spadek realizacji szczepień przeciw 6 jednostkom chorobowym /odra, świnka, różyczka, żółta gorączka, WZW typu A, ospa wietrzna, pneumokoki, grypa/.

Ogółem przeprowadzono 66 kontroli w Punktach Szczepień dokonując oceny:

- stanu sanitarnego punktu szczepień
- wykonawstwa szczepień ochronnych
- dokumentowania zakresu szczepień ochronnych
- stanu zaszczepienia dzieci i młodzieży
- propagowania szczepień zalecanych
- przechowywania preparatów szczepionkowych.

W 4 punktach szczepień stwierdzono nieprawidłowości:

- brak przestrzegania serii i dat ważności szczepionek
- brak opracowanej i wdrożonej procedury w zakresie podawania preparatów szczepionkowych pacjentom
- nieprzestrzeganie procedury postępowania z odpadami medycznymi
(w 3 przypadkach stwierdzono na stanie preparat szczepionkowy po upływie terminu ważności).

W związku z powyższym wydano decyzję administracyjną oraz zalecenia doraźne. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie nałożonych obowiązków - likwidację nieprawidłowości.

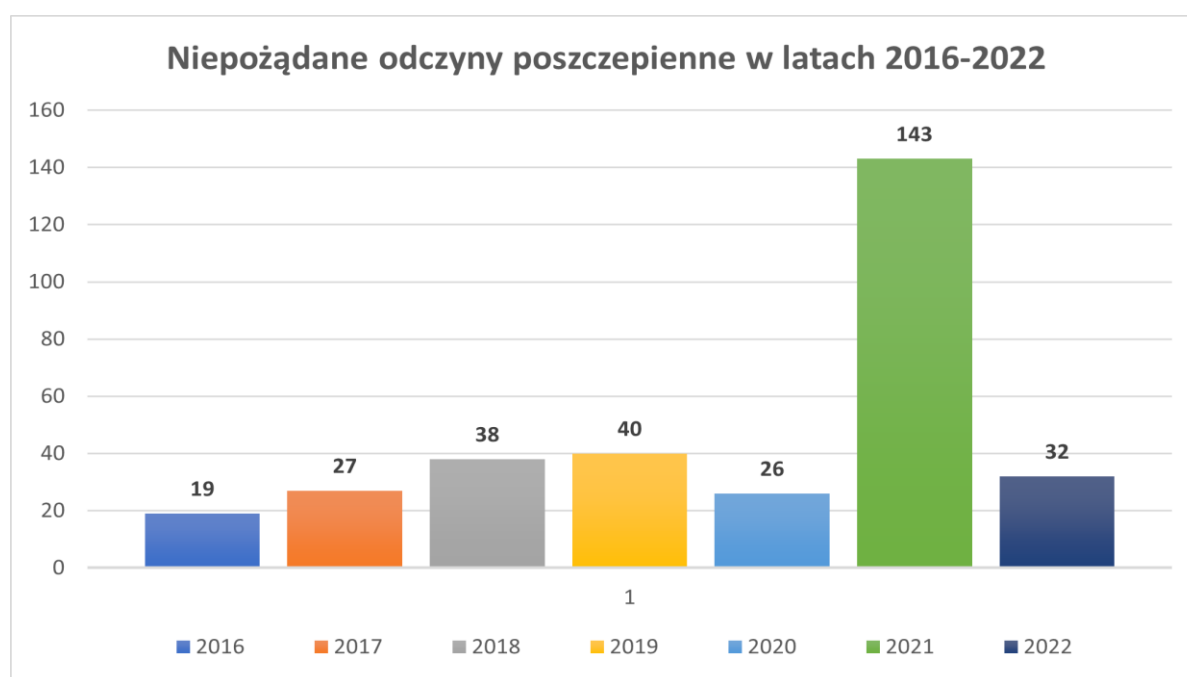
W 2022 r. do PPIS w Sosnowcu **nie wpłynęła żadna interwencja dotycząca** szczepień ochronnych.

3.1. Niepożądane odczyny poszczepienne

W 2022 roku zarejestrowano **32 niepożądane odczyny poszczepienne**, w tym:

- **23** łagodne
- **8** poważnych
- **1** ciężki.

Poniższy wykres przedstawia liczbę zgłoszonych niepożądanych odczynów poszczepiennych w okresie: 2016-2022.

Niepożądane odczyny poszczepienne wystąpiły po szczepieniu preparatami szczepionkowymi:

- Pfizer - 12 przypadków
- Moderna - 4 przypadki
- MMR - 3 przypadki

- Tetraxim - 2 przypadki
- Tetraxim, MMR - 1 przypadek
- DTP, Act-Hib, Imovax Polio - 1 przypadek
- Euvax B - 1 przypadek
- Johnson&Johnson - 1 przypadek
- Bexsero - 1 przypadek
- Act-Hib - 1 przypadek
- Pentaxim - 1 przypadek
- Infanrix Hexa, Rotateq - 1 przypadek
- MMR, Varivax - 1 przypadek
- Synflorix, MMR - 1 przypadek
- Imovax Polio - 1 przypadek

W zgłaszanych niepożądanych odczynach poszczepiennych rejestrowano m. in. objawy:

- nasilony odczyn w miejscu wstrzyknięcia
- gorączka
- reakcja alergiczna (*wysypka ograniczona do określonych obszarów skóry, obrzęk Quinckego*)
- wysypka różyczko-podobna
- wysypka odro-podobna
- biegunka
- wymioty

Inspekcje przeprowadzone w podmiotach leczniczych zgłaszających niepożądane odczyny poszczepienne potwierdziły przestrzeganie zalecanych wymagań w zakresie:

- zachowywania aseptyki podczas szczepień
- uwzględniania przeciwwskazań do szczepień
- prawidłowego przechowywania preparatów szczepionkowych
- stosowania prawidłowych technik szczepienia.

3.2. Podsumowanie nadzoru nad szczepieniami

Niskie prawdopodobieństwo zachorowań na chorobę zakaźną wynika z wysokiej odporności populacyjnej. Jeśli odporność spada, to wirusy zaczynają krążyć i może dojść do masowych zachorowań.

Stan zaszczepienia populacji przeciw chorobom zakaźnym na terenie Sosnowca nadal **przekracza 90% osób uodpornionych**, co oznacza, że w dalszym ciągu utrzymywana jest tzw. **odporność zbiorowiskowa**, która w konsekwencji ogranicza szerzenie się zakażeń oraz skutecznie chroni osoby niezaszczepione.

W ostatnich latach rejestrowany jest stały **spadek liczby dzieci i młodzieży** z terenu Sosnowca, objętych obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi. Rodzice/opiekunowie podejmują decyzje o nie szczepieniu dzieci i młodzieży wskutek oddziaływania wzmożonego „ruchu antyszczepionkowego”.

Zgodnie z definicją ŚPWIS w Katowicach - za osobę uchylającą się od obowiązku szczepień ochronnych uznaje się rodzica, który podpisał oświadczenie o braku zgody na szczepienie lub wyraził sprzeciw w formie ustnej, ale odmówił podpisania oświadczenia.

W 2022 roku PPIS w Sosnowcu nie wszczynał postępowań administracyjnych i nie wzywał rodziców/opiekunów do składania wyjaśnień o przyczynach braku realizacji obowiązku szczepień ochronnych u dzieci.

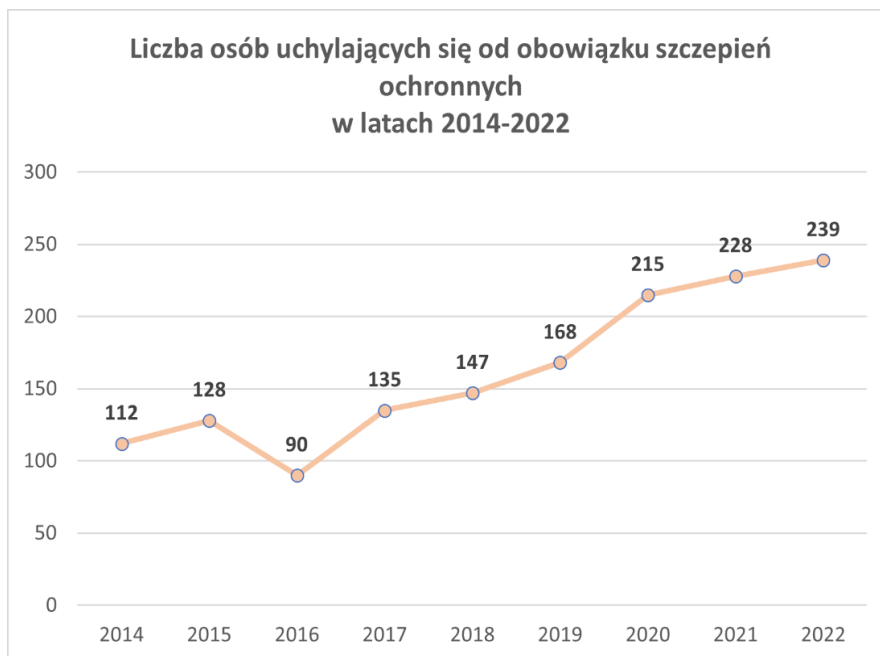
Na podstawie posiadanej przez PSSE w Sosnowcu dokumentacji stwierdzono, że na 31.12.2022 roku zarejestrowano: 239 dzieci, których rodzice uchylają się od obowiązku szczepień ochronnych /wzrost o 11 dzieci w porównaniu z 2021 r./.

Istotną rolę w zmianie niepokojącego trendu odmowy szczepienia dzieci odgrywać powinna rozmowa lekarza z rodzicami na temat ich obaw i niepokojów, prezentowanie argumentów potwierdzających konieczność szczepień z jednoczesnym rzetelnym informowaniem o potencjalnych zagrożeniach. Jest to duże wyzwanie dla lekarzy, szczególnie rodzinnych, jednak takie działania mogą zwiększyć szanse na zmianę postaw w tym zakresie. Co za tym idzie podnieść wyszczepialność społeczeństwa, a tym samym jego odporność.

Zgodnie z opiniami wyrażanymi przez profesjonalistów:

„Choroba zakaźna jest 1000-krotnie groźniejsza dla dziecka niż odczyn poszczepienny”.

Poniższy wykres przedstawia liczbę osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych w okresie: 2014-2022.

4. NADZÓR NAD PODMIOTAMI WYKONUJĄCYMI DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

4.1. Lecznictwo zamknięte

W roku 2022 pod nadzorem PPIS w Sosnowcu znajdowało się **6 placówek leczenia zamkniętego**:

- 1 szpital publiczny,
- 4 szpitale niepubliczne,
- 1 zakład pielęgnacyjno – opiekuńczy.

Tabela przedstawia placówki leczenia zamkniętego nadzorowane przez PPIS w Sosnowcu w 2022r.

RODZAJ PLACÓWKI	NAZWA	ADRES
PUBLICZNA	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny Nr 5 im. Św. Barbary	41-200 Sosnowiec, Plac Medyków 1
NIEPUBLICZNA	Sosnowiecki Szpital Miejski Sp. z o. o. w restrukturyzacji	Szpital "Zagórze", 41-219 Sosnowiec, ul. Szpitalna 1 Szpital "Centrum", 41-200 Sosnowiec, ul. Zegadłowicza 3
	Centrum Pediatrii im. Jana Pawła II Sp. z o. o.	41-218 Sosnowiec, ul. G. Zapolskiej 3
	Gyncentrum Sp. z o. o.	41-208 Sosnowiec, ul. Wojska Polskiego 8A
	Sosnowieckie Centrum Kardiologii	41-219 Sosnowiec, ul. Szpitalna 1
	Centrum Profilaktyki Leczenia i Opieki „Medico” Sp. z o. o.	41-200 Sosnowiec, ul. Odrodzenia 9

Z powodu kontynuacji działań związanych z pandemią koronawirusa w placówkach leczenia zamkniętego w 2022 roku przeprowadzono ogółem 22 kontrole, w tym:

- 17 kontroli sanitarnych
- 4 kontrole interwencyjne
- 1 kontrolę sprawdzającą.

W ramach kontroli oceniano:

- stan sanitarno – higieniczny oraz techniczny obiektów,
- zaopatrzenie w środki higieny
- opracowanie, wdrożenie oraz prowadzenie nadzoru nad procedurami profilaktyki zakażeń w zakresie:
 - postępowania z osobami podejrzanymi o choroby wysoce zakaźne,
 - dezynfekcji skóry i błon śluzowych oraz powierzchni pomieszczeń i urządzeń,
 - sterylizacji,
 - postępowania z brudną i czystą bielizną oraz odpadami medycznymi,
 - sprzątanania pomieszczeń,
 - zapewnienia środków ochrony osobistej dla personelu;
- przestrzegania zakazu palenia tytoniu na terenie placówki.

Po przeprowadzonej inspekcji w związku z wniesioną interwencją dotyczącą Poradni Przychodni WSS Nr 5 im. Św. Barbary - **wydano decyzję administracyjną dotyczącą likwidacji nieprawidłowości stwierdzonych w pomieszczeniach sanitarnych** (*brak zamka i klamki w drzwiach, dozownika z mydłem w płynie, podajnika na papier toaletowy, deski sedesowej, baterii umywalkowej, kratki wentylacyjnych, niesprawny pojemnik z ręcznikami jednorazowego użycia, przeciekający odpływ umywalki, niesprawny punkt oświetlenia nad umywalkami, brak światła, brak kart mycia i dezynfekcji toalet w większości sanitariatów*).

Przeprowadzona kontrola sprawdzająca potwierdziła usunięcie nieprawidłowości i wykonanie nałożonych obowiązków decyzji, co poprawiło warunki sanitarne w kontrolowanym obiekcie.

4.2. Lecznictwo otwarte

LECZNICTWO AMBULATORYJNE

Na terenie Sosnowca nadzorem epidemiologicznym objętych jest **209 placówek leczenia otwartego /7 publicznych + 202 niepubliczne/**.

Z powodu kontynuacji działań związanych z pandemią koronawirusa w placówkach leczenia otwartego w 2022 roku przeprowadzono ogółem 138 kontroli, w tym:

- 135 kontroli sanitarnych,
- 1 kontrolę interwencyjną,
- 2 kontrole sprawdzające.

Podczas przeprowadzonych inspekcji szczególną uwagę zwracano na:

- opracowanie, wdrożenie oraz nadzór nad procedurami sanitarnymi w zakresie mycia i dezynfekcji skóry/ błon śluzowych oraz powierzchni pomieszczeń/urządzeń
- warunki sanitarno – higieniczne i techniczne obiektów
- prowadzenie sterylizacji, przechowywanie sterylnych wyrobów medycznych/materiałów/narzędzi medycznych
- postępowanie z brudną i czystą bielizną
- stosowanie środków ochrony osobistej
- gospodarkę odpadami medycznymi
- sprzątanie pomieszczeń
- wykonawstwo szczepień ochronnych */z uwzględnieniem gospodarki szczepionkami oraz warunków transportu i przechowywania preparatów szczepionkowych/*
- prowadzenie kontroli wewnętrznej w zakresie realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych
- przestrzeganie ustawy antytytoniowej.

W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych w **7 obiektach stwierdzono nieprawidłowości:**

- preparaty do dezynfekcji narzędzi i powierzchni - o nieaktualnych terminach ważności
- kosze na zużyte ręczniki papierowe otwierane i zamykane w sposób wymagający kontaktu z dłonią w: gabinecie lekarskim, pracowni UKG i USG oraz w toalecie
- obecność preparatu szczepionkowego po upływie terminu ważności w 4 obiektach */nieprawidłowa realizacja procedury postępowania z odpadami medycznymi/*
- uszkodzona tapicerka krzeseł w Gabinecie Profilaktyki Zdrowotnej i Pomocy Przedlekarskiej.

W **2 przypadkach wydano decyzje administracyjne** zobowiązujące do wykonania nałożonych obowiązków w ustalonym terminie realizacji. W pozostałych 5 przypadkach wydano zalecenia doraźne */uchybenia zostały usunięte w trakcie trwania kontroli/*.

Dodatkowo przeprowadzono 1 kontrolę w związku z wniesioną interwencją. Interwencja okazała się nieuzasadniona – kontrola nie potwierdziła stawianych zarzutów.

GABINETY PRAKTYK ZAWODOWYCH

W 2022 roku nadzorowano **191 podmiotów leczniczych o charakterze praktyk zawodowych** co potwierdza tendencję spadkową liczby obiektów świadczących usługi medyczne w ramach praktyk zawodowych lekarzy i pielęgniarek / *207 podmiotów - w 2021 roku* /.

Z uwagi na kontynuowanie działań związanych z pandemią koronawirusa w 2022 r. ogółem przeprowadzono **78 kontroli sanitarnych**, w tym 2 kontrole sprawdzające.

Podczas inspekcji zwracano uwagę na właściwe opracowanie, wdrożenie i nadzorowanie procedur sanitarnych w zakresie:

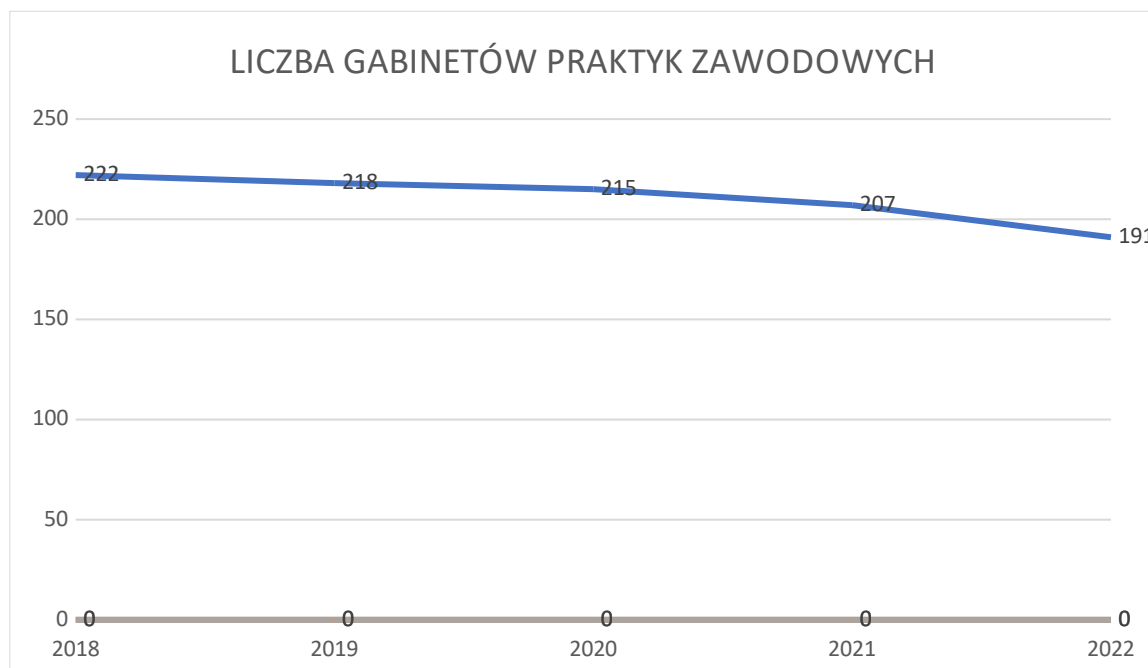
- postępowania ze sprzętem medycznym i wyrobami medycznymi (*oceny prawidłowych warunków przechowywania wyrobów medycznych/sprzętu medycznego sterylne go z uwzględnieniem ich dat ważności*)
- sterylizacji (*zachowania właściwych ciągów technologicznych w obrębie sterylizatorni gabinetowych, prowadzenia wewnętrznych kontroli skuteczności sterylizacji przy użyciu wskaźników biologicznych i chemicznych*)
- gospodarki odpadami, ze szczególnym uwzględnieniem postępowania z odpadami medycznymi
- mycia, dezynfekcji skóry i błon śluzowych (*właściwego wyposażenia stanowisk higienicznego mycia rąk, rodzaju oraz terminów ważności preparatów stosowanych do antyseptyki rąk i błon śluzowych*)
- mycia, dezynfekcji powierzchni pomieszczeń i urządzeń (*rodzaju oraz sprawdzenia dat ważności stosowanych preparatów do dezynfekcji powierzchni sprzętu medycznego*)
- prowadzenia kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych (*oceny prowadzenia wymaganej dokumentacji, z częstotliwością nie rzadziej niż co pół roku*)
- realizacji przestrzegania zapisów ustawy antytytoniowej.

Przeprowadzone kontrole wykazały **nieprawidłowości w 2 skontrolowanych praktykach**
- **wydano 1 decyzję administracyjną** oraz zalecenie doraźne.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- braku środków do dezynfekcji rąk i powierzchni
- braku stosownej dokumentacji potwierdzającej prowadzenie kontroli wewnętrznej w zakresie zapobiegania oraz zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych
- nieaktualnych dat ważności sprzętu medycznego jednorazowego użycia
- braku opracowanych procedur:
 - mycia i dezynfekcji rąk
 - postępowania po ekspozycji
 - mycia i dezynfekcji sprzętu medycznego
 - sprzątania i dezynfekcji pomieszczeń
 - postępowania z brudną bielizną
 - postępowania z odpadami medycznymi
- braku kosza na zużyte ręczniki papierowe */w toalecie dla personelu/*.

Wykres przedstawia ilość nadzorowanych praktyk zawodowych w okresie: 2018-2022

Wnioski dotyczące leczenia otwartego /lecznictwa ambulatoryjnego i praktyk zawodowych/:

Rejestrowana poprawa warunków udzielania świadczeń zdrowotnych w placówkach lecznictwa otwartego realizowana jest poprzez:

- rezygnację z użytkowania sprzętu medycznego/wyrobów medycznych sterylnych wielokrotnego użytku, na rzecz jednorazowego sprzętu (*z wyłączeniem praktyk stomatologicznych*)
- modernizację i wykonywanie prac remontowych zapewniających:
 - zachowanie prawidłowych ciągów technologicznych w obrębie sterylizatorni gabinetowych
 - bezpośrednie połączenia gabinetów badań ginekologicznych/urologicznych/badań dolnego odcinka przewodu pokarmowego z pomieszczeniem higieniczno-sanitarnym /z bidetem/ (w dużej części obiektów przeprowadzono modernizację/remonty podczas pandemii)
- wzrost dostępności oraz asortymentu środków dezynfekcyjnych oferowanych na rynku
- wzrost konkurencyjności i możliwości zaopatrzenia w różnego rodzaju sprzęt niezbędny do świadczenia usług medycznych.

5. ZABIEGI DERATYZACYJNE

W 2022 roku nie kontrolowano przebiegu akcji deratyzacyjnych przeprowadzonych na terenie miasta Sosnowca w okresie wiosennym i jesiennym.

II. HIGIENA ŻYWIENIA, ŻYWNOŚCI I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

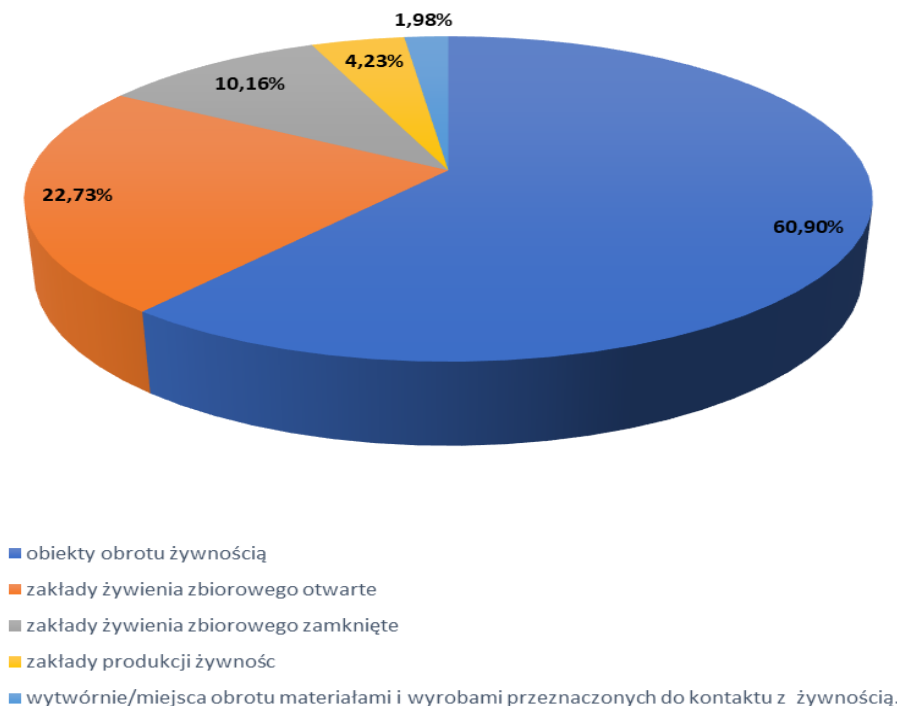
Bezpieczeństwo żywności zapewniają określone działania, które gwarantują żywność bezpieczną dla zdrowia i życia człowieka. Konsumenci, dokonując zakupu środków spożywczych oraz materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, oczekują, że oferowane produkty będą bezpieczne i dobre jakościowo, a także nie będą powodowały zatrucia czy zakażenia. Zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie:

- produkcji żywności,
- obrotu żywnością,
- żywienia zbiorowego,
- wytwórniach i miejscach obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością.

W 2022 roku objęto nadzorem **1870** obiektów prowadzących działalność z zakresu:

- 60,90% - obrotu żywnością ,
- 22,73% - żywienia zbiorowego otwartego,
- 10,16% - żywienia zbiorowego zamkniętego,
- 4,23% - produkcji żywności,
- 1,98 % - obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

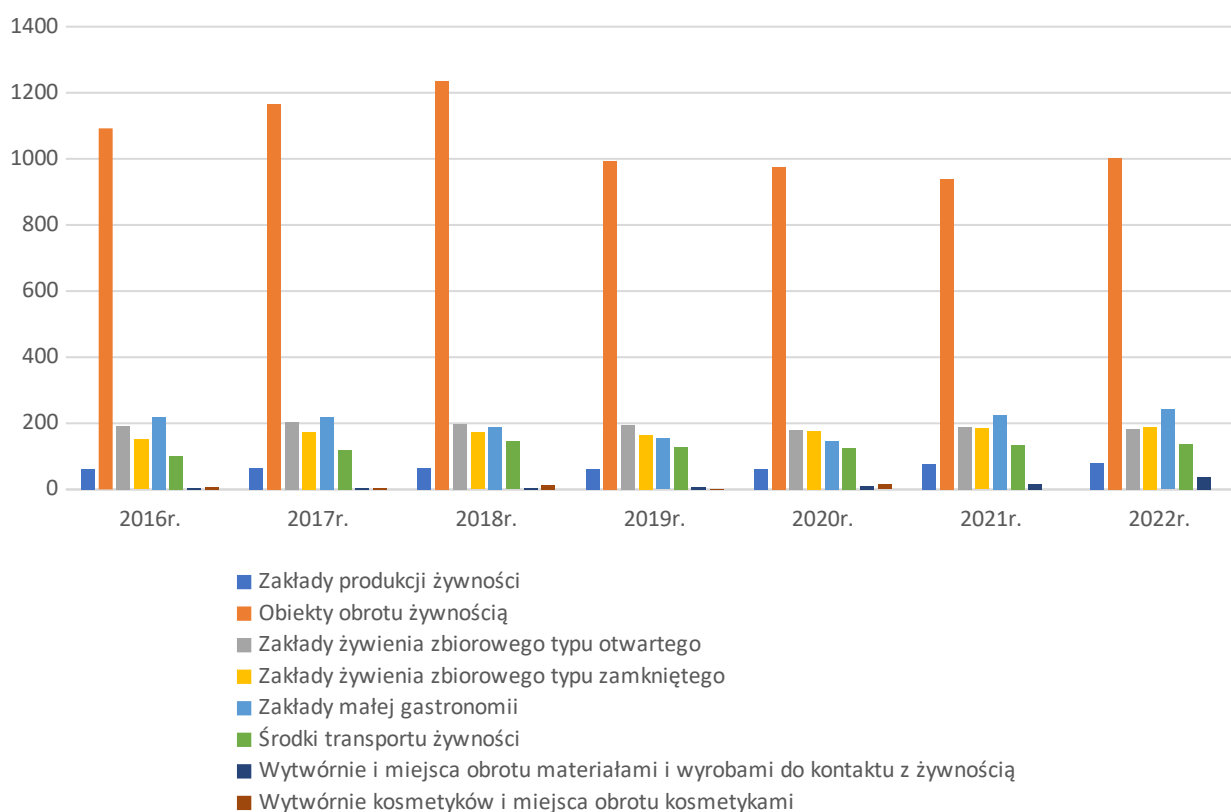
Obiekty nadzorowane przez PPIS w Sosnowcu w 2022 roku

Liczba obiektów nadzorowanych przez PPIS w Sosnowcu w okresie: 2016 – 2022.

Rodzaj obiektów objętych nadzorem	Liczba obiektów						
	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Ilość ogólna obiektów	1826	1956	1877	1721	1692	1767	1870
Zakłady produkcji żywności	61	66	66	62	61	76	79
Obiekty obrotu żywnością	1092	1165	1235	993	976	940	1002
Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego	192	204	197	196	180	189	183
Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego	151	174	172	164	178	184	190
Zakłady małej gastronomii	218	220	188	154	146	226	242
Środki transportu żywności	102	118	145	129	126	135	137
Wytwórnice i miejsca obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością	5	4	5	8	10	17	37

Obiekty nadzorowane przez PPIS w Sosnowcu w okresie: 2016 - 2022.

Analiza porównawcza ilości nadzorowanych obiektów pozwala stwierdzić, iż:

- **wzrost** ogólnej ilości nadzorowanych obiektów /o 103 obiekty w porównaniu do 2021 roku/

- **wzrost** ilości nadzorowanych obiektów z grupy:
 - obrotu żywnością / *wzrost o 62 obiekty /*
 - wytwórniach i miejscach obrotu materiałami/wyrobami do kontaktu z żywnością / *wzrost o 20 obiektów /*
 - małej gastronomii / *wzrost o 16 obiektów /*
 - żywieniu zbiorowym typu zamkniętego / *wzrost o 6 obiektów /*
 - produkcji żywności / *wzrost o 3 obiekty /*
 - środkach transportu żywności / *wzrost o 2 obiekty /*
- **spadek** ilości nadzorowanych obiektów z grupy żywienia zbiorowego typu otwartego / *o 6 obiektów /*.

Zniesienie obostrzeń przeciwepidemicznych korzystnie wpłynęło na rozwój branży obrotu żywnością. Jedyny spadek odnotowano w żywieniu zbiorowym typu otwartego i może to być efektem pandemii.

W 2022 roku przeprowadzono ogółem:

- **1414 kontroli w 982 obiektach żywnościowych** /*~52% nadzorowanych obiektów /*
- **1 kontrolę w wytwórni materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością** / *50% nadzorowanych 2 wytwórni /*
- **13 kontroli w miejscach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością** / *~37% z ogółu 35 nadzorowanych obiektów /*.

W stosunku do 2021 roku w 2022 roku:

- przeprowadzono o 14% więcej kontroli / *planowanych + ponadplanowych /*,
- skontrolowano o 11% więcej obiektów.

Wydano 183 decyzje administracyjne, w tym 113 decyzji nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości / *o 33% więcej niż w 2021 roku /* oraz **wystawiono 100 mandatów na łączną kwotę 20 230 zł** / *więcej o 39 niż w 2021 roku /*, co przy zwiększonej o 14% ilości przeprowadzonych kontroli świadczy o pogorszeniu stanu sanitarno – higienicznego oraz technicznego nadzorowanych obiektów.

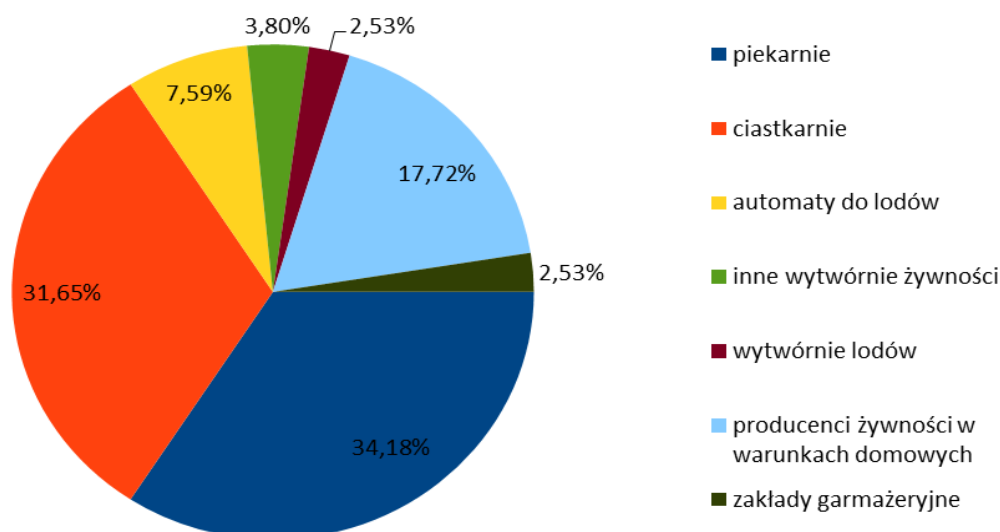
Do badań laboratoryjnych wykonywanych w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu pobrano 513 próbek:

- 487 próbek żywności,
- 20 próbek zmiotek,
- 6 próbek materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością.

1. ZAKŁADY PRODUKCJI I OBROTU ŻYWNOSCIĄ

1.1. Zakłady produkcji żywności

• Piekarnie	34,18%,
• Ciastkarnie	31,65%,
• Producenci żywności w warunkach domowych	7,72%,
• Automaty do lodów	7,59%,
• Inne wytwórnie żywności	3,80%,
• Wytwórnie lodów	2,53%,
• Zakłady garmażeryjne	2,53%,

Kontrole urzędowe polegają na ocenie:

- zgodności stanu faktycznego z prawem żywnościowym
- skuteczności systemów bezpieczeństwa wdrożonych przez przedsiębiorców.

W 2022 roku skontrolowano 57 obiektów produkcji żywności / ~ 72% z 79 nadzorowanych / - żadnego nie oceniono negatywnie.

Stwierdzone nieprawidłowości:

- zły stan techniczny /zawilgocone, brudne, uszkodzone: ściany, sufity, posadzki, futryny, wyposażenie/,
- nieprawidłowy stan sanitarno-porządkowy,
- brak dokumentacji lub brak prowadzonych zapisów wynikających z dokumentacji HACCP,
- brak procedury dotyczącej badań właścicielskich.

Wydano 22 decyzje administracyjne oraz nałożono 4 mandaty karne / w porównaniu do 2021 r. wzrost o 11 decyzji administracyjnych; ilość mandatów nie zmieniła się / co świadczy o pogorszeniu stanu sanitarno-technicznego w/w zakładów.

W 2022 roku w obiektach obrotu żywnością do badań pobrano 60 próbek żywności, w tym:

- zakwestionowano 7 próbek /1,36%/ z uwagi na obecność szkodników zbożowo-mącznych:
 - 2 próby zmiotek ze stołu produkcyjnego
 - 5 próbek wytrzepek z koszyków.

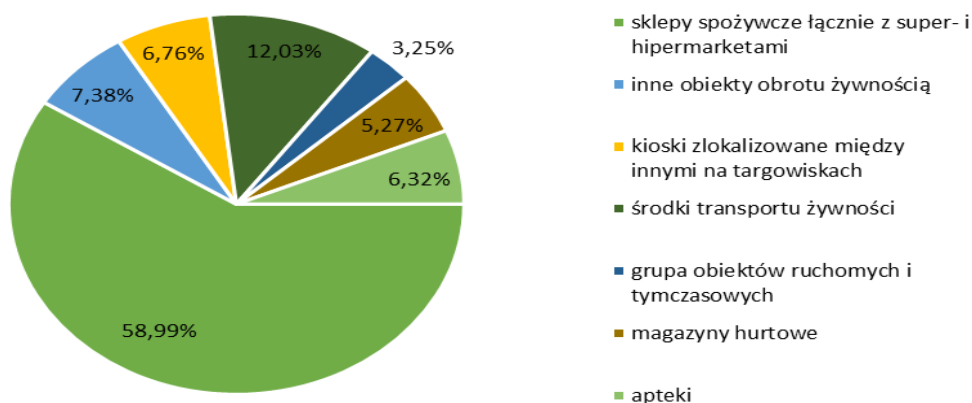
Wydano decyzje merytoryczne nakazujące w trybie natychmiastowym przeprowadzić dezynfekcję celem wyeliminowania szkodników zbożowo – mącznych / *potwierdzoną zaświadczeniem wydanym przez firmę DDD* / oraz wydano decyzje płatnicze za kwestionowane badania laboratoryjne.

Kontrole sprawdzające wykazały usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

1.2. Obiekty obrotu żywnością

Najliczniejsza grupa / 1139 obiektów /:

• sklepy spożywcze łącznie z super- i hipermarketami	58,99%,
• środki transportu żywności	12,03%,
• kioski / np. zlokalizowane na targowiskach, sklepiki szkolne /	6,76%,
• apteki	6,32%,
• magazyny hurtowe	5,27%,
• grupa obiektów ruchomych i tymczasowych	3,25%,
• inne obiekty obrotu żywnością	7,38%

Stan sanitarno- porządkowy oraz techniczny w/w obiektów oceniany jest zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Przedsiębiorcy obowiązani są przestrzegać zasad wynikających z ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia z dnia 25 sierpnia 2006 r., jednak nie zawsze są tego świadomi, o czym świadczą liczne uchybienia stwierdzane w trakcie prowadzenia bieżącego nadzoru sanitarnego.

W 2022 roku skontrolowano 527 obiektów obrotu żywnością / ~46 % nadzorowanych / - żadnego nie oceniono negatywnie.

Do uchybień w zakresie stanu technicznego należały:

- zawilgocone, brudne ściany, sufity, uszkodzone posadzki, drzwi,
- zniszczony sprzęt pomocniczy i elementy wyposażenia,
- brak ciepłej wody przy punktach wodnych,
- brak bieżących zapisów w dokumentacji kontroli wewnętrznej zgodnie z GHP /monitoringu obecności szkodników/.

Nieprawidłowości natury higienicznej / w dużej mierze zależne od zachowań personelu /:

- brak segregacji artykułów spożywczych,
- nieprawidłowe przechowywanie środków spożywczych,
- sprzedaż przeterminowanych artykułów spożywczych,
- nieprawidłowy stan sanitarno – porządkowy obiektów,
- obecność szkodników,
- brak do wglądu orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych.

Ogółem wydano 92 decyzje administracyjne oraz nałożono 59 mandatów karnych / w porównaniu z 2021 r. ilość decyzji wzrosła o 21, ilość mandatów wzrosła o 19 /, co pozwala stwierdzić, iż stan techniczny oraz sanitarno-porządkowy obiektów uległ pogorszeniu.

W 2022 roku w obiektach obrotu żywnością do badań pobrano:

- 437 próbek żywności,
- 6 próbek materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością

Zakwestionowano 3 próbki /0,58%/:

- 1 próbka Deser owocowo-jogurtowy z dodatkiem pełnoziarnistej mąki owsianej /*BIO MUS JOGURT + ZBOŻA + BANAN, JABŁKO* /
– **obecność zanieczyszczeń biologicznych – pleśni,**
- 1 próbka przecier ogórkowy Victus – **organoleptyka – obcy smak,**
- 1 próbka Słodkie wafle Sicilia, słodkie różki wafłowe do lodów
– **przekroczenia sumy zawartości barwników: błękitu brylantowego FCF (E 133) i tartrazyny (E 102) oraz zastosowanie niedozwolonego do tej kategorii żywności barwnika żółcieni pomarańczowej S (E 110).**

Do systemu RASFF zgłoszono 2 powiadomienia:

- **powiadomienie alarmowe nr 2022.087 z dnia 17.08.2022 r. w/s stwierdzenia przekroczenia sumy zawartości barwników: błękitu brylantowego FCF (E 133) i tartrazyny (E 102) oraz**

zastosowanie niedozwolonego do tej kategorii żywności barwnika żółcieni pomarańczowej S (E 110) w produkcie pn.: „Słodkie wafle Sicilia, słodkie rożki waflowe do lodów;

- **powiadomienie informacyjne** w celu zwrócenia uwagi 2022.0143 z dnia 29.12.2022 r. w/s stwierdzenia pleśni w produkcie pn.: Deser owocowo-jogurtowy z dodatkiem pełnoziarnistej mąki owsianej / *BIO MUS JOGURT + ZBOŻA + BANAN, JABŁKO* /.

Potencjalna możliwość wystąpienia zagrożeń o charakterze populacyjnym sprawia, że obiekty tej grupy są pod wzmożonym nadzorem.

W 2022 roku z uwagi na:

- **występowanie afrykańskiego pomoru świń** - sprawdzano czy wprowadzana jest do obrotu dziczyzna, pochodzenie mięsa i produktów mięsnych oraz gospodarka odpadami w:
 - zakładach żywienia zbiorowego /195 kontroli /
 - sklepach spożywczych i magazynach hurtowych /139 kontroli /
 - marketach / 41 kontroli /
 - kioskach prowadzących działalność związaną z wprowadzaniem do obrotu mięsa i wyrobów z mięsa / 8 kontroli /
 - piekarniach prowadzących dodatkowo działalność związaną z wprowadzaniem do obrotu wyrobów z mięsa /2 kontrole /.

Ponadto w trakcie 237 kontroli placówek i zakładów, które wprowadzają do obrotu mięso i jego przetwory / 122 zakładów żywienia +75 sklepów +31 marketów +7 kiosków mięsnych + 2 hurtowni / zwracano uwagę na znakowanie, identyfikację produktów pochodzenia zwierzęcego oraz postępowanie z odpadami.

W wyniku przeprowadzonych kontroli **nie stwierdzono nieprawidłowości** / *nie przekazywano informacji Inspekcji Weterynaryjnej* /.

- **jakość produktów bezglutenowych**- sprawdzano i oceniano jakość, warunki przechowywania magazynowania i sprzedaży oraz oznakowanie produktów bezglutenowych w:
 - 16 zakładach produkcji żywności
 - 256 pozostałych obiektach / *obrót, żywienie* /.

W wyniku przeprowadzonych kontroli **nie stwierdzono produkcji artykułów spożywczych bezglutenowych** w żadnym zakładzie. Kontrola zakładu zajmującego się konfekcjonowaniem produktów bezglutenowych w zakresie warunków produkcji, oceny dokumentacji, znakowania i magazynowania również nie wykazała nieprawidłowości.

- **obecność grzybów i przetworów grzybowych** znajdujących się w obrocie, przetwórstwie oraz żywnieniu zbiorowym - kontroli poddano 117 placówek handlowych + 88 zakładów żywienia zbiorowego zwracając uwagę na:
 - spełnienie wymagań dotyczących zasad oraz warunków produkcji i obrotu grzybami określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 maja 2011 r. w/s grzybów dopuszczonych do obrotu lub produkcji przetworów grzybowych, środków spożywczych zawierających grzyby oraz uprawnień klasyfikatora grzybów i grzyboznawcy,
 - obowiązek posiadania atestu na sprzedawane i używane do dalszej produkcji grzyby oraz na źródło pochodzenia.

W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w powyższym zakresie.

- **obecność niedozwolonego składnika– mielonego lub sproszkowanego bambusa** materiałów i wyrobach z tworzyw sztucznych przeznaczonych do kontaktu z żywnością, importowanych z państw trzecich, w szczególności z Chin - kontroli poddano 76 obiektów obrotu żywnością oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością zwracając szczególną uwagę na :
 - skład importowanych z państw trzecich i wprowadzanych do obrotu w Polsce materiałów i wyrobów wykonanych z bambusa oraz tworzyw sztucznych w tym na dokładną weryfikację dokumentacji towarzyszącej tym towarom– nie potwierdzono przypadku importu tego typu produktów;
 - skład wprowadzanych do obrotu materiałów i wyrobów z tworzyw sztucznych oraz dokumentację deklaracji zgodności - nie stwierdzono nieprawidłowości w powyższym zakresie.
- **rozbiór tusz, półtusze i ich elementów** - w marcu 2022 r. podejmowano wzmożone czynności kontrolne w sklepach wielkopowierzchniowych (*super i hipermarketach*). W ramach bieżącego nadzoru, przeprowadzono kontrole w:
 - Centrum Handlowym AUCHAN Sosnowiec ul. Zuzanny 20. Zakład jest objęty nadzorem PIS i IW. Kontrolę w zakresie dotyczącym rozbioru mięsa przeprowadzono wspólnie z przedstawicielami Inspekcji Weterynaryjnej w Będzinie – nie stwierdzono nieprawidłowości
 - 9 marketach / *Carrefour +E’Leclerc +Kaufland (x2) +Macro Cash & Carry +Biedronka (x2) + Stokrotka +ALDI* / - kontrole nie potwierdziły prowadzenia rozbioru mięsa w obiektach.
- **wprowadzanie do obrotu przeterminowanej żywności w obiektach sieci Kaufland**
 - wzmożono nadzór 2 nadzorowanych marketów przeprowadzając łącznie 10 kontroli, w tym:

- 1 ocenę stanu sanitarnego na podstawie arkusza oceny
- 3 kontrole tematyczne w związku z poborem prób (w tym jedna również w zakresie wprowadzania do obrotu ryb)
- 1 kontrolę tematyczną w zakresie kontroli warunków sprzedaży żywności wprowadzanej do obrotu, w tym produktów bezglutenowych, środków spożywczych zawierających GMO, spełnienia wymagań w zakresie znakowania i prezentacji suplementów diety, żywności dla określonych grup oraz wzbogaconej, sprzedaży mięsa wieprzowego pod kątem identyfikacji oraz terminów przydatności do spożycia, pobór prób
- 2 kontrole interwencyjne
- 3 kontrole w związku z powiadomieniami alarmowymi RASFF.

Żadna z przeprowadzonych kontroli **nie wykazała nieprawidłowości**.

- **niewłaściwe warunki sanitarno-higieniczne oraz w związku ze zgłaszanymi licznymi interwencjami w placówkach sieci Biedronka**

- wzmożono nadzór 22 nadzorowanych marketów przeprowadzając łącznie 69 kontroli, w tym:
 - 34 kontrole sanitarne
 - 13 kontroli interwencyjnych
 - 22 kontrole sprawdzające.

W wyniku 27 kontroli **stwierdzono nieprawidłowości** dotyczące:

- niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego koszyków klientów, witryn chłodniczych, zamrażarek, wyposażenia
- brudnych podłóg i zalegających śmieci pod regałami
- zapajęczonych ścian
- brudno utrzymanej rampy przyjęcia towaru
- braku dostępu do punktu wodnego
- braku właściwej segregacji asortymentowej/niewłaściwego przechowywania produktów
- wprowadzania do obrotu przeterminowanych artykułów spożywczych,
- obecności mrówek
- ubytków w glazurze ściiennej/kasetonach sufitowych
- zabrudzonych ścian i sufitów
- przeciekającego dachu
- zniszczonych drzwi i futryn.

Nałożono 14 mandatów na kwotę 3200 zł, wydano 9 decyzji administracyjnych nakazujących

usunięcie nieprawidłowości technicznych.

- **bieżący nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością –**

Ogółem przeprowadzono 14 kontroli, w tym:

- 1 kontrola w wytwórni materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (w drugiej wytwórni nie przeprowadzono zaplanowanej kontroli z powodu braku produkcji butelek PET)
- 5 kontroli w hurtowniach materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością
- 8 kontroli w sklepach z materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością.

Podczas 342 kontroli w nadzorowanych obiektach sprawdzano atesty, deklaracje zgodności lub oznakowanie na opakowaniach do kontaktu z żywnością.

Ogółem do badań pobrano 6 próbek materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością: kieliszki do wina +melaminowa miseczka antypoślizgowa z uszami +bidon niekapek +silikonowa keksówka +szumówka +łyżka do serwowania.

TARGOWISKA, HANDEL OBNOŚNY I OBWOŹNY

W 2022 roku na terenie Sosnowca / *podobnie jak w ciągu ostatnich kilku lat* / handel zorganizowany jest w zamkniętych kioskach i na straganach usytuowanych przed kioskami.

W ramach bieżącego nadzoru w/w punkty kontrolowane są jako odrębne obiekty. Ich stan sanitarno-higieniczny ulega poprawie. Dodatkowo w trakcie kontroli kiosków wprowadzających do obrotu mięso i wyroby mięsne sprawdzeniu podlega sposób gospodarowania odpadami oraz pochodzenie i wprowadzanie do obrotu mięsa i przetworów z dziczyzny.

W związku z potencjalnym zagrożeniem dotyczącym ASF na terenie targowisk sprawdzana jest legalność sprzedaży mięsa / w zarejestrowanych obiektach /.

W kioskach sprzedających owoce i warzywa kontrolowano ich pochodzenie oraz oznakowanie. Świadomość bezpieczeństwa żywności ulega poprawie wśród przedsiębiorców prowadzących tego typu działalność. Ogółem przeprowadzono 14 kontroli kiosków na targowiskach w wyniku, których wydano 2 decyzje administracyjne.

W trakcie kontroli nie stwierdzono handlu w systemie obnośnym.

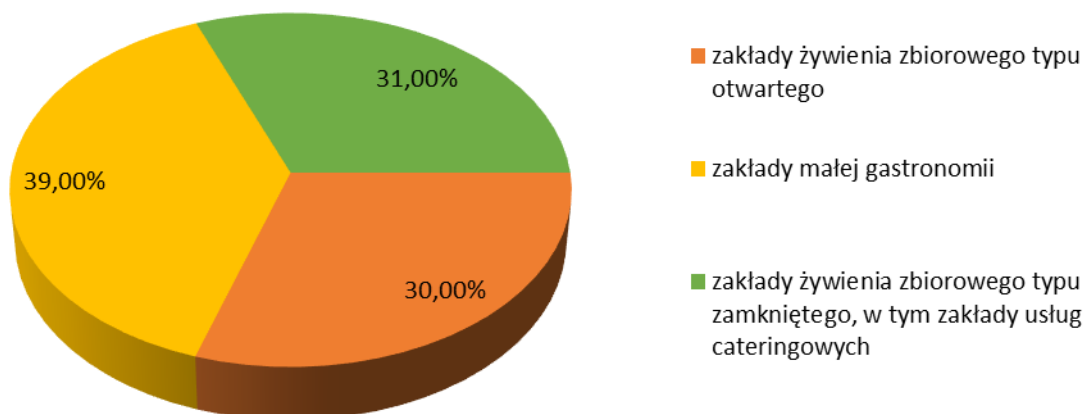
Pod nadzorem PPIS w Sosnowcu znajduje się:

- 37 obiektów ruchomych i tymczasowych / *przeprowadzono 17 kontroli, wydano 1 decyzję administracyjną i nałożono 1 mandat karny* /
- 107 zakładów małej gastronomii w zakładach tymczasowych lub ruchomych / *przeprowadzono 25 kontroli, wydano 4 decyzje administracyjne i nałożono 4 mandaty karne* /.

1.3. Zakłady żywienia zbiorowego

Do 615 nadzorowanych zakładów żywienia zbiorowego należy:

- **183 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego** / *restauracje, ruchome i tymczasowe obiekty: 30%* /
- **190 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego, w tym zakłady usług cateringowych** / *stołówki w szkołach, przedszkolach, zakładach pracy, żłobki, bursy oraz żywienie w ramach półkolonii, bloki żywienia w szpitalach, domach opieki społecznej itp.- 31%/*
- **242 zakładów małej gastronomii** / *39%* /

W 2022 roku skontrolowano 389 zakładów żywienia zbiorowego, z których żadnego nie oceniono negatywnie.

Najczęstsze uchybienia :

- brudne ściany i sufity;
- ubytki w glazurze podłogowej;
- brak bieżącej ciepłej i zimnej wody;

- brudny sprzęt produkcyjny;
- przeterminowane artykuły spożywcze;
- brak orzeczeń do celów sanitarno - epidemiologicznych;
- brak zapisów wynikających z dokumentacji HACCP, GHP;
- niewłaściwe zabezpieczenie przed szkodnikami;
- brak składów surowcowych i alergenów.

Ponadto w placówkach oświatowych stwierdzano niedostosowanie się do wymagań:

- rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w/s grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty
- jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

W trakcie kontroli szpitali, Domów Pomocy Społecznej i Hospicjum oceniano jadłospisy dekadowe zgodnie z opracowanym przez GIS arkuszem oceny dekadowej jadłospisów, przeznaczonych do żywienia pacjentów z dietą podstawową.

Ogółem dokonano 9 analiz / 3 szpitale + 5 DPS + 1 hospicjum /, które wykazały:

- w 8 przypadkach wynik prawidłowy / 3 szpitale + 4 DPS + Hospicjum /
- w 1 przypadku wynik zadowalający / DPS /.

Analizy stanu żywienia pacjentów wykazały poprawę sposobu żywienia w porównaniu do 2021 roku.

Zasady racjonalnego żywienia oraz zalecane racje pokarmowe dla różnych grup ludności opracowują oraz publikują jednostki badawczo-rozwojowe podległe i nadzorowane przez Ministra Zdrowia, w tym Instytut Żywności i Żywienia który jest częścią Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego Państwowego Instytutu Badawczego.

W 2022 r. teoretycznie przeanalizowano 122 zestawień dekadowych, w tym:

- **60 zestawień dekadowych** z 21 żłobków +14 szkół +21 przedszkoli + 4 zakładów usług cateringowych / *przeanalizowanych przy użyciu programu komputerowego służącego do orientacyjnej realizacji norm żywienia dla danej grupy wiekowej, które są zgodne z obowiązującymi normami żywienia opracowanymi przez IŻŻ* / - **wykazało przekroczenie lub brak realizacji normy na: energię, zawartość białka, tłuszczu i węglowodanów, witaminy C, wapń, żelazo i sól.**

Kwestie dotyczące wymagań jakie powinny spełniać środki spożywcze przygotowywane w ramach żywienia dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty jak i oferowane w sklepikach szkolnych reguluje rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r.

Zgodnie z w/w rozporządzeniem w 2022 roku dokonano oceny sposobu żywienia, w 93 obiektach żywienia zbiorowego w jednostkach systemu oświaty:

- 46 szkołach / w tym w 5 żywienie w formie cateringu /
- 47 przedszkolach / w tym w 11 żywienie w formie cateringu /.

Posiłki są zwykle zróżnicowane pod względem doboru produktów żywnościowych, w proporcjach wskazanych w piramidzie żywieniowej oraz przygotowane zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

Ocenione jadłospisy dekadowe w przeważającej większości były zgodne z obowiązującymi zasadami żywienia w tej grupie wiekowej:

- w 5 przypadkach stwierdzono brak podaży co najmniej raz w tygodniu ryby
/ 4 placówki szkolne + 1 placówka przedszkolna /,
- w 2 przypadkach stwierdzono sporządzanie potraw z użyciem wzmacniaczy smaku
/ placówki szkolne /,
- w 2 przypadkach stwierdzono brak podaży co najmniej dwóch porcji mleka lub przetworów mlecznych / placówki przedszkolne /,
- w jednym przypadku stwierdzono brak podaży warzywa lub owocu w każdym posiłku
/ placówka przedszkolna /,
- w 1 przypadku stwierdzono podaż potraw smażonych więcej niż dwie porcje na tydzień.

Wydano zalecenia bieżące – zobowiązując strony do opracowywania jadłospisów zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz przedłożenia opracowanych do oceny PPIS w Sosnowcu.

W sklepikach szkolnych przeprowadzono ogółem 13 kontroli w zakresie spełniania wymagań w/w rozporządzenia - nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ogółem w 2022 roku w grupie obiektów żywienia zbiorowego:

- **pobrano 10 próbek środków spożywczych do badań laboratoryjnych / nie pobierano próbek sanitarnych ani próbek posiłków do badań w kierunku zawartości glutenu /- żadnej nie zdyskwalifikowano**
- **wydano 69 decyzji administracyjnych / więcej o 27 stosunku do 2021 roku /**
- **nałożono 37 mandatów karnych / wzrost o 20 w stosunku do 2021 roku /.**

Powyższe, świadczy o pogorszeniu warunków sanitarno-technicznych oraz sanitarno-porządkowych w/w grupy obiektów.

2. AKCJE

- **Akcja Ryby** dotyczyła wzmożonego nadzoru nad miejscami obrotu ryb.

W okresie: sierpień – wrzesień 2022 przeprowadzono kontrole w:

- 49 placówkach handlowych
- 43 zakładach żywienia zbiorowego.

Szczególną uwagę podczas sprzedaży ryb zwracano na:

- ich identyfikację i źródła pochodzenia /ocena pod kątem nielegalnego wprowadzania do obrotu ryb poławianych indywidualnie z rzeki Odry/
- weryfikację dokumentacji danej partii ryb
- ocenę wyglądu i jakości sprzedawanych ryb.

Przeprowadzone kontrole w w/w zakresie nie wykazały nieprawidłowości.

- **Akcja lato** dotyczyła kontroli obiektów małej gastronomii i żywienia zbiorowego typu zamkniętego /zgodnie z zaleceniami GIS/ ze szczególnym uwzględnieniem:
 - warunków przygotowywania posiłków i warunków w jakich odbywają się dostawy żywności do konsumenta, w ramach realizacji zamówień telefonicznych i internetowych / temperatura i warunki sanitarne dostarczania żywności, warunki mycia i dezynfekcji pojemników transportowych /
 - warunków wydawania posiłków w ramach wypoczynku letniego / ocenie poddano również jadłospisy /

W okresie letnim: 20.06 - 30.09.2022 r. skontrolowano 57 obiektów:

- 49 zakładów małej gastronomii, w tym 14 zakładów tymczasowych lub ruchomych,
- 8 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego obejmujących zorganizowany wypoczynek tj. obozy, kolonie, wczasy, turnusy wypoczynkowe, w tym 5 obiektów w systemie cateringowym.

Ogółem przeprowadzono 67 kontroli sanitarnych + 8 sprawdzających.

Nieprawidłowości stwierdzono w 21 zakładach małej gastronomii / *brudne ściany i sufity, ubytki w glazurze podłogowej; brak orzeczeń do celów sanitarno - epidemiologicznych; brak zapisów wynikających z dokumentacji HACCP, GHP; niewłaściwe zabezpieczenie przed szkodnikami; brudny sprzęt produkcyjny; brak składów surowcowych i alergenów; brak bieżącej ciepłej i zimnej wody; przeterminowane artykuły spożywcze* /.

Wydano 10 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcia usterek technicznych / o 4 więcej w porównaniu do 2021 roku /, oraz nałożono 6 mandatów na kwotę 950 zł / liczba mandatów nie uległa zmianie w porównaniu do 2021 roku /

- **Akcja kontroli producentów i importerów suplementów diety oraz pozostałych przedsiębiorców związanych z suplementami diety**

W okresie: 01.09.2022 r. - 31.12.2022 r. przeprowadzono 6 kontroli tematycznych w wytypowanych zakładach:

- 1 importer,
- 1 przedsiębiorca zlecający produkcję suplementów diety producentowi kontraktowemu,
- 2 sklepy internetowe
- 2 sklepy stacjonarne.

W 3 obiektach stwierdzono nieprawidłowości dotyczące:

- składu suplementów niezgodnego z uchwałami Zespołu ds. Suplementów Diety,
- prezentacji niezgodnej z przepisami prawa żywnościowego na stronie internetowej / *sugerowanie właściwości leczniczych* /
- niedozwolonego oświadczenia zdrowotnego.

Wystosowano wnioski o ukaranie do ŚPWIS w Katowicach.

3. TRANSPORT ŻYWNOŚCI

W 2022 roku nadzorowano 137 firm transportowych / o 2 więcej w porównaniu z 2021 r/.

Nadal rejestrowane jest ciągle zapotrzebowanie na dostarczanie żywności przez zewnętrzne firmy, posiadające decyzje zatwierdzające.

Część producentów żywności / *dostarczających własne wyroby do odbiorców* / oraz restauracji / *dostarczających posiłki do konsumenta* / decyduje się na inwestowanie we własne środki transportu i rezygnację korzystania z usług firm transportowych.

Na rynku wciąż jest jednak wielu przedsiębiorców oferujących usługi transportowe głównie dla dużych sieci handlowych / *magazyny żywności, centra dystrybuujące, magazyny suplementów diety* /.

4. WSPÓLPRACA Z INNYMI SŁUŻBAMI /ORGANAMI KONTROLI

W ramach sprawowanego bieżącego nadzoru nad żywnością, żywnością i przedmiotami użytku - PPIS w Sosnowcu współpracował z:

- **Inspekcją Weterynaryjną / porozumienie o współpracy / w zakresie:**
 - przekazywania istotnych informacji,
 - działań w ramach systemu RASFF / 31 przypadków /,
 - wspólna kontrola w zakresie prowadzenia rozbioru tusz, półtuszy i ich elementów przeprowadzona w marcu 2022 r.
- **Inspekcją Farmaceutyczną / porozumienie ramowe / w zakresie:**
 - przekazywania istotnych informacji
w związku z pismem dotyczącym suplementów diety zawierających Monakolinę K o zawartości powyżej 3 mg w jednej porcji pozostających w sprzedaży za pośrednictwem aptek ogólnodostępnych - przekazano informację dotyczącą: analizy stron internetowych przedsiębiorców z terenu Sosnowca prowadzących wysyłkową sprzedaż suplementów diety oraz stron internetowych aptek działających na terenie Sosnowca,
 - przeprowadzania kontroli oraz pobierania do badania próbek suplementów diety w hurtowniach farmaceutycznych/aptekach.
- **Policją w zakresie:**
 - przekazywania pism i informacji zgodnie z posiadanymi kompetencjami
 - współpracy w ramach prowadzonej akcji denaturat / *komórka wiodąca – Sekcja Higieny Pracy PSSE w Sosnowcu /.*
- **Strażą Miejską w zakresie:**
 - przekazywania pism i informacji zgodnie z posiadanymi kompetencjami.
- **Inspekcją Handlową w zakresie:**
 - przekazywania pism i informacji zgodnie z posiadanymi kompetencjami.

5. IMPORT / EKSPORT

W 2022 r. przeprowadzono 3 kontrole graniczne dotyczące importu materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością z Wielkiej Brytanii:

- 1 kontrola graniczna przeprowadzona w magazynie / *dokonano oceny dokumentacji oraz certyfikatu bezpieczeństwa żywności i deklaracji zgodności potwierdzających jakość zdrowotną towarów, oceny opakowania i oznakowania umożliwiającego identyfikację towaru /*,
- 2 kontrole graniczne dokumentacji oraz certyfikatu bezpieczeństwa żywności i deklaracji zgodności potwierdzających jakość zdrowotną towarów.

Nie stwierdzono nieprawidłowości, Wydano świadectwa spełnienia wymagań zdrowotnych przez materiały i wyroby do kontaktu z żywnością.

6. JAKOŚĆ ZDROWOTNA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH

6.1. Krajowe środki spożywcze

W 2022 roku laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej zbadaly ogółem **445 próbek krajowych środków spożywczych** pobranych na terenie Sosnowca, w tym w zakresie:

- mikrobiologicznym - 263 próbek,
- chemicznym - 114 próbek / 1 próbkę zdyskwalifikowano /
- organoleptycznym - 42 próbki / 1 próbkę zdyskwalifikowano /
- obecności zanieczyszczeń - 26 próbek / 7 próbek zdyskwalifikowano /.

6.2. Importowane środki spożywcze

Zbadano ogółem **22 próbki żywności z importu**, w zakresie:

- chemicznym - 14 próbek,
- mikrobiologicznym - 5 próbek,
- organoleptycznym - 3 próbki. **Żadnej próbki nie zdyskwalifikowano**

6.3. Środki spożywcze z UE

Zbadano ogółem **40 próbek żywności z UE**, w zakresie:

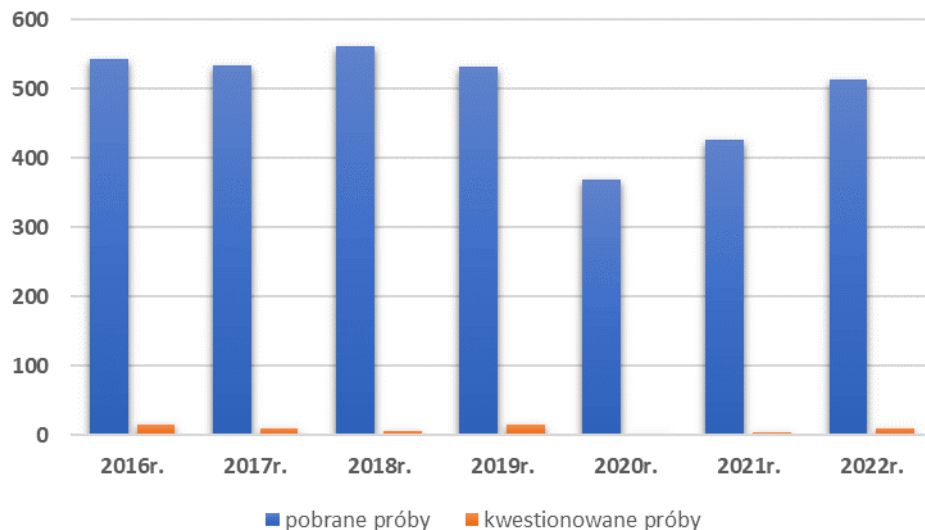
- chemicznym - 12 próbek,
- mikrobiologicznym - 25 próbek,
- organoleptycznym - 2 próbki,
- obecność zanieczyszczeń - 1 próbka. **Zdyskwalifikowano 1 próbkę**

Tabela przedstawia ilość kwestionowanych próbek żywności w okresie: 2016 – 2022

Rok	Ilość prób	Ilość prób kwestionowanych	Procent prób kwestionowanych	Przyczyny kwestionowania
2016	543	15	2,76%	1 próbka - niewłaściwe cechy organoleptyczne, + 6 próbek - niewłaściwe znakowanie / 2 suplementy diety, +2 pieczywo pakowane +1 środek specjalnego przeznaczenia żywieniowego+1 napój

				izotoniczny / + 8 próbek zmiotek i wytrzepek z piekarni - obecność szkodników zbożowo-mącznych
2017	535	10	1,86%	3 próbki ciastka z kremem- obecność bakterii Salmonella + 3 próbki - niewłaściwe znakowanie / 1 suplement diety + 2 środki spożywcze specjalnego przeznaczenia do redukcji masy ciała / + 4 próbki zmiotek i wytrzepek z piekarni - obecność szkodników zbożowo-mącznych
2018	561	7	1,25%	4 próbki zmiotek i wytrzepek z piekarni - obecność szkodników zbożowo-mącznych = 1 próbka posiłku w żłobku - niezgodność z normami IŻŻ + 2 próbki środków specjalnego przeznaczenia do redukcji masy ciała - niewłaściwe znakowanie
2019	532	15	2,8%	2 próbki zmiotek i wytrzepek z piekarni - obecność szkodników zbożowo-mącznych + 3 próbki posiłku w żłobku - niezgodność z normami IŻŻ + 3 próbki środków specjalnego przeznaczenia do redukcji masy ciała - niewłaściwe znakowanie + 5 próbek polędwiczek z kurczaka - mikrobiologia obecność bakterii Salmonella + 1 próbka pieprzu ziółowego + obecność glutenu + 1 próbka suplementu diety - obecność substancji dodatkowych
2020	369	0	-	-
2021	426	4	0,9%	3 próbki mięsa mielonego z fileta z kurczaka – obecność pałeczek Salmonella, 1 próbkę karkówki marynowanej – przekroczona suma WWA i benzo(a)pirenu
2022	513	10	1,95%	7 próbek: 2 próbki zmiotek ze stołu produkcyjnego i 5 próbek wytrzepek z koszyków – <u>obecność szkodników zbożowo-mącznych</u> + 1 próbka Słodkie wafle Sicilia, słodkie rożki wafłowe do lodów – <u>przekroczenia sumy zawartości barwników: błękitu brylantowego FCF (E 133) i tartrazyny (E 102) oraz zastosowanie niedozwolonego do tej kategorii żywności barwnika żółcieni pomarańczowej S (E 110)</u> + 1 próbka przecier ogórkowy Victus – organoleptyka – <u>obcy smak</u> + 1 próbka Deser owocowo-jogurtowy z dodatkiem pełnoziarnistej mąki owsianej (BIO MUS JOGURT + ZBOŻA + BANAN, JABŁKO) - <u>obecność pleśni</u>

Wykres ilustruje ilość pobranych i kwestionowanych próbek żywności w okresie: 2016 – 2022

7. INTERWENCJE

Sygnały zgłaszane przez społeczeństwo wskazują na konieczność podejmowania dodatkowych działań kontrolnych, wyjaśniających oraz represyjnych w sytuacjach tego wymagających, w celu utrzymania właściwego poziomu zapewnienia bezpieczeństwa żywności.

W 2022 roku zgłoszono **77 interwencje**, w tym:

- **24 uzasadnionych;**
- **46 nieuzasadnionych;**
- **4 przekazano do rozpatrzenia zgodnie z kompetencjami do:**
 - 1 interwencję przekazano do PPIS w Dąbrowie Górniczej zgodnie z kompetencjami
 - 1 interwencję przekazano do rozpatrzenia przez Sekcję Epidemiologii PSSE w Sosnowcu / *dotyczącą podejrzenia choroby COVID u pracownika* /
 - 1 interwencję po przeprowadzonej kontroli przekazano do PPIS w Warszawie ze względu na siedzibę producenta mieszanek warzywnych / *dotyczyła obecności szkodników w mrożonej mieszance warzywnej zakupionej w sklepie wielkopowierzchniowym* /
 - 1 interwencję po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego przekazano do PPIS w Dąbrowie Górniczej / *dotyczyła niewłaściwej jakości pączków – w wyniku kontroli ustalono, iż wypiek pączków odbywa się na terenie Będzina* /
- **3 pozostawiono bez rozpatrzenia** ze względu na:
 - brak szczegółowych danych adresowych 2 zakładów
 - brak doprecyzowania rodzaju zanieczyszczonej żywności,
 - zamknięcie na stałe obiektu.

Interwencje dotyczyły:

- niewłaściwego stanu porządkowego,
- niewłaściwego stanu sanitarno-porządkowego środka transportu,
- zalegających śmieci wokół zakładu,
- niewłaściwej gospodarki odpadami pochodzenia zwierzęcego,
- niewłaściwego zabezpieczenia odpadów/pojemników na odpady na zewnątrz zakładu,
- nieprzestrzegania zasad higieny w obiekcie,
- nieprzestrzegania higieny sprzedaży, higieny przygotowywania i wydawania posiłków,
- sprzedaży przeterminowanych/niewłaściwej jakości zdrowotnej artykułów spożywczych,
- niewłaściwego przechowywania/sprzedaży artykułów spożywczych, opakowań,
- obecności szkodników w zakładzie/wokół zakładu lub w produkcie spożywczym,
- obecności zwierząt domowych w sklepach (*pies, kot*),
- nieprawidłowości sanitarno-technicznych,
- braku zaświadczeń do celów sanitarno-epidemiologicznych,
- braku właściwej odzieży ochronnej,
- naruszenia łańcucha chłodniczego,
- zatruc pokarmowych po spożyciu posiłków/produktów spożywczych,
- niewłaściwego stanu sanitarnego wózków dla klientów,
- nieprzestrzegania przepisów i wytycznych dotyczących COVID / *brak maseczek, przybywanie pracowników chorych na COVID w zakładzie pracy /*,
- nieprawidłowego żywienia / nieprawidłowej jakości potrawy.

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 3 decyzje administracyjne i nałożono 20 mandatów karnych oraz wystosowano 2 wnioski o ukaranie do ŚPWIS w Katowicach..

W przypadku 2 rozpatrywanych interwencji pobrano próby do badań laboratoryjnych.

8. WNIOSKI

Oceniając nadzorowane w 2022 r. obiekty produkcyjne i wprowadzające żywność do obrotu, po analizie wyników przeprowadzonych kontroli oraz po analizie otrzymanych wyników badanych próbek stwierdzono:

- w 2022 r. przeprowadzono o 14% więcej kontroli w stosunku do 2021 r. / *1210 w 2021 r., 1414 w 2022 r.* / w tym mniej o 1 kontrolę interwencyjną, skontrolowano o 11% więcej zakładów, w tym na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego oceniono o 6% mniej obiektów;

- wydano o 28% więcej decyzji administracyjnych / 131 w 2021 r., 183 w 2022 r. /, co przy zwiększonej o 14% ilości przeprowadzonych kontroli świadczy o pogorszeniu stanu sanitarno-technicznego;
- wystawiono o 39% więcej mandatów / 61 w 2021 r., 100 w 2022 r./, co przy zwiększonej o 14% ilości przeprowadzonych kontroli świadczy o pogorszeniu stanu sanitarno – higienicznego;
- pobrano o 17% więcej próbek do badań / 426 w 2021 r., 513 w 2022 r. /, zdyskwalifikowano 10 próbek / w 2021 r. zdyskwalifikowano 4 próbki /, co świadczy o pogorszeniu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności; otrzymano również więcej powiadomień RASFF / 96 w 2021 r., 113 w 2022 r. /;
- we wszystkich skontrolowanych obiektach opracowane są procedury i instrukcje w zakresie dobrej praktyki higienicznej; we wszystkich dużych obiektach wprowadzony jest system HACCP – stwierdzane nieprawidłowości dotyczą braku prowadzonych zapisów lub nie okazywania ich do wglądu w trakcie kontroli.

System RASFF, czyli System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach umożliwia sprawne przekazywanie informacji oraz szybkie reagowanie i podejmowanie odpowiednich działań w przypadkach identyfikacji zagrożenia zdrowia konsumentów, którego źródłem jest wprowadzana na rynek żywność.

W 2022 roku w ramach systemu RASFF wycofywano z obrotu żywność z powodu:

- **obecności bakterii z grupy :**
 - *Salmonella*: w mięsie/elementach z kurczaka oraz indyka, słodyczach marki Kinder Ferrero, roladki z kurczaka, chili mielone, mięso mielone, proszek z całych jaj, pieprz czarny mielony,
 - *Listeria monocytogenes*: w boczku duńskim wędzonym, metka łososiowa kielbasa surowa,
- **zanieczyszczenia ciałem obcym pochodzenia nieorganicznego w paście migdałowej,**
- **- fragmenty/odłamki szkła:** batony, wiórki buraków, herbatka owocowa z ekstraktem owoców,
- **przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu metalaksylu:** cukinia
- **wykrycia tlenu etylenu/przekroczenie dopuszczalnego poziomu tlenu etylenu:** suplement diety, półprodukt użyty do czekolady, lody waniliowe,
- **przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pestycydów:** papryka czerwona, grejpfruty czerwone, banany, cytryny, marchew, kasza gryczana, cytryny,
- **przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu benzo(a)pirenu:** kielbasa swojska sądecka
- **stwierdzenie zawartości hupercyny A w suplemencie diety**
- **stwierdzenie zawartości 5-hydroksytryptofanu w suplemencie diety**

- **stwierdzenie napromieniania:** naturalny młody jęczmień, suplement diety
- **nieprawidłowe oznakowanie produktu zawierającego gluten:** czekoladowe drażetki
- **niezadeklarowana obecność alergenu (jaj):** herbalife protein bar Vanilla-almond
- **wykrycie białka orzechów ziemnych:** płynna lecytyna
- **nieprawidłowe oznakowanie produktu, brak wskazania obecności alergenu (mleka):** chipsy Lay's Oven Baked Grilled Vegetables,
- **stwierdzenia alkaloidów tropanowych** w chipsach kukurydzianych
- **przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A;** rodzyunki sułtańskie,
- **przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu kadmu:** marchewka Hortex,
- **stwierdzenie genu shigatoksyny:** mix sałat z burakiem,
- **niedozwolona nowa żywność-zawartość składnika Artemisia annua:** suplement diety artemizyna
- **przekroczona zawartość benzoesanu sodu i sorbinianu potasu, obecność acesulfamu K, cykloaminianów oraz niewłaściwe oznakowanie:** koktajl z owoców morza w zalewie,
- **przekroczenie maksymalnych limitów pozostałości substancji farmakologicznie czynnej-doksycykliny:** mięso i podroby wieprzowe, mięso drobiowe,
- **przekroczenie tylnikozyny:** mięso indycze
- **przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu alkaloidów pirolizydynowych:** suplement diety Propollen Plus

oraz wycofano materiały przeznaczone do kontaktu z żywnością z powodu:

- **użycia włókien bambusa:** dzbanek do wody i napojów, miska,
- **melamina:** kubki,
- **przypadków pęknięć szkła:** szklanki
- **przekroczenia migracji pierwszorzędowych amin aromatycznych:** łyżka szumówka, łopata kuchenna ażurowa, szczypce, szczypce wielofunkcyjne/do steku,
- **migracji ołowiu i/lub kadmu:** talerz ceramiczny, szklanka, zestaw szklanek świątecznych,
- **stwierdzenia estrów 3-MCPD kwasów tłuszczowych:** ciastka Unicorn wheels,
- **przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu cyny:** plastry ananasa w syropie,
- **przekroczenia migracji formaldehydu:** talerz,
- **przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu fumonizyny:** popcorn

PPIS w Sosnowcu w 2022 roku zgłosił do systemu RASFF 2 powiadomienia z powodu stwierdzenia w pobranych do badań próbkach:

- **przekroczenia sumy zawartości barwników:** błękitu brylantowego FCF (E 133) i tartrazyny (E 102) oraz zastosowanie niedozwolonego do tej kategorii żywności barwnika żółcieni pomarańczowej S (E 110) – słodkie wafle Sicilia - słodkie rożki wafłowe do lodów
- **pleśni :** deser owocowo-jogurtowy z dodatkiem pełnoziarnistej mąki owsianej (BIO MUS JOGURT + ZBOŻA + BANAN, JABŁKO)

III. HIGIENA KOMUNALNA I ŚRODOWISKA

1. OCENA JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

PPIS w Sosnowcu nadzoruje jakość wody w oparciu o obowiązujące przepisy prawne:

- **ustawę z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków** Dz. U. 2020 poz. 2028 z późn. zm. / *określa warunki i zasady zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi* /;
- **rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi** Dz. U. 2017 poz. 2294 / *określa wymagania, jakim powinna odpowiadać jakość wody i sposób sprawowania nadzoru nad jakością wody* /.

W ramach nadzoru jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi badana jest woda:

- powierzchniowa wykorzystywana do zaopatrzenia w wodę,
- dostarczana do sieci,
- w sieci wodociągowej,
- u odbiorcy.

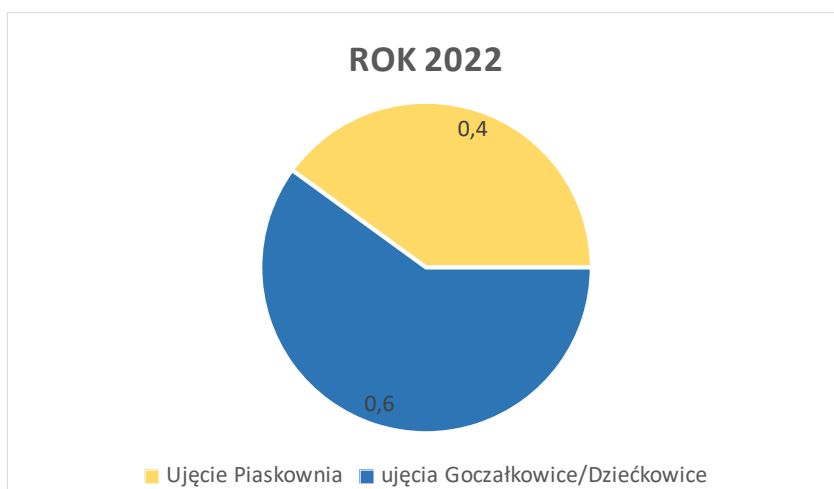
Badania wody wykonują zintegrowane laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa śląskiego.

Wyniki badań raportowane są miesięcznie w systemie WODA -EXCEL do WSSE w Katowicach oraz przekazywane Głównemu Inspektorowi Sanitarnemu / *1x w roku* /.

Sosnowiec zaopatrywany jest w wodę przeznaczoną do spożycia pochodzącą z ujęć powierzchniowych:

- **Piaskownia** / *dla 40 % ludności* /
- **Goczałkowice + Dzieńkowice** - / *dla 60% ludności* /

Woda z tych ujęć mieszana jest w zbiornikach wyrównawczych Murcki.

Kanał Centralny Piaskownia - woda z tego ujęcia służy do zaopatrzenia 40% ludności Sosnowca / ~ 73,090 tys. mieszkańców /.

- woda z tego ujęcia zakwalifikowana jest do kategorii jakości **A2**;
- teren ujęcia jest ogrodzony / zabezpieczony przed dodatkowym zanieczyszczeniem wody oraz dostępem osób postronnych /;

Na obniżenie kategorii wody < A1 wpływ miały parametry:

- fizykochemiczne / mangan, zapach /
- bakteriologiczne / bakterie grupy coli /.

Ujęcie Goczałkowice + ujęcie Dzieńkowice - woda z tych ujęć stanowi zaopatrzenie dla 60% ludności Sosnowca / ~ 108,047 tys. mieszkańców /

- **Stacja Uzdatniania Wody w Maczkach** uzdatnia wodę fizycznie i chemicznie / woda poddawana jest utlenianiu wstępnemu, koagulacji, flokulacji, filtracji, dezynfekcji - chlorowaniu końcowemu /:
 - z chlorku sodu wytwarzany jest podchloryn sodu, wykorzystywany w chlorowni do dezynfekcji wody;
 - jakość wody kontrolowana jest poprzez wykonywane badania laboratoryjne oraz ciągły technologiczny monitoring / chloromierze i mętnościomierze kontrolują zawartość chloru wolnego i mętność wody w sposób ciągły /;
- **Dobowa produkcja wody w SUW Maczki wynosi ~ 18 tys m³ /dobę** (wartość średnia z 2022 roku jest mniejsza o ~ 8 tys m³ /dobę / tj. 31% / w stosunku do 2021 roku).
Spadek wartości średniej dobowej produkcji wody wynika z tego iż aktualnie większa część miasta zasilana jest przez Zbiornik Murcki - ujęcie Goczałkowice + Dzieńkowice /.

Monitoring jakości wody przeznaczonej do spożycia prowadzony jest przez PPIS w Sosnowcu (w ramach kontroli urzędowej) oraz przez Przedsiębiorstwa Wodociągowe (w ramach kontroli wewnętrznej) - nadzorowana jest jakość wody w zakresie parametrów fizykochemicznych i mikrobiologicznych / zarówno przed jak również po jej uzdatnieniu /.

Wyniki badań potwierdzają, że woda powierzchniowa spełnia wymagania dla kategorii czystości A2, a po uzdatnieniu spełnia wymagania w/s jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W 2022 roku do badań **pobrano ogółem 375 próbek wody** przeznaczonej do spożycia przez ludzi w **44 wyznaczonych reprezentatywnych punktach na terenie miasta Sosnowca** / punkty czerpalne u konsumenta, przyłącza wodomierzowe, studnie wodomierzowe /.

Badania wykonywały akredytowane laboratoria:

- Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Dąbrowie Górniczej,
- Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Katowicach,
- Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S. A. w Katowicach,
- Eurofins OBiKŚ Polska Sp. z o. o., ul. Owocowa 8, 40-158 Katowice,
- Laboratorium Usługowo-Badawcze „BIOCHEMIK” w Sosnowcu.

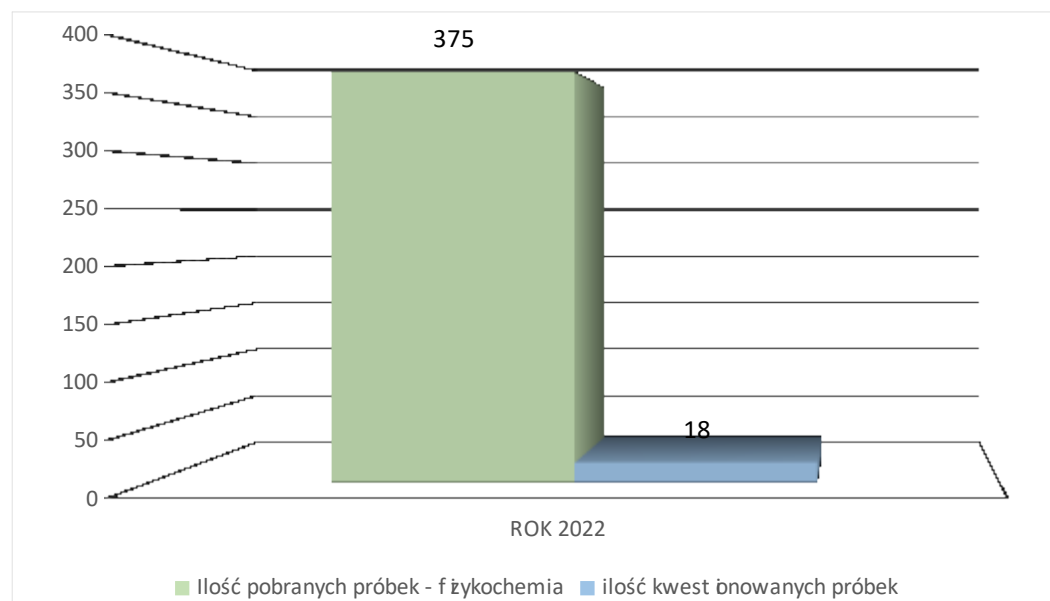
W pobranych próbkach wody oznaczano parametry fizykochemiczne i bakteriologiczne zgodnie z zakresami i częstotliwością badań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi / Dz. U. 2017 poz. 2294 /

Ogółem wykonano:

- **362** analizy wskaźników bakteriologicznych,
- **375** analiz wskaźników fizykochemicznych.

W wyniku badań zakwestionowano:

- **18 próbek wody (~ 4,8%) pod względem fizykochemicznym i organoleptycznym**
/ przekroczenia dotyczyły zapachu, żelaza, chloroformu, bromodichlorometanu /;

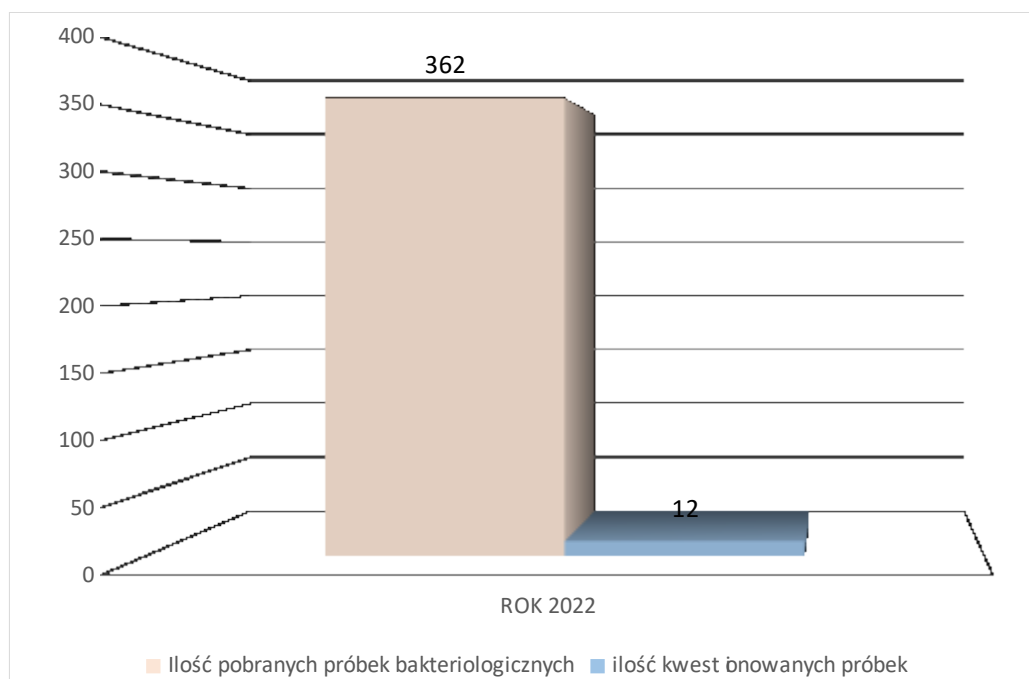
Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów Spółka Akcyjna podejmowało działania naprawcze w związku z pojawieniem się w okresie letnim (czerwiec - wrzesień) przekroczeń *zapachu, chloroformu i bromodichlorometanu*. W ramach działań operacyjnych, Spółka zwiększyła częstotliwość wykonywania badań próbek wody w wytypowanych studniach zakupowych. Przedsiębiorstwo wykonało szereg badań mających na celu identyfikację przyczyn i miejsca ich

wystąpienia. Następnie przeprowadzono korektę procesu uzdatniania wody obejmującą zwiększenie dozowania pylistego węgla aktywnego na Stacji Uzdatniania Wody Maczki.

Dodatkowo przeprowadzono płukanie sieci wodociągowej. Wyniki badań potwierdziły, iż działania podejmowane przez Spółkę okazały się skuteczne.

- **12 próbek wody (~3,3%) pod względem bakteriologicznym**

/ bakterie grupy coli, enterokoki, ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C (±2 po 72h) /.

W 2022 roku **zgłoszono 4 interwencje dotyczące złej jakości wody** przeznaczonej do spożycia (*zasadne – dotyczyły nieakceptowalnego zapachu*).

Wartość dopuszczalna: akceptowalny przez konsumentów i bez nieprawidłowych zmian.

Po wprowadzeniu działań naprawczych / *prace czyszczenia pionów wodnych, płukanie rurociągu, wymiana części instalacji wodnej w budynku, płukanie sieci wodociągowej* / jakość wody spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W ramach wzajemnej współpracy zarówno Sosnowieckie Wodociągi S. A. w Sosnowcu jak również Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągowe uczestniczą w pobieraniu próbek wody przez PPIS w Sosnowcu oraz informują o stwierdzonych przekroczeniach dopuszczalnych stężeń wskaźników jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi / Dz. U. 2017 poz. 2294/ - PPIS w Sosnowcu wydał ocenę o przydatności wody do spożycia na terenie miasta Sosnowca.

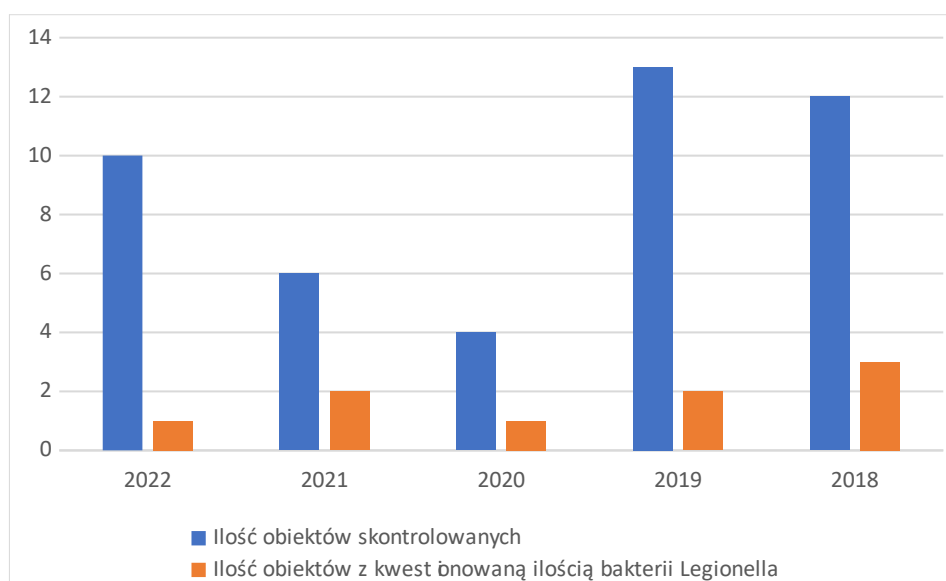
2. OCENA JAKOŚCI WODY CIEPŁEJ W OBIEKTACH

W trosce o zdrowie mieszkańców miasta prowadzony jest nadzór nad obecnością bakterii Legionella w instalacji wody ciepłej w obiektach zamieszkania zbiorowego i leczenia zamkniętego. W 2022 roku nadzorem objęto: **placówki lecznicze / szpital, Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy /, obiekty świadczące usługi hotelarskie oraz domy pomocy społecznej.**

Ogółem do badań pobrano 55 próbek wody ciepłej z 10 obiektów, w tym w 1 obiekcie stwierdzono ponadnormatywną zawartość pałeczek Legionella w instalacji wody ciepłej / spadek w stosunku do 2021 roku o 23% / - wydano decyzję administracyjną.

Zestawienie skontrolowanych i kwestionowanych obiektów w zakresie obecności bakterii Legionella w okresie: 2018-2022

Rok	Ilość obiektów skontrolowanych	Ilość obiektów z kwestionowaną ilością bakterii Legionella
2022	10	1
2021	6	2
2020	4	1
2019	13	2
2018	12	3

3. WODY POWIERZCHNIOWE WYKORZYSTYWANE DO KĄPIELI I REKREACJI

Ustawa z 20.07.2017 r. **Prawo wodne** / Dz. U. 2022 poz.2625 z późn. zm. / określa zakres obowiązków nałożonych na władze lokalne, właścicieli/ administratorów oraz organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

PPIS w Sosnowcu w sezonie letnim 2022 r. nadzorował Akwen „Stawiki” pełniący rolę kąpieliska.

W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem ludzi zażywających kąpiele pobierano próbki wody do badań i dokonywano oceny organoleptycznej wody / w punkcie kąpieliska ustalonym w porozumieniu z PPIS w Sosnowcu /:

- przed sezonem / 1 raz - PPIS w Sosnowcu /;
- w trakcie trwania sezonu / 4 razy – organizator /.

W trakcie sezonu organizator systematycznie wizualnie nadzorował wodę w kąpielisku pod kątem występowania zanieczyszczeń niekorzystnie wpływających na jakość wody i stanowiących zagrożenie zdrowia kąpiących się osób.

Badania próbek wody przeprowadzane były przez akredytowane laboratoria :

- PSSE w Dąbrowie Górniczej,
- Eurofins OBiKŚ Polska Sp. z o. o. 40-158 Katowice, ul. Owocowa 8.

Wyniki badań w zakresie parametrów bakteriologicznych nie wykazały przekroczeń zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpiele /Dz. U. 2019 poz.255/.

Kąpielisko Stawiki posiada wydzielony akwen wodny wraz z plażą i pomostem, 2 place zabaw, siłownię plenerową. Na terenie obiektu zainstalowane są przebieralnie wraz z natryskami z podziałem na damską i męską / część damska wyposażona jest dodatkowo w przewijak dla niemowląt /.

Dla użytkowników udostępniono 3 kabiny typu TOY-TOY / w tym jedna dostosowana dla osób niepełnosprawnych /. Dodatkowo kąpielisko wyposażono w odpłatny węzeł sanitarny całkowicie zautomatyzowany / po każdym użytkowniku następuje dezynfekcja muszli oraz proces mycia i suszenia posadzki /.

W 2022 roku stan sanitarny kąpieliska „Stawiki” nie budził zastrzeżeń:

- kąpielisko oznakowane widoczną i czytelną tablicą informacyjną, strzeżone przez ratowników;
- teren akwenu uporządkowany i zadbany..

4. PŁYWALNIE

W 2022 roku PPIS w Sosnowcu nadzorował 10 pływalni :

- **8 pływalni krytych, w tym:**

5 szkolnych:

- Szkoła Podstawowa nr 45 Sosnowiec ul. Czeladzka 58,
- Szkoła Podstawowa nr 3 Sosnowiec ul. Hutnicza 6,
- Technikum nr 4 Transportowe Sosnowiec ul. Kilińskiego 31,
- Technikum nr 6 Grafiki, Logistyki i Środowiska Sosnowiec ul. Legionów 9,
- Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 3 Sosnowiec ul. Piłsudskiego 114

3 administrowane przez MOSiR:

- Centrum Aktywności Rodzinnej „ŻeromPark” Sosnowiec ul. Żeromskiego 4D
/ obiekt uruchomiony w sierpniu 2022 roku, po modernizacji /,
- Klimontowskie Centrum Aktywności Rodzinnej Sosnowiec ul. Hubala Dobrzańskiego 99,
- Kryta Pływalnia Sosnowiec ul. Bohaterów Monte Casino 46A;

- **2 pływalnie odkryte/sezonowe - administrowane przez MOSiR:**

- Pływalnia Letnia Sosnowiec ul. 3 Maja 41;
- Pływalnia Letnia Sosnowiec ul. Wojska Polskiego 181.

Wszystkie pływalnie zaopatrywane są w wodę z miejskiej sieci wodociągowej /woda uzdatniana jest odpowiednimi preparatami /.

Zarządcy pływalni prowadzą systematyczny i udokumentowany nadzór pracy urządzeń oraz rejestrują wyniki pomiarów jakości wody w nieckach basenowych zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. 2022 poz. 1230).

W przypadku stwierdzanych przekroczeń podejmowano działania naprawcze w celu doprowadzenia jakości wody do odpowiednich wymagań.

W 2022 roku do badań laboratoryjnych / parametrów fizykochemicznych i bakteriologicznych / w ramach urzędowej kontroli pobrano próbki wody z 10 pływalni.

Wyniki badań wykazały przekroczenia w 6 obiektach:

- Pływalni Szkoły Podstawowej nr 45 Sosnowiec, ul. Czeladzka 58 – przekroczona ogólna liczba mikroorganizmów w 36°C ($\pm 2^\circ\text{C}$) po 48h + liczba bakterii *Pseudomonas aeruginosa* – w wodzie wprowadzanej do niecki basenowej z systemu cyrkulacji;
- Pływalni Letniej Sosnowiec, ul. Wojska Polskiego 181 – przekroczona dolna granica pH w wodzie w niecce basenowej małej + chloroform w nieckach basenowych/systemach cyrkulacji;

- Pływalni Letniej Sosnowiec, ul. 3 Maja 41 – przekroczony parametr chloroformu w nieckach basenowych i w systemach cyrkulacji;
- Pływalni Technikum nr 6 Grafiki, Logistyki i Środowiska Sosnowiec, ul. Legionów 9 – przekroczony parametr chloroformu w niecce basenowej i w systemie cyrkulacji;
- Pływalni Technikum nr 4 Transportowe Sosnowiec, ul. Kilińskiego 31 – przekroczony chloroform + \sum THM-ów w systemie cyrkulacji + chloroform w niecce basenowej; *Stwierdzone w w/w obiektach przekroczenia nie miały bezpośredniego wpływu na zdrowie użytkowników - wysłano powiadomienia zobowiązujące Administratorów obiektów do podjęcia działań naprawczych w celu eliminacji przekroczeń.*
- Pływalni Klimontowskiego Centrum Aktywności Rodzinnej Sosnowiec, ul. Hubala Dobrzańskiego 99 – przekroczone parametry: chlor związany + liczba bakterii Pseudomonas aeruginosa w niecce basenowej oraz w wodzie wprowadzanej do niecki basenowej z systemu cyrkulacji.

Wszczęto postępowanie administracyjne i wydano decyzję administracyjną nakazującą likwidację stwierdzonych przekroczeń -decyzja została wykonana w całości.

W wyniku kontroli pływalni przeprowadzonych w 2022 roku stwierdzono:

- bieżący stan sanitarno - higieniczny nie budził zastrzeżeń - szatnie/przebieralnie/natryski, pomieszczenia z niecką basenową oraz otoczenie obiektów utrzymane w bieżącej czystości;
- poprawiono stan techniczny 2 pływalni:
 - Pływalni Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 3 Sosnowiec, ul. Piłsudskiego 114 - wykonano obowiązki decyzji wydanej w 2021 roku / w listopadzie 2022 roku, po prolongacie terminu realizacji /
 - Pływalnia Letnia Sosnowiec, ul. 3 Maja 41 – częściowo wykonano obowiązki decyzji wydanej w 2021 roku / termin realizacji punktu 4 decyzji został prolongowany do dnia 31.12.2023 roku /.

5. OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

W 2022 roku PPIS w Sosnowcu nadzorował **895 obiektów użyteczności publicznej** (spadek w stosunku do 2021 roku o 63 obiekty) stanowiących bardzo liczną i zróżnicowaną grupę:

- **podmioty lecznicze** / szpitale, publiczne i niepubliczne udzielające świadczeń ambulatoryjnych, medyczne laboratoria diagnostyczne, zakłady rehabilitacyjne /;

- **obiekty usługowe** / *hotelarskie, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej itp./;*
- **pozostałe obiekty użyteczności publicznej** / *kulturalno - widowiskowe, sportowe, apteki, cmentarze, domy przedpogrzebowe, noclegownia, domy pomocy społecznej, targowiska, stacje benzynowe, izba wytrzeźwień, dworce, stacje i przystanki , areszt śledczy itp./.*

Wśród obiektów użyteczności publicznej do najliczniejszych grup należą:

- podmioty lecznicze,
- zakłady fryzjerskie,
- zakłady fryzjersko-kosmetyczne i odnowy biologicznej oraz tatuażu.

5.1. Podmioty lecznicze

W 2022 roku z nadzorowanych 222 **podmiotów leczniczych** / *publicznych i niepublicznych* / skontrolowano **132 obiekty** / *~ 60% ogółu* / przeprowadzając w nich ogółem **141 kontrole sanitarnych**.

Wyniki kontroli potwierdziły:

- wzrost poziomu świadczonych usług dzięki remontom i modernizacjom;
- odpowiednią ilość sprzętu jednorazowego/odzieży ochronnej/środków czystościowych/preparatów dezynfekcyjnych/bielizny jednorazowego i wielorazowego użytku;
- prawidłową gospodarkę odpadami medycznymi i komunalnymi;
- prawidłowy stan sanitarno-porządkowy
- dobry stan sanitarno - techniczny obiektów za wyjątkiem 2:

- NZOZ Przychodnia Rejonowa „Niwecka - Walcownia”
- NZOZ Centrum Promocji i Ochrony Zdrowia Filia Sosnowiec

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły braku połączenia kabiny higieny osobistej z gabinetem ginekologicznym oraz braku pokrycia podłóg powierzchnią umożliwiającą ich mycie i dezynfekcję. Wydano 2 decyzje nakazujące usunięcie nieprawidłowości, które zostały wykonane.

5.2. Obiekty usługowe

W 2022 roku PPIS w Sosnowcu nadzorował 413 obiektów usługowych, w tym:

- **155** zakładów fryzjerskich / *spadek o 19 /,*
- **106** zakładów kosmetycznych / *wzrost o 3 /,*
- **62** zakłady świadczące >niż 1 usługę:
fryzjerskie/kosmetyczne/odnowy biologicznej / *wzrost o 1/,*
- **65** zakłady odnowy biologicznej / *wzrost o 2 /,*

- 15 obiektów świadczących usługi hotelarskie / wzrost o 1 /,
- 6 zakładów tatuażu / bez zmian /,
- 4 hotele / bez zmian/.

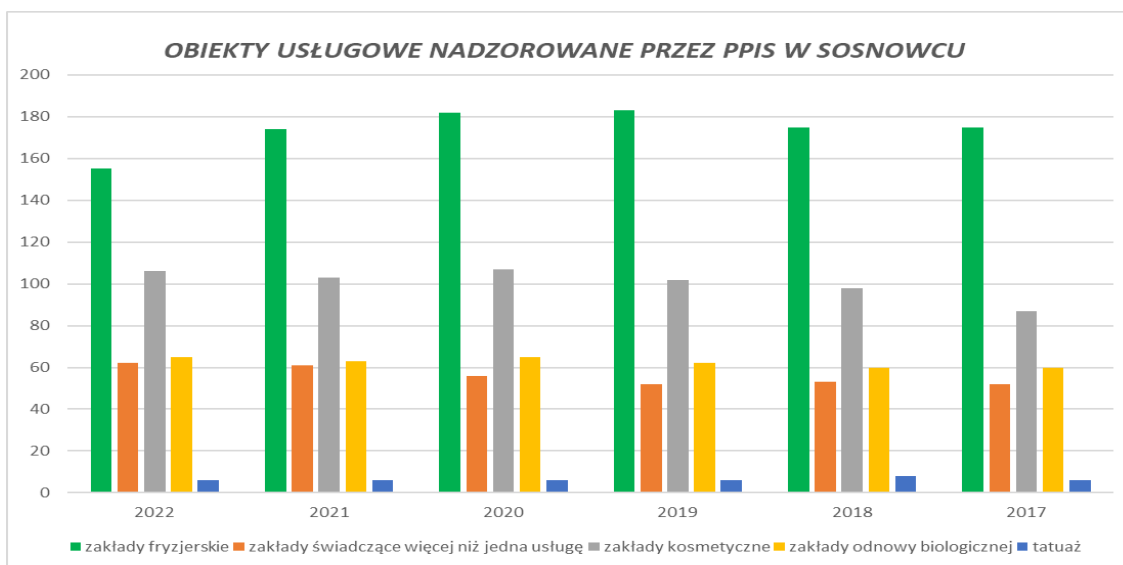
Kontrole 134 zakładów usługowych / 32 % nadzorowanych / potwierdziły:

- dbałość o estetykę i funkcjonalność obiektów
- prowadzenie uregulowanej gospodarki odpadami niebezpiecznymi w obiektach świadczących usługi z naruszeniem ciągłości tkanki / posiadanie opracowanych stosownych procedur /
- prawidłowy stan sanitarno - porządkowy za wyjątkiem 2 obiektów:
 - Studio Nails &Cosmetics,
 - Centrum Zdrowia i Urody "Celine"

Wydano decyzje nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości- decyzje wykonano.

Liczba zakładów usługowych w okresie: 2017 -2022 r.

ROK	zakłady fryzjerskie	zakłady świadczące więcej niż 1 usługę	zakłady kosmetyczne	zakłady odnowy biologicznej	tatuaż
2022	155	62	106	65	6
2021	174	61	103	63	6
2020	182	56	107	65	6
2019	183	52	102	62	6
2018	175	53	98	60	8
2017	175	52	87	60	6

Jak wynika z wykresu liczba obiektów usługowych na terenie Sosnowca w ostatnich latach jest stabilna i utrzymuje się na podobnym poziomie / *za wyjątkiem spadku zakładów fryzjerskich* /.

HOTELE I OBIEKTY HOTELARSKIE

W 2022 roku PPIS w Sosnowcu nadzorował:

- **4 hotele skategoryzowane** - / *liczba obiektów nie uległa zmianie w stosunku do roku ubiegłego* /.
- **15 obiektów świadczących usługi hotelarskie nie posiadające kategoryzacji:**
pokoje gościnne, zajazdy, hotele bez zaszeregowania itp. / *wzrost o 1 w stosunku 2021 roku* /.

Stan sanitarno - porządkowy obiektów nie budził zastrzeżeń za wyjątkiem 1 obiektu:

Pokoje gościnne Sosnowiec, Al. Mireckiego 22 / *wydano decyzję nakazującą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, którą wykonano* /.

5.3. Pozostałe obiekty użyteczności publicznej

W 2022 roku PPIS w Sosnowcu nadzorował 260 **pozostałych obiektów użyteczności publicznej**
Ogółem przeprowadzono 183 kontrole sanitarnych w 150 obiektach / *co stanowi 58 % nadzorowanych w tej grupie* /.

Do grupy pozostałych obiektów użyteczności publicznej należy:

- **70 aptek** / *spadek o 4 obiekty w stosunku do 2021r./* - kontrole obiektów wykazały:
 - dobry stan sanitarno-techniczny
 - dbałość o estetykę wewnątrz oraz ich funkcjonalność;
- **22 obiekty sportowe** / *boiska, hale sportowe, kluby sportowe, korty tenisowe, lodowisko oraz ścianka wspinaczkowa- spadek o 1 obiekt w stosunku do 2021 r./* - kontrole obiektów wykazały:
 - właściwy stan sanitarno- techniczny
 - zachowaną bieżącą czystość / *wystarczającą ilość środków higienicznych i czystościowych* /
 - sprawne urządzenia sanitarne / *na bieżąco dezynfekowane* /;
- **18 obiektów kulturalno – widowiskowych** / *teatr, kina, ośrodki kultury, kluby, obiekty widowiskowe* /- na wniosek organizatora wydano 12 opinii sanitarnych o imprezach masowych;
- **14 Domów Opieki Społecznej i innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej - Domy Interwencyjne dla matek z dziećmi** / *dzienna oraz całodobowa opieka, wyżywienie, programy rehabilitacyjne i zajęciowe* / - kontrole obiektów potwierdziły:
 - dobry stan sanitarno-techniczny i porządkowy / *pokoje i sanitariaty utrzymane czysto* /
 - wystarczające zaopatrzenie w środki czystościowe i higieniczne;

- **10 Szaleatów publicznych /ogólnodostępnych zlokalizowanych na Dworcach PKP + PKM oraz w Centrach Handlowych / - kontrole potwierdziły:**
 - dobry stan sanitarno – higieniczny i techniczny
 - dostosowanie dla osób niepełnosprawnych
 - prawidłową dezynfekcję urządzeń i zaopatrzenie w środki higieniczne;
- **24 Stacji paliw** - kontrole potwierdziły:
 - właściwy stan sanitarno- techniczny, zachowana bieżąca czystość
 - wystarczająca ilość środków higienicznych i czystościowych
 - sprawne urządzenia sanitarne / *na bieżąco dezynfekowane* /;
- **20 Sklepów zielarskich** - obiekty nie kontrolowane w 2022 roku;
- **18 Cmentarzy** - obiekty nie kontrolowane w 2022 roku;
- **14 zakładów pogrzebowych** - kontrole potwierdziły:
 - dobry stan sanitarno-techniczny
 - posiadanie umów na przechowywanie zwłok ludzkich przed pochówkiem;
- **10 pływalni / kryte i odkryte / - kontrole potwierdziły dobry bieżący stan sanitarno-techniczny**
- **8 obiektów rekreacyjnych / parki, bulwary / - kontrole potwierdziły:**
 - dobry stan sanitarny / *teren zielony zadbane* /
 - zapewnione kosze na odpadki;
- **32 inne obiekty / prosektorium, wysypisko, maglo-prasownia, targowiska, pralnie przedsiębiorstwa wodociągowe, kąpielisko, laboratorium badania wody i próbek środowiskowych, izba wytrzeźwień, dworzec i przystanki kolejowe, dworzec autobusowy, zajezdnia autobusowa, areszt śledczy, noclegownie, szkoły tańca, obiekty rekreacyjne /**
 - kontrole potwierdziły dobry bieżący stan sanitarno-techniczny obiektów, za wyjątkiem Izby wytrzeźwień- wydano decyzję administracyjną.

6. INTERWENCJE

Ogółem w 2022 roku do PPIS w Sosnowcu zgłoszono **78** interwencji:

- **2 dotyczące uciążliwości powodowanych przez hałas:**
 - **głośna praca windy w zakładzie pracy**- wykonano pomiar natężenia hałasu i przekazano do PINB w związku z przekroczeniem wartości dopuszczalnej normy/ uzasadniona /;
 - **głośna praca wentylatorów zamontowanych w oknie sąsiedniego budynku mieszkalnego** (*pismo przekazane przez Straż Miejską*) - wystosowano odpowiedź do Straży Miejskiej o

braku kompetencji do rozpatrzenia sprawy przez organy PIS / *hałas spowodowany głośną pracą wentylatorów zamontowanych w sąsiednim budynku to tzw. hałas środowiskowy*/;

- **12 interwencji dotyczących uciążliwości wynikających z niewłaściwego stanu sanitarno - porządkowego lokali mieszkalnych** / *zarobaczenie lokali mieszkalnych przez pluskwy, obecność gołębi na balkonie, uciążliwi lokatorzy gromadzący odpady komunalne, niewłaściwy stan sanitarny po zgonie lokatorów* /- wszystkie interwencje były nieuzasadnione. Ogółem przeprowadzono 5 kontroli prowadząc postępowania w sprawie;
- **6 interwencji dotyczących niewłaściwego stanu sanitarno - porządkowego innych pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi:** Izba Wytrzeźwień+ 5 budynków mieszkalnych / *brak utrzymywania czystości w częściach wspólnych: strych, suszarnia, wspólne toalety* / - 1 interwencja uzasadniona + 5 nieuzasadnionych. Ogółem przeprowadzono 7 kontroli sanitarnych, wydano 1 decyzję nakazującą usunięcie nieprawidłowości;
- **5 interwencji dotyczących uciążliwości wynikających z nieprawidłowej gospodarki odpadami komunalnymi** / *gromadzenie i zaleganie odpadów na terenie wiat śmietnikowych/ posesjach* /:
 - 2 interwencje nieuzasadnione / *przeprowadzono 2 kontrole* /
 - 1 interwencja przekazana do rozpatrzenia UM w Sosnowcu / *zgodnie z kompetencjami* /
 - 1 interwencja przekazana do rozpatrzenia przez sekcję NS-HŻŻ / *zgodnie z kompetencjami* /
 - 1 interwencja pozostawiona bez rozpatrzenia / *z uwagi na brak uzupełnienia danych w zgłoszeniu przez osobę wnoszącą*/.
- **4 interwencje dotyczące nieprzestrzegania przepisów przeciwepidemicznych** /*przewodzenie prac technicznych w budynkach mieszkalnych w czasie pandemii COVID-19; brak maseczek u klientów, personelu w aptece/ salonie Barbera* /-3 interwencje nieuzasadnione + 1 uzasadniona Przeprowadzono 2 kontrole, wydano decyzję nakazującą , nałożono mandat karny -100 zł.
- **49 innych interwencji dotyczących:**
 - zaszczurzenia nieruchomości;
 - bytowania gołębi w budynkach oraz obecności odchodów pochodzących z bytowania gołębi;
 - obecności insektów w budynkach;
 - koczowania bezdomnych na posesji;
 - awarii kanalizacji, nieprzyjemnego zapachu z kanalizacji, uciążliwości odorowych w budynkach mieszkalnych;
 - nieprawidłowości w zakładzie pogrzebowym / *przechowywanie sprzętu muzycznego* /;
 - nieprawidłowości sanitarno-higienicznych w zakładach kosmetycznych/medycznych;

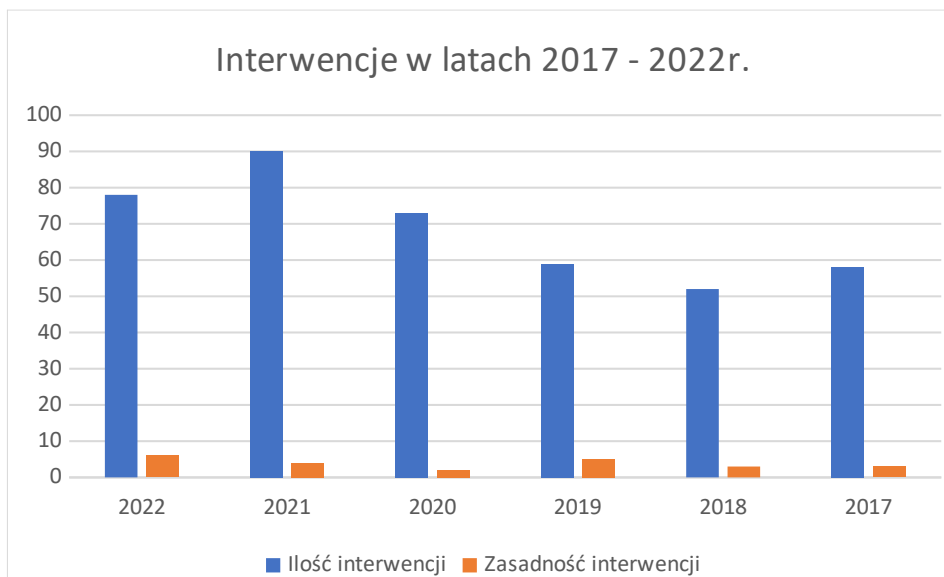
- zalania piwnic fekaliami/wilgoci w pomieszczeniach piwnicznych;
- prowadzenia niezarejestrowanej działalności kosmetycznej/ tatuażu.

Przeprowadzono ogółem 29 kontroli, wydano 3 decyzje nakazujące oraz nałożono 2 mandaty karne na łączną kwotę 400 zł. W wyniku prowadzonych postępowań:

- 6 interwencji – przekazano do innego organu (UM, PINB)
- 1 interwencję przekazano do rozpatrzenia przez Sekcję NS- HŻŻ / *zgodnie z kompetencjami/*
- 39 interwencji uznano za nieuzasadnione + 3 interwencje za uzasadnione.

Ilość zgłoszonych interwencji i ich zasadność w okresie: 2017-2022

Rok	Ilość interwencji	Zasadność interwencji
2022	78	6
2021	90	4
2020	73	2
2019	59	5
2018	52	3
2017	58	3

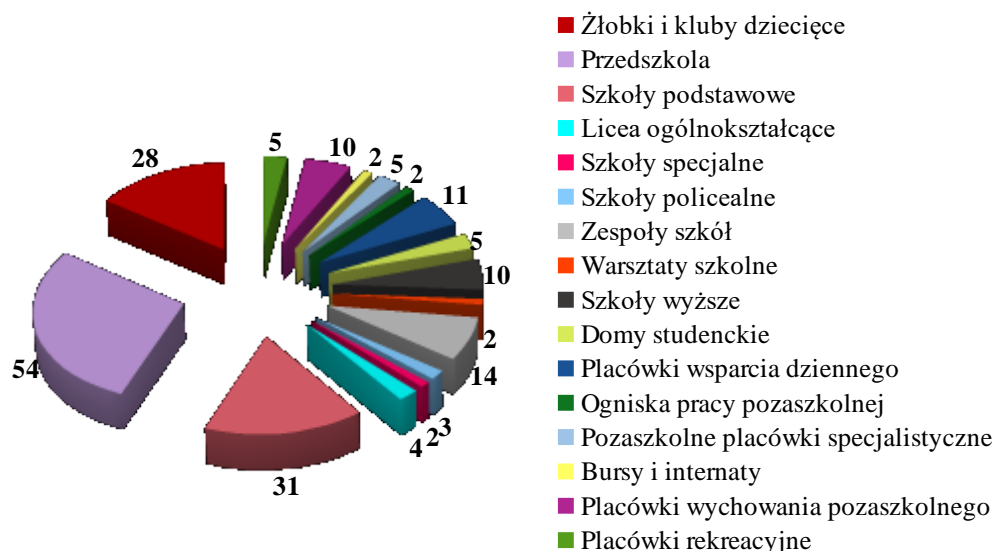
Jak wynika z zestawienia:

- W 2022 r. nastąpił nieznaczny spadek liczby wniesionych interwencji w stosunku do 2021 r. / zdecydowany spadek wnoszonych interwencji dotyczących nieprzestrzegania przepisów przeciwepidemicznych z 28 interwencji zgłoszonych w 2021r. do 4 interwencji w 2022 r./;
- większość wnoszonych interwencji nieuzasadniona / brak potwierdzenia stawianych zarzutów w odniesieniu do 61 zgłoszonych interwencji w 2022 roku /;
- ilość uzasadnionych interwencji jest nadal niska / w 2022 roku stanowi ~ 9% ogółu rozpatrzonych interwencji /;
- część zgłaszanych interwencji nie dotyczy kompetencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej / nie podlega rozpatrzeniu, przekazywana jest do rozpatrzenia przez inne organy/instytucje zgodnie z posiadanymi przez nie kompetencjami – w 2022 roku przekazano 9 interwencji oraz 2 zgłoszone interwencje przekazano do rozpatrzenia innej komórce organizacyjnej PSSE w Sosnowcu- NS-HZZ/.

IV. HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY

W 2022 roku PPIS w Sosnowcu obejmował ewidencją i planowym nadzorem **188** obiektów dla dzieci i młodzieży. Ogółem skontrolowano **38** placówek stałych i **18** placówek sezonowych (w ramach wypoczynku zimowego oraz letniego) przeprowadzając łącznie **59** kontroli.

Obiekty objęte nadzorem PPIS w Sosnowcu w 2022 r.

Bieżące działania dotyczące kontroli ograniczone były ze względu na sytuację epidemiologiczną, Dyrektorzy placówek składali do PPIS w Sosnowcu wnioski o wydanie opinii sanitarnych w sprawie zawieszenia zajęć i możliwości realizowania ich z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Ogółem w 2022 roku PPIS w Sosnowcu wydał 223 opinie, w tym:

- 219 pozytywnych opinii w sprawie zawieszenia zajęć
- 2 negatywne opinie w sprawie zawieszenia zajęć
- 2 pozytywne opinie na rozpoczęcie działalności dla placówek żłobkowych:
 - Niepubliczny Żłobek „Kraina Malucha” Sosnowiec, ul. Gwiazdna 24
 - Niepubliczny Żłobek „Ja sam” Sosnowiec, ul. Wojska Polskiego 21a.

1. STAN SANITARNO-TECHNICZNY PLACÓWEK OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH

Przeprowadzane kontrole wykazały, że stan sanitarno-higieniczny oraz techniczny w większości skontrolowanych placówek został oceniony pozytywnie. Znalazły się jednak również takie placówki, które wymagają dokonania remontów, w związku z czym wydane zostały decyzje nakazujące wykonanie obowiązków. Drobne nieprawidłowości według informacji dyrektorów obiektów są na bieżąco usuwane, jednak te stwierdzane podczas kontroli w większości przypadków wymagają dużych nakładów finansowych, w związku z czym placówki nie są w stanie samodzielnie dokonywać poprawy warunków nauczania/ wychowania.

Kontrole placówek wykazały, iż w miarę posiadanych środków finansowych placówki nabywają nowe sprzęty i wyposażenie do sal zajęć i klas lekcyjnych. Zakupione sprzęty i wyposażenie posiadają wymagane przepisami dokumenty certyfikujące. We wszystkich skontrolowanych placówkach zapewniony był dostęp do ciepłej bieżącej wody, jak również środków higienicznych.

Ogółem w 2022 roku PPIS w Sosnowcu wydał 44 decyzje administracyjne, w tym:

- 18 decyzji nakazujących wykonanie nałożonych obowiązków,
- 7 prolongujących terminy realizacji nałożonych obowiązków,
- 19 decyzji płatniczych / *za kwestionowane kontrole* /.

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono nieprawidłowości dotyczące:

- zabrudzenia/ zawilgocenia/ odpadania farby/ pęknięć ścian i sufitów;
- zniszczonych/ nierównych/ popękanych/z ubytkami nawierzchni podłóg i parkietów podłogowych;
- nierównych/popękanych nawierzchni boisk i chodników;
- braku osłon zabezpieczających na grzejnikach;
- ubytków/skorodowanych elementów ogrodzeń placówek.

1.1. Ocena dostosowania mebli do wzrostu dzieci i uczniów

Z uwagi na sytuację epidemiologiczną w 2022 roku skupiono uwagę na ocenie placówek pod kątem stanu sanitarno-higienicznego. W zakresie dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii przeprowadzono tylko 1 kontrolę – dokonano pomiarów wzrostu uczniów i doboru wielkości sprzętów do ich wzrostu w placówce szkolnej obejmując pomiarami 136 stanowisk pracy ucznia. Przeprowadzone pomiary nie wykazały nieprawidłowości – sprzęty były prawidłowo oznakowane / *cyfrowo, bądź kolorystycznie* /, w przypadku każdego z badanych stanowisk prawidłowo zestawione i dobrane do wzrostu uczniów.

1.2. Mikroklimat w szkołach

Kontrole potwierdziły, że sale zajęć są prawidłowo wentylowane. Wymiana powietrza w pomieszczeniach placówek w większości odbywa się jedynie w sposób naturalny poprzez zainstalowane kratki wentylacyjne/grawitacyjne i/lub za pomocą otwieranych okien i drzwi / *brak dodatkowej wentylacji mechanicznej* /. W niektórych placówkach, w których przeprowadzone zostały modernizacyjne zaplecza sanitarnego została zainstalowana dodatkowa wentylacja mechaniczna.

1.3. Analiza tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych

Jednym z obszarów podlegającym ocenie w ramach sprawowanego bieżącego nadzoru sanitarnego nad warunkami higieny procesów nauczania i wychowania, jest ocena prawidłowego planowania nauki i odpoczynku.

W 2022 roku dokonano oceny 193 tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych w 10 placówkach:

- 123 oddziałach 5 szkół funkcjonujących samodzielnie;
- 70 oddziałach zespołów szkół / w 5 placówkach /.

Przeprowadzane kontrole nie wykazały nieprawidłowości – plany lekcyjne prawidłowo konstruowane, zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem.

1.4. Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

Na podstawie przeprowadzonych kontroli w 15 obiektach szkolnych stwierdzono, że 12 ze skontrolowanych obiektów dysponują własną infrastrukturą do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Uczniowie pozostałych 3 obiektów korzystają z infrastruktury do wychowania fizycznego poza placówką.

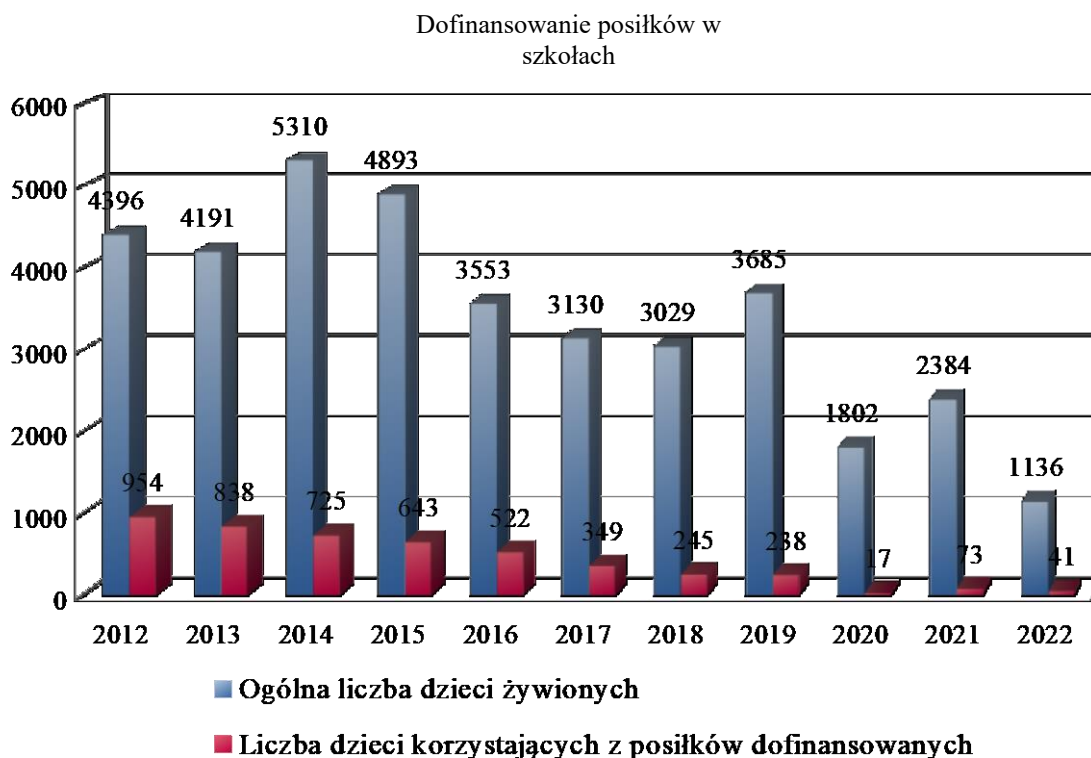
1.5. Profilaktyka opieki medycznej nad uczniami

W 2022 r. w wyniku przeprowadzonych 9 kontroli stwierdzono, że w placówkach szkolnych gabinety profilaktycznej opieki zdrowotnej były dostępne do własnej dyspozycji. Nie wniesiono żadnych uwag/zastrzeżeń do ich funkcjonowania.

1.6. Dożywianie dzieci i młodzieży w szkołach

W wyniku kontroli przeprowadzonych w 10 placówkach ustalono, że z dożywiania korzystało ogółem **1136** uczniów, w tym z posiłków dofinansowanych przez MOPS - **41** uczniów.

Poniższy wykres przedstawia ilość dzieci spożywających posiłki w szkole, w tym posiłki dofinansowane w okresie: 2012-2022

2. NADZÓR NAD WARUNKAMI WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY

Na przestrzeni ostatnich lat na terenie miasta Sosnowca, w okresie przerwy zimowej i letniej, oprócz małych form wypoczynku prowadzone są również zorganizowane formy wypoczynku, w formie turnusów zgłaszanych w bazie Kuratorium Oświaty w Katowicach.

W przerwie zimowej i letniej 2022 r. w skontrolowanych **18** obiektach organizowano formy wypoczynku dla **422** uczestników.

Organizację wypoczynku letniego i zimowego dzieci i młodzieży oceniono pozytywnie.

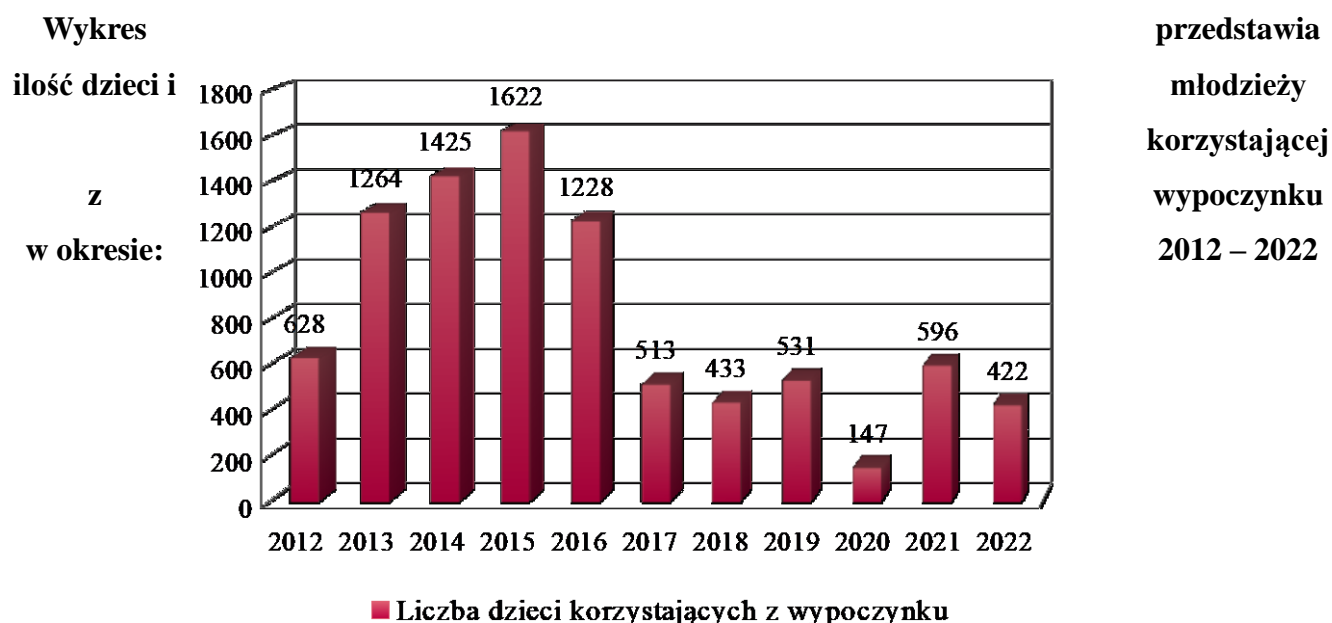
Nie odnotowano przypadków wystąpienia zatrucia pokarmowego wśród uczestników organizowanych zajęć, jak również przypadku hospitalizacji.

Wśród uczestników skontrolowanych turnusów wystąpił 1 przypadek przeziębienia oraz 1 przypadek urazu – złamanie palca ręki podczas zajęć odbywających się na ścianie wspinaczkowej.

Obiekty dysponowały apteczkami I pomocy / *przenośnymi i stacjonarnymi* /, wyposażonymi w niezbędne środki opatrunkowe oraz instrukcje udzielania pomocy przedmedycznej.

Na terenie kontrolowanych obiektów obowiązywał zakaz palenia wyrobów tytoniowych i e-papierosów i był przestrzegany / *w widocznych miejscach umieszczone były odpowiednie oznaczenia słowne i graficzne* /.

Przeprowadzone kontrole potwierdziły właściwy stan sanitarno-porządkowy i techniczny kontrolowanych obiektów, jak również przestrzeganie zakazu palenia wyrobów tytoniowych i e-papierosów

3. INTERWENCJE

W 2022 roku do PPIS w Sosnowcu wpłynęło **5 interwencji**, w tym:

- 1 dotycząca nieprzestrzegania przepisów przeciwepidemicznych przez organizatora wycieczki / *Dyrektora Prywatnej Szkoły Podstawowej Nr 1* / - nieuzasadniona;
- 4 dotyczące wystąpienia przypadków wszawicy wśród dzieci / *3 Przedszkola Miejskie nr: 50, 22, 44 + Szkoła Podstawowa nr 47* / - rozpatrywane były wspólnie z Sekcją Epidemiologii.

4. WSPÓŁPRACA Z URZĘDAMI

Współpraca z Wydziałem Inwestycji Urzędu Miejskiego w Sosnowcu w zakresie możliwości likwidacji stwierdzanych nieprawidłowości, ustalania terminów realizacji nakładanych obowiązków w decyzjach administracyjnych oraz prolongaty terminów nałożonych decyzjami obowiązków.

5. WNIOSKI

Z uwagi na sytuację epidemiologiczną w 2022 roku nie przeprowadzono wszystkich zaplanowanych kontroli w placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie Sosnowca.

- Na podstawie przeprowadzanych kontroli można stwierdzić, że:
 - stan sanitarno-higieniczny oraz techniczny w większości kontrolowanych placówek oceniono pozytywnie;
 - niektóre placówki wymagają dokonania remontów / wydane zostały decyzje nakazujące wykonanie obowiązków /;
- Placówki nie są w stanie samodzielnie dokonywać większych remontów wymagających dużych nakładów finansowych / drobne nieprawidłowości są na bieżąco usuwane zgodnie z oświadczeniami dyrektorów /;
- We wszystkich obiektach stałych oraz sezonowych potwierdzono przestrzeganie zakazu palenia wyrobów tytoniowych i e-papierosów.
- W kontrolowanych placówkach zapewniono:
 - odpowiednie warunki do uprawiania sportu i utrzymania higieny osobistej
 - możliwość korzystania z gabinetów profilaktyki zdrowotnej.

V. HIGIENA PRACY

Nadzór sanitarny zakładów pracy dotyczy oceny warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w środowisku pracy.

W ramach prowadzonego nadzoru dokonywano oceny:

- bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ryzyka zawodowego,
- wykonawstwa badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia,
- wykonawstwa profilaktycznych badań lekarskich,
- warunków pracy z substancjami chemicznymi / *ich mieszaninami* / oraz czynnikami biologicznymi
- substancji chemicznych i ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy,
- wprowadzania do obrotu:
 - substancji chemicznych i ich mieszanin / *w tym o działaniu rakotwórczym/mutagennym*
 - substancji/produktów biobójczych,
- przestrzegania przepisów bhp podczas usuwania/zabezpieczania wyrobów zawierających azbest / *w ramach realizacji rządowego „Programu oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032”* /,
- stanu higieniczno-sanitarnego oraz warunków pracy i narażenia zawodowego w zakładach pogrzebowych,
- przestrzegania obostrzeń związanych z epidemią wirusa SARS-CoV-2,
- realizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

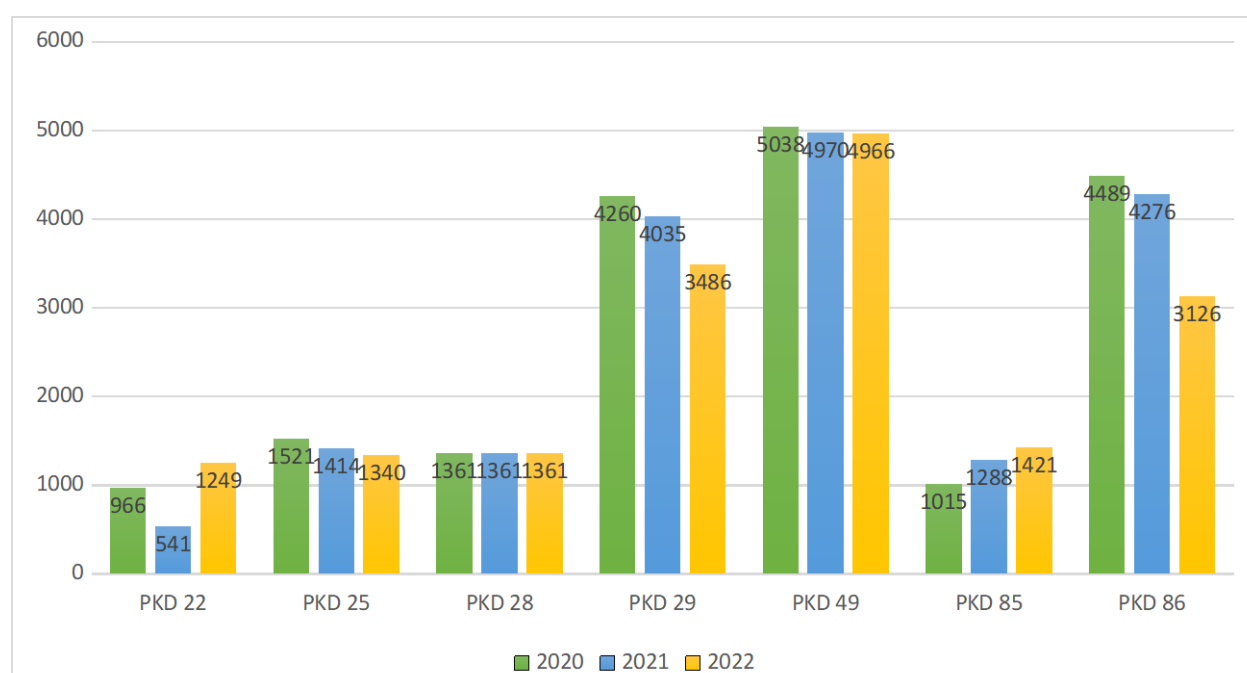
1. OCENA ZAKŁADÓW PRACY

W 2022 roku nadzorowano 460 zakładów pracy / *wzrost o 5 w stosunku do 2021 roku* / zatrudniających ogółem 29 701 pracowników /*w stosunku do 2021 roku spadek o 1070 osób, co stanowi ~3,47%* /.

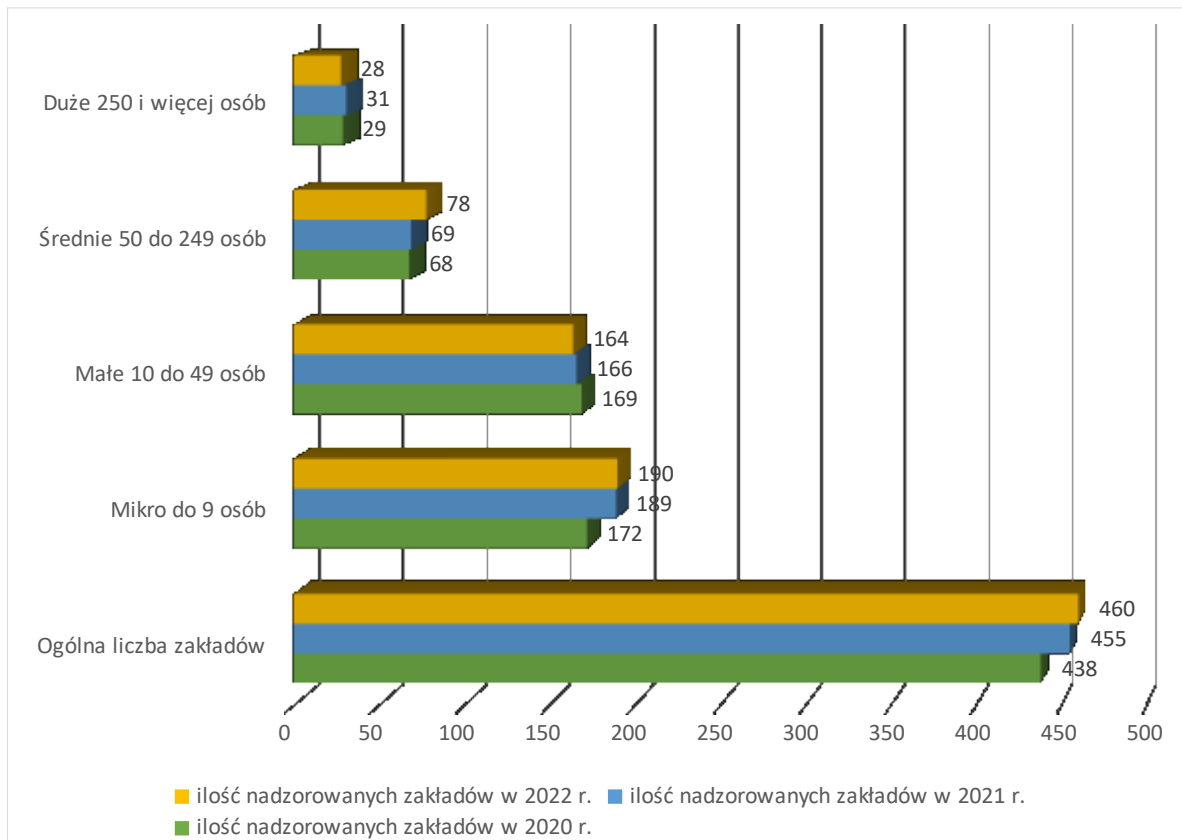
Największa liczba zatrudnionych występuje w następujących działach / zgodnie z wykazem PKD /:

- **49** - Transport lądowy oraz transport rurociągowy / **4966** zatrudnionych /,
- **29** - Przetwórstwo przemysłowe-Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep z wyłączeniem motocykli / **3486** zatrudnionych /,
- **86** - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna / **3126** zatrudnionych/,
- **85** – Edukacja / **1421** zatrudnionych /,
- **28** - Przetwórstwo przemysłowe-Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowanych / **1361** zatrudnionych /,
- **25** - Przetwórstwo przemysłowe-Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń / **1340** zatrudnionych /,
- **22** – Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych / **1249** zatrudnionych /.

Ilość zatrudnionych w zakładach pracy w okresie :2020 - 2022 roku / według PKD /

Ilość nadzorowanych przez PPIS w Sosnowcu zakładów pracy w zależności od ilości zatrudnionych pracowników w okresie: 2020-2022

Z przedstawionych zestawień wynika, że w okresie ostatnich 3 lat:

- ilość nadzorowanych zakładów praktycznie nie uległa zmianie
- największy wzrost zarejestrowano w grupie mikro zakładów przy równoczesnym niewielkim wzroście ilości średnich oraz spadku ilości małych i dużych zakładów
- nadal najwięcej nadzorowanych jest zakładów mikro i małych
- najmniej liczną grupę stanowią duże zakłady.

Ogółem w 2022 roku przeprowadzono **175 kontroli w 154 zakładach pracy** /~ 34 % nadzorowanych /, w tym w **30 zakładach stwierdzono nieprawidłowości**.

Przekroczenia normatywów higienicznych czynników szkodliwych dla zdrowia stwierdzono w 24 zakładach pracy o następujących profilach produkcji / według PKD /:

- **10 Przetwórstwo przemysłowe -Produkcja artykułów spożywczych**
/ 2 zakłady – 7 pracowników /;

- **22** Przetwórstwo przemysłowe -Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych
/ 2 zakłady - 24 pracowników /;
- **24** Przetwórstwo przemysłowe-Produkcja metali / 2 zakłady - 112 pracowników /;
- **25** Przetwórstwo przemysłowe-Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń / 5 zakładów - 236 pracowników /;
- **28** Przetwórstwo przemysłowe -Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana /1 zakład - 419 pracowników /;
- **29** Przetwórstwo przemysłowe-Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep z wyłączeniem motocykli / 3 zakłady - 15 pracowników /;
- **32** Pozostała produkcja wyrobów / 1 zakład - 69 pracowników /;
- **33** Przetwórstwo przemysłowe -Naprawa, konserwacja i instalacja maszyn i urządzeń
/ 1 zakład - 8 pracowników /;
- **36** Dostawa wody; Gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją- Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody / 1 zakład - 5 pracowników /;
- **41** Budownictwo – Roboty budowlane związane z wznoszeniem budynków
/ 1 zakład - 10 pracowników /;
- **42** Budownictwo – Roboty związane z budową obiektów inżynierii lodowej i wodnej
/ 1 zakład - 20 pracowników /;
- **47** Handel hurtowy i detaliczny; Naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle-
Handel detaliczny z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi
/ 1 zakład – 2 pracowników /;
- **52** Transport i gospodarka magazynowa – Magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport / 1 zakład - 57 pracowników /;
- **81** Działalność usługowa związana z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni / 2 zakłady -137 pracowników /.

W warunkach przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń (NDS i N) czynników szkodliwych dla zdrowia **zatrudnionych było 1121 pracowników** / wzrost o 36 osób, co stanowi ~3,3% w stosunku do 2021 roku/.

Ponadnormatywny hałas jest głównym czynnikiem szkodliwym występującym w zakładach- przekroczenie NDN hałasu stwierdzono w 19 zakładach pracy dla 867 pracowników.

Ponadto stwierdzono przekroczenia normatywów higienicznych dla:

- natężenia promieniowania optycznego nielaserowego - 168 pracowników;
- natężenia drgań mechanicznych - 108 pracowników;
- stężenia pyłów mąki - 7 pracowników.

W związku z likwidacją przekroczeń normatywów higienicznych uzyskano poprawę warunków pracy dla 150 pracowników w zakresie:

- **NDN hałasu - 4 zakłady / 139 osób /:**
 - 3 zakłady – PKD 25 / *Przetwórstwo przemysłowe-Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń /*
 - 1 zakład – PKD 29 / *Przetwórstwo przemysłowe-Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep z wyłączeniem motocykli /*
- **NDS czynnika chemicznego -mangan / 34 osoby /:**
 - 1 zakład – PKD 25 / *Przetwórstwo przemysłowe-Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłąNDNczeniem maszyn i urządzeń /*
- **NDN promieniowania optycznego / 10 osób /:**
 - 1 zakład - PKD 41 / *Budownictwo – Roboty budowlane związane z wznoszeniem budynków /.*

Ogółem w 2022 roku wydano 40 decyzji administracyjnych nakazujących zakładom pracy:

- zapewnienie właściwego stanu sanitarno-higienicznego
 - pomieszczeń pracy
 - pomieszczeń i urządzeń higieniczno-sanitarnych;
- przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia;
- opracowania/uzupełnienia oceny ryzyka zawodowego oraz zapoznania z nią pracowników;
- opracowania/uzupełnienia instrukcji BHP na stanowiskach pracy;
- opracowania kart charakterystyki, rejestru czynników szkodliwych dla zdrowia, kart badań i pomiarów czynników szkodliwych
- aktualizacji rejestru substancji i mieszanin niebezpiecznych;
- opracowania rejestrów prac/pracowników:
 - narażonych na działanie rakotwórcze
 - mających kontakt z mieszaniną czynników rakotwórczych
- wycofanie produktu biobójczego.

2. OCENA WARUNKÓW PRACY PODCZAS ZABEZPIECZANIA /USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

W 2022 roku przeprowadzono 1 kontrolę w zakresie przestrzegania przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania demontażu wyrobów zawierających azbest u przedsiębiorcy świadczącego w/w usługi.

W ramach kontroli oceniano:

- usuwanie, składowanie i zabezpieczenie wyrobów zawierających azbest;
- oznakowanie terenu wykonywania w/w prac;
- odzież i obuwie robocze oraz środki ochrony indywidualnej w którą wyposażeni są pracownicy dokonujący bezpośrednich prac przy demontażu wyrobów zawierających azbest;

3. OCENA WARUNKÓW PRACY W ZAKŁADACH POGRZEBOWYCH

W 2022 r. przeprowadzono kontrole w 4 zakładach pogrzebowych na terenie Sosnowca.

Stan higieniczno – sanitarny kontrolowanych zakładów nie budził zastrzeżeń. Potwierdzono narażenie pracowników zakładów pogrzebowych na czynniki biologiczne zaliczane do 2 i 3 grupy zagrożenia.

4. OCENA OBROTU I STOSOWANIA PREKURSORÓW NARKOTYKÓW

Z ogółu 32 nadzorowanych podmiotów na terenie Sosnowca:

- 23 stosuje prekursory;
- 9 wprowadza do obrotu substancje będące prekursorami narkotyków.

Prekursory narkotyków stosowane są podczas procesów:

- galwanizacji,
- odłuszczenia i trawienia metali,
- uzdatniania wody,
- produkcji mieszanin chemicznych,
- badań i analiz laboratoryjnych.

Tabela przedstawia ilość prekursorów narkotyków używanych w zakładach na terenie Sosnowca w okresie: 2018 – 2021.*

Nazwa substancji	Jednostka miary	2019 rok	2020 rok	2021 rok
Kwas siarkowy	[l]	63	30	57
Kwas solny	[l]	151	131	86
aceton	[kg]	1357	1326	8793
Nadmanganian potasu	[kg]	3126	5575	5650

* zgodnie z obowiązującymi przepisami dane za 2022 rok przekazywane są PPIS w Sosnowcu w I kwartale 2023 roku.

Jak wynika z zestawienia w 2021 roku w stosunku do 2020 roku:

- ~ 6,6 krotnie wzrosła ilość acetonu stosowanego
- 1,9 krotnie wzrosła ilość stosowanego kwasu siarkowego
- o ~ 34% zmalała ilość stosowanego kwasu solnego
- ilość stosowanego nadmanganianu potasu utrzymuje się na tym poziomie / wzrost o ~1,3 %/.

W 2022 roku nie odnotowano przypadków nielegalnego handlu prekursorami narkotyków.

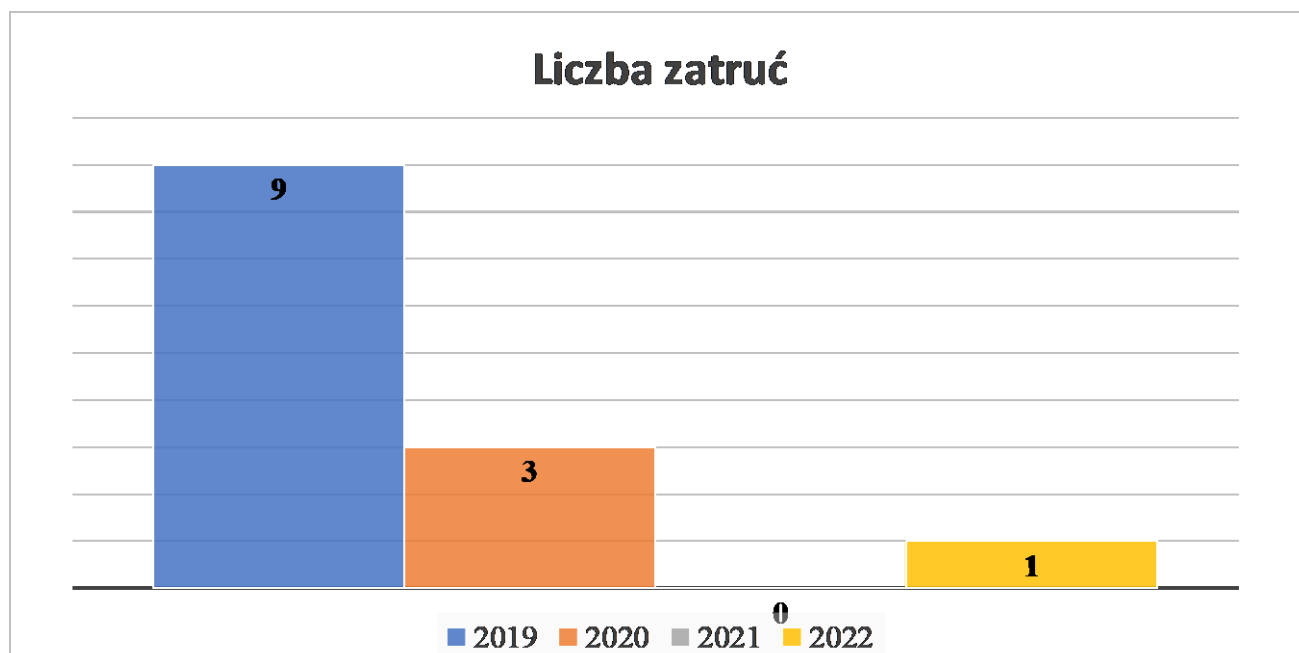
5. NADZÓR NAD OBROTEM ŚRODKAMI ZASTĘPCZYMI „DOPALACZAMI”

W 2022 roku nie prowadzono postępowań administracyjnych, dotyczących wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych jak również nie nakładał kar pieniężnych za wytwarzanie lub wprowadzanie do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych / zgodnie z art 52 a Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późniejszymi zmianami /.

Na bieżąco monitorowano sytuację epidemiologiczną w zakresie używania środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych współpracując z podmiotami leczniczymi - odnotowano 1 przypadek podejrzenia zatrucia środkami zastępczymi/nowymi substancjami psychoaktywnymi na terenie miasta / spadek ilości zgłoszeń związany jest z wprowadzonymi zmianami przepisów prawnych oraz likwidacją Instytutu Medycyny Pracy i Zdrowia Środowiskowego w Sosnowcu /.

Ponadto część substancji psychoaktywnych włączono do grupy środków odurzających / narkotyków / zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Ilości podejrzeń zatruc środkami zastępczymi/nowymi substancjami psychoaktywnymi na terenie

Według posiadanych danych przedział wiekowy osób hospitalizowanych z powodu zatrucia środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi w w/w okresie wynosił: 17 - 31 lat.

6. CHOROBY ZAWODOWE

W 2022 r. zarejestrowano **37 podejrzeń chorób zawodowych** / spadek o 1 w stosunku do 2021 /.

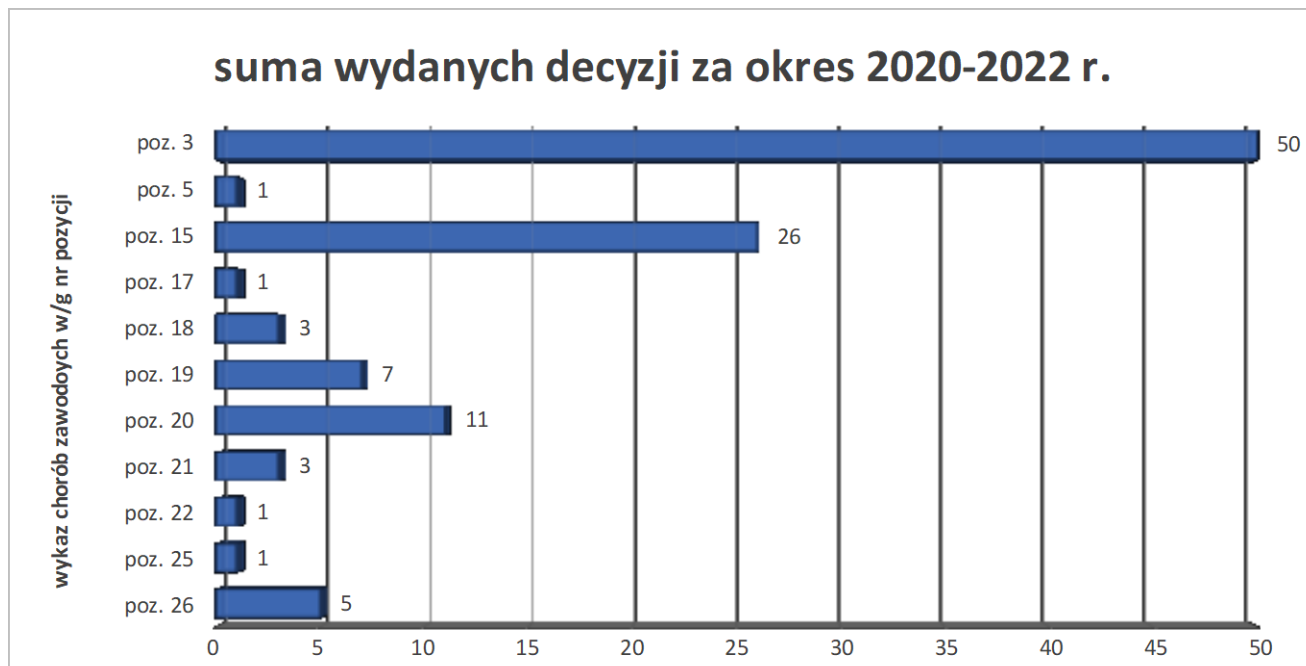
Na podstawie prowadzonych postępowań wyjaśniających i administracyjnych ogółem **wydano 42 decyzje w sprawie chorób zawodowych** / wzrost o 4 w stosunku do 2021 roku /, w tym:

- 12 o stwierdzeniu choroby zawodowej / spadek o 5 w stosunku do 2021 roku /
- 22 o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej / wzrost o 6 w stosunku do 2021 r. /
- 8 decyzji umarzających postępowanie wzrost o 3 w stosunku do 2021 roku /.

Ilość wydanych decyzji w/s chorób zawodowych w okresie: 2020-2022

Rodzaj choroby zawodowej / pozycja wykazu chorób według załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30.06.2009 r. w sprawie chorób zawodowych	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Pylice płuc (poz. 3)	16	15	16
Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli, które spowodowało trwałe upośledzenie sprawności wentylacyjnej płuc (poz. 5)	0	1	0
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat (poz. 15)	9	12	5
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi (poz. 17)	0	0	1
Choroby skóry (poz. 18)	1	2	0
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy (poz. 19)	1	2	4
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy (poz. 20)	4	4	3
Obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszącym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1,2 i 3 kHz (poz. 21)	2	0	1
Zespół wibracyjny (poz. 22)	1	0	0
Choroba układu wzrokowego wywołane czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi (poz. 25)	0	1	0
Choroby zakaźne i pasożytnicze albo ich następstwa (poz. 26)	0	1	4
RAZEM	34	38	34

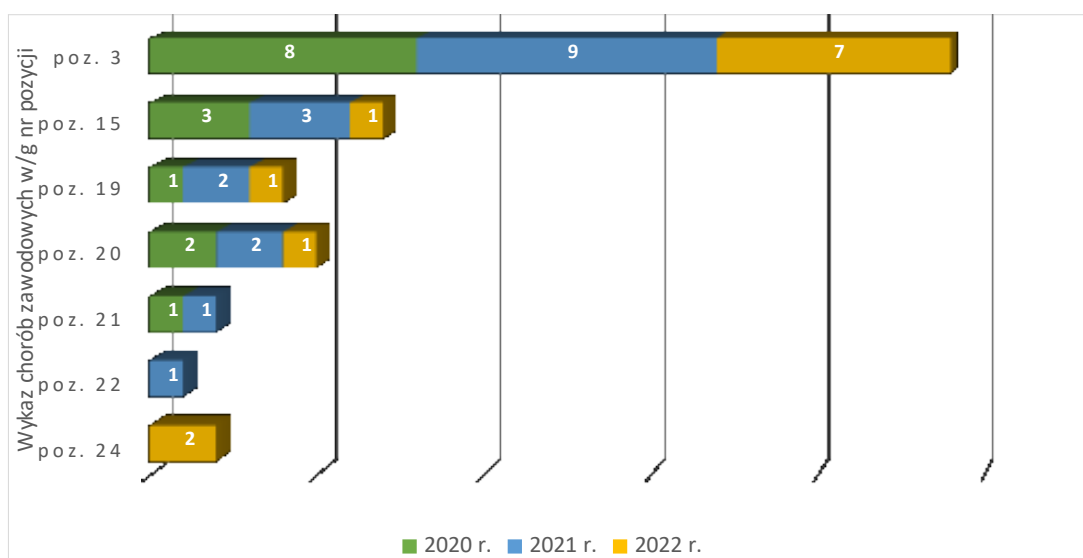
Poniższy wykres przedstawia ilość decyzji w sprawie chorób zawodowych wydanych przez PPIS w

Jak wynika z wykresu najczęściej wydano decyzji dotyczących chorób zawodowych:

- pylicy płuc / dotyczy grupy zawodowej górników /.
- przewlekłych chorób narządu głosu spowodowanych nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat / dotyczy grupy zawodowej nauczycieli /;
- przewlekłych chorób obwodowego układu nerwowego wywołanych sposobem wykonywania pracy.

Wykres poniżej przedstawia liczbę wydanych decyzji stwierdzających chorobę zawodową wydanych przez PPIS w Sosnowcu w okresie: 2020-2022 / w rozbiciu na poszczególne lata /

Ilość wydanych decyzji stwierdzających chorobę zawodową wydanych przez PPIS w Sosnowcu w

okresie: 2020-2022

Rodzaj choroby zawodowej / pozycja wykazu chorób według załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30.06.2009 r. w sprawie chorób zawodowych	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Pylice płuc (poz.3)	8	9	7
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat (poz. 15)	3	3	1
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy (poz. 19)	0	1	1
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy (poz. 20)	1	2	1
Obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 db w uchu lepiej słyszącym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1,2 i 3 khz (poz. 21)	1	0	0
Zespół wibracyjny (poz. 22)	1	0	0
Choroby zakaźne i pasożytnicze albo ich następstwa (poz. 26)	0	0	2
RAZEM	16	17	12

W 2022 roku zarejestrowano spadek ilości decyzji stwierdzających choroby zawodowe o ~29%.

Choroby związane z pylicą płuc stanowią aktualnie najczęściej występujące schorzenie o podłożu zawodowym i dotyczą 58 % decyzji stwierdzających chorobę zawodową.

Na drugim miejscu plasują się choroby zakaźne i pasożytnicze albo ich następstwa i stanowią ~ 16,6 % decyzji stwierdzających choroby zawodowe.

7. WNIOSKI

W roku 2022 zarejestrowano utrzymujący się spadek zatrudnienia w nadzorowanych zakładach pracy. W dalszym ciągu utrzymana została dominacja mikro i małych przedsiębiorstw działających na terenie Sosnowca.

Ogólna liczba nadzorowanych zakładów wzrosła o ~ 5% w stosunku do 2021 roku, największy wzrost zarejestrowano w grupie średnich zakładów. Najmniejsza grupa nadzorowanych dużych zakładów w 2022 roku odnotowała spadek / z 31 zakładów zarejestrowanych w 2021 roku do 28 zakładów /.

W 2022 roku warunki pracy w zakładach uległy pogorszeniu w stosunku do roku poprzedniego:

- - ~3,3%, wzrost liczby pracowników zatrudnionych w przekroczeniach normatywów higienicznych / *pomimo likwidacji przekroczeń dla 150 pracowników /;*
- wzrost o 7 liczby wydanych decyzji dotyczących likwidacji stwierdzanych nieprawidłowości .

Największym zagrożeniem dla zdrowia pracowników jest na hałas ponadnormatywny. Nadal nie udało się zlikwidować narażenia pracowników na promieniowanie optyczne i drgania mechaniczne.

Prace demontażu wyrobów zawierających azbest wykonywano w warunkach zachowywania bezpieczeństwa oraz przestrzegania obowiązujących przepisów.

W roku 2022 nie stwierdzono prowadzenia działalności w zakresie produkcji/obrotu hurtowego lub detalicznego środków zastępczych / *nie stwierdzono działalności obiektów ze sprzedażą tego rodzaju produktów /.*

Ilości zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych utrzymuje się na stałym poziomie. Liczba wydanych decyzji w/s chorób zawodowych wzrosła o 4.

Kontrole przestrzegania obostrzeń sanitarnych w związku z wystąpieniem epidemii SARS-CoV-2 wykazały, że zakłady pracy dostosowały się do obowiązujących obostrzeń sanitarnych /*nie stwierdzono przypadków jawnego łamania rozporządzenia rady ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii/.*

VI. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny w szczególności:

- uzgadnia i opiniuje projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, stadium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych;
- wydaje opinie w sprawie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- wydaje opinie na etapie uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- uzgadnia warunki zabudowy i zagospodarowania terenu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych;
- uzgadnia dokumentację projektową pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych;
- uczestniczy w dopuszczeniu do użytkowania zrealizowanych inwestycji;
- wydaje zgodę na odstępstwa od przepisów określonych w warunkach technicznych, jakimi powinny odpowiadać budynki oraz w przepisach bezpieczeństwa i higieny pracy / *kompetencje ŚPWIS w Katowicach* /.

W 2022 roku PPIS w Sosnowcu zajął stanowisko ogółem w **216 sprawach**, w tym w wyniku przeprowadzonych **88 kontroli** w obiektach wydano ogółem **86 opinii stwierdzających zgodność wykonania z dokumentacją projektową, spełnienie wymagań higieniczno – sanitarnych, dopuszczenie do użytkowania**.

Opiniowanie i uzgadnianie warunków powstawania obiektów oraz ich dopuszczenie do działalności, ma na celu dbałość o poprawę stanu środowiska i o stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej, branży żywnościowej i placówek handlowych.

1. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE MIASTA

Według danych uzyskanych z Referatu Pracowni Planowania Przestrzennego i Urbanistyki Urzędu Miejskiego w Sosnowcu – miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego objęte jest ~ **63 % powierzchni terenu gminy Sosnowiec** / *stan na koniec grudnia 2022r* /.

W 2022 roku PPIS w Sosnowcu wyraził sześć opinii dotyczących uzgodnienia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca wraz z prognozami oddziaływania na środowisko dla:

- **obszaru "KONSTANTYNÓW", "ŚRODULA", "ZUZANNA" – etap II**

Teren objęty projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego położony jest w północno-zachodniej części miasta Sosnowiec, w dzielnicy Środula. W granicach planu znajduje się teren położony na północ od Centrum Handlowego Plejada.

W stanie istniejącym teren objęty projektem planu jest częściowo zabudowany. Dominująca zabudowa to budynki mieszkalne jedno i wielorodzinne. Pojedyncze pomieszczenia i obiekty usługowe znajdują się w budynkach przy ul. Staszica (niejednokrotnie nieużytkowane). Odmienny charakter posiada budynek dawnego I Liceum Ogólnokształcącego im. W. Roździeńskiego przy ul. Staszica (w chwili obecnej Ognisko Pracy Pozaszkolnej). Znaczny udział mają też tereny biologicznie czynne. Towarzyszą one istniejącej zabudowie mieszkaniowej w postaci małych przydomowych ogródków. Największy udział mają jednak tereny o charakterze zieleni nieurządzonej. Głównym ciągiem komunikacyjnym jest ul. Staszica stanowiąca połączenie z terenami przyległymi i równocześnie wyznaczająca zachodnią granicę terenu objętego projektem planu. Środowisko terenu objętego projektem planu w związku z wieloletnią działalnością człowieka uległo silnym i często nieodwracalnym przekształceniom. Głównym źródłem zanieczyszczeń są tereny zabudowy związane z występowaniem tzw. niskiej emisji nasilającej się w sezonie grzewczym.

W obszarze projektu planu brak jest przemysłowych źródeł emisji hałasu. Hałas towarzyszy jedynie ciągom komunikacyjnym. Wzdłuż ul. Staszica przeprowadzone zostały tory tramwajowe, w związku z czym wpływ na klimat akustyczny omawianego terenu pochodzi z tego źródła. Analiza mapy akustycznej miasta wykazała, że oddziaływanie akustyczne typu przemysłowego oraz kolejowo – tramwajowego w granicach określonych projektem planu jest poniżej dopuszczalnych poziomów hałasu dla terenów mieszkaniowo – usługowych.

Jak wynikało z uchwały docelowe przeznaczenie terenu w planie stanowi kontynuację przyjętych kierunków planistycznych i nie narusza Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta.

Przedmiotowy projekt ustala następujące przeznaczenie podstawowe terenu: MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej; MNn – tereny zabudowy mieszkaniowej niskiej intensywności; MW – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej; MW/U – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usług podstawowych; UP – tereny zabudowy usługowej – usług publicznych; US/SW – tereny zieleni urządzonej oraz zabudowy usług rekreacji i wypoczynku; ZP – tereny zieleni urządzonej; Z – tereny zieleni; KD L – tereny drogi publicznej – ulica lokalna; KD D – tereny drogi publicznej – ulica dojazdowa; KD W – tereny drogi wewnętrznej.

Dla każdego z powyższych przeznaczeń terenów w projekcie planu ustalono przeznaczenie podstawowe oraz przeznaczenia uzupełniające.

Jak wynikało z prognozy oddziaływania na środowisko przedmiotowy projekt planu zagospodarowania przestrzennego miasta utrzymuje istniejące obszary zabudowy. Wprowadza natomiast zmiany w zagospodarowaniu wynikającym z obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W istniejącym planie tereny położone wzdłuż wschodniej granicy (aktualnie biologicznie czynne) wskazane zostały jako tereny przekształceń obszarów zdegradowanych. Równocześnie wprowadzono tu przebieg drogi klasy zbiorczej.

Przedmiotowy plan zmienia charakter tych terenów. Wprowadzone zostały tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (LK.3MW) w części sąsiadującej z obiektem handlowym oraz zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z usługami przy ul. Norwida (LK.2MW/U). Pozostała część tego terenu położona wzdłuż wschodniej granicy wskazana została do pełnienia funkcji terenów zieleni urządzonej (LK.1ZP). Na pozostałym obszarze (nie objętym aktualnie planem) usankcjonowane zostały istniejące tereny zabudowy. Wzdłuż ul. Staszica wprowadzono teren zabudowy wielorodzinnej z usługami (LK.12MW/U i LK.16MW/U). Usankcjonowaniem istniejącego zagospodarowania jest również wprowadzenie terenów usług publicznych (LK.5UP) w obrębie terenu byłego I Liceum Ogólnokształcącego oraz terenów zieleni urządzonej oraz zabudowy usług rekreacji i wypoczynku (LK.6US/SW) w obrębie istniejących boisk. Zachowane zostały również istniejące tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (Mn) oraz zabudowa wielorodzinna przy ul. Wilhelma Fitznera – Konrada Gampera. Nowymi formami zabudowy (poza opisanymi w ramach zmiany istniejącego planu) jest rozszerzenie powierzchni z budynkami jednorodzinnymi poprzez wprowadzenie terenu LK.10MN oraz wprowadzenie terenów zabudowy usług publicznych – LK.10UP. Zachowane zostały istniejące ciągi komunikacyjne, które rozbudowane zostały o projektowane drogi klasy wewnętrznej (LK.1.KDW) oraz klasy dojazdowej (LK.1.KD-D). Częściowo zachowane zostały tereny zieleni w postaci terenów zieleni urządzonej (ZP) oraz terenów zieleni (Z).

Przedmiotowy plan wprowadza głównie tereny zabudowy mieszkaniowej sankcjonując tym samym istniejący sposób zagospodarowania. Nowe obszary zabudowy to tereny usług publicznych. Zagospodarowanie nie będzie

stanowiło znacznych uciążliwości dla środowiska. Dodatkowo plan wprowadza zapisy ograniczające ewentualne oddziaływania związane z realizacją nowych obiektów. Jak wynikało z prognozy realizacja miejscowego planu przy zachowaniu ograniczeń wpływu na środowisko wynikających z jego ustaleń oraz przepisów odrębnych nie spowoduje poważnych zagrożeń dla środowiska.

W obszarze planu oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie nie występują tereny objęte obszarową formą ochrony na podstawie ustawy o ochronie przyrody. Najbliżej zlokalizowanym obszarem Natura 2000 jest specjalny obszar ochrony siedlisk „Torfowisko Sosnowiec – Bory” położony w odległości około 8,4 km w kierunku na wschód od granic terenu opracowania.

Realizacja ustaleń przedmiotowego planu nie będzie powodowała transgranicznego oddziaływania na środowisko.

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie potencjalnych negatywnych oddziaływań na środowisko: w zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych, w zakresie odprowadzania ścieków, w zakresie ochrony powietrza, w zakresie gospodarki odpadami i w zakresie ochrony przed hałasem.

Ponadto po przeanalizowaniu przez tut. Organ lokalizacji terenu oznaczonego w planie jako LK. 12 MW/U, LK.16 MW/U przeznaczonego na zabudowę mieszkaniową wielorodzinną z usługami podstawowymi i potencjalne negatywne oddziaływanie głównie w zakresie emisji hałasu na tym terenie, z uwagi na jego bezpośrednie sąsiedztwo z ulicą Staszica, wzdłuż której (oprócz odbywającej się komunikacji samochodowej) przebiegają tory tramwajowe oraz po drugiej stronie ulicy zlokalizowany jest zakład produkcyjno-usługowy – zwrócono uwagę na potrzebę postawienia warunku realizacji pasa zieleni izolacyjnej na przedmiotowym terenie (wzdłuż ulicy Staszica) w celu ograniczenia powstających uciążliwości i uniknięcia potencjalnych konfliktów społecznych.

- **obszaru „Naftowa” przyjętego Uchwałą nr 573/XLIII/2017 z dnia 30 marca 2017r dla terenu wyznaczonego wg załącznika graficznego**

Teren objęty planem zlokalizowany jest w zachodniej części miasta Sosnowca w rejonie osiedla Naftowa, przy granicy z miastem Katowice. Przedmiotowy teren zajmuje powierzchnię około 0,76 ha.

W stanie istniejącym obejmuje on powierzchnie wolne od zabudowy, porośnięte roślinnością trawiastą oraz lokalnie niewielkimi skupiskami drzew i krzewów, a w części zachodniej – odcinek osiedlowej drogi. Teren ten pełni m.in. rolę boiska sportowego dla okolicznych mieszkańców. Bezpośrednie otoczenie przedmiotowego terenu stanowią bloki mieszkalne, plac zabaw, parkingi oraz kościół. Teren ten jest połączony z terenami przyległymi poprzez lokalne drogi osiedlowe.

Zmiana części miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla położonego w gminie Sosnowiec obszaru „Naftowa” w stosunku do obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wprowadza teren usług edukacji (25UE), w rejonie powierzchni wskazanych w obowiązującym planie jako tereny zieleni urządzonej (25ZP). Nowe przeznaczenie obejmuje cały przedmiotowy teren. Wprowadzone zmiany umożliwiają rozwój terenu zabudowy związanej z działalnością edukacyjną w rejonie powierzchni niezagospodarowanych.

Jak wynikało z załączonej do wniosku prognozy oddziaływania na środowisko przedmiotowy projekt zmiany mppz realizuje ustalenia zawarte w obowiązującym ustawodawstwie oraz nie narusza ustaleń zawartych w obowiązującej Zmianie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego.

W przedmiotowym projekcie utrzymane zostały zapisy wprowadzone w obowiązującym planie, mające na celu kształtowanie środowiska i ochronę poszczególnych komponentów środowiska, w tym z zakresu ochrony środowiska przyrodniczego, ochrony przed hałasem, ochrony przed zanieczyszczeniem powietrza, ochrony powierzchni ziemi oraz ochrony wód czy uwarunkowań krajobrazowych. Wprowadzone zapisy dotyczące minimalnego odsetka powierzchni zielonej oraz określona została maksymalna powierzchnia zabudowy.

Jak wynikało z prognozy realizacja założeń projektu planu nie będzie związana z negatywnym oddziaływaniem na środowisko a poprzez utrzymanie szeregu zakazów i nakazów może przyczynić się do jego ochrony przez niekierunkowym rozwojem zabudowy i degradacją środowiska naturalnego.

- **obszaru położonego w rejonie ulicy:**
 - **Kombajnistów przyjętego Uchwałą nr 589/XLV/2017 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 27 kwietnia 2017r wraz ze zmianami, w zakresie zapisów dla terenów oznaczonych symbolami: Fb.15.U, MN i Fb.17 U,MN;**

- gen. Władysława Andersa przyjętego Uchwałą nr 218/XXI/2015 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 29 października 2015r, w zakresie ustaleń dla terenu G.37MN

Jak wynikało z dokumentów dotyczących sprawy, celem przedmiotowej zmiany planów jest zmiana ustaleń obowiązujących planów w zakresie umożliwienia lokalizacji zabudowy wielorodzinnej o analogicznych wskaźnikach jak dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (dotyczy terenów Fb 15U, MN i Fb 17 U,MN) oraz zmiana geometrii dachów w przypadku terenu G.35 MN.

W obowiązujących mpzp tereny oznaczone symbolami Fb 15U, MN i Fb 17 U,MN oraz G.35 MN to tereny o przeznaczeniu: tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej. W sporządzanej zmianie planu przeznaczenie terenu zmieni się i będzie dotyczyć możliwości zabudowy budynkami wielorodzinnymi, natomiast w drugim przypadku (G.35MN) przeznaczenie terenu nie zmieni się – zmianie ulegnie jedynie zapis dotyczący kątów dachów.

Zmieniane plany pozostaną zgodne z obowiązującą Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego miasta Sosnowca.

Na całym obszarze objętym zmianą nie występują również obszary chronione w myśl ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r o ochronie przyrody, jak również tereny, które byłyby proponowane do objęcia ochroną. Najbliżej położonym obszarem NATURA 2000 jest Torfowisko Sosnowiec-Bory znajdujące się w odległości około 10 km w kierunku wschodnim.

Na obszarach objętych zmianami planów nie występują problemy istotne z punktu widzenia gospodarowania tą przestrzenią stwarzające zagrożenia lub problemy dla środowiska. Nie zwiększy się również prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych.

• obszaru ograniczonego ulicami: W. Fitznera i K. Gampera, C.K. Norwida, 3-go Maja i S. Staszica

Obszar objęty planem zlokalizowany jest w północno – zachodniej części miasta Sosnowca w rejonie osiedla Konstantynów. W stanie istniejącym dominują tu powierzchnie zainwestowane. Centralna część terenu obejmuje zabudowania oraz parking Centrum Handlowego Plejada. W północno – wschodniej części terenu mieści się Centrum Handlowe Aura Park. Zabudowania o charakterze mieszkalnym wielorodzinnym zlokalizowane są jedynie w południowo – zachodniej części terenu, u zbiegu ulic 3-go Maja i Stanisława Staszica. Stanowią je budynki dawnego osiedla Huty Katarzyna. W zachodniej części, analizowany obszar obejmuje powierzchnie zdegradowane, w rejonie których znajduje się zabytkowa wieża wyciągowa żużla wraz z sąsiadującym murem, stanowiące pozostałość po działalności hutniczej. W granicach terenu przebiegają również drogi, w tym ul. Staszica oraz drogi wewnętrzne, umożliwiające dojazd w rejon zabudowy mieszkaniowej oraz do zabudowań centrów handlowych. Lokalny układ przyrodniczy tworzą przede wszystkim zbiorowiska zieleni, porastające powierzchnie zdegradowane we wschodniej części terenu oraz płaty zadrzewień, porastające tereny położone na południe od Centrum Handlowego Plejada oraz w rejonie zabudowy mieszkaniowej.

Projekt planu nie narusza ustaleń Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca wprowadza następujące przeznaczenia terenów: MW,U – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej; U – tereny zabudowy usługowej; UC - tereny usług handlu wielkopowierzchniowego o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²; IG – tereny gazownictwa; ZP – tereny zieleni urządzonej, KD-L – tereny drogi publicznej – lokalnej; KD-D – tereny drogi publicznej – dojazdowe; KD-W – tereny dróg wewnętrznych.

Przedmiotowy plan przewiduje przede wszystkim wprowadzenie przeznaczeń dla poszczególnych terenów, zgodnie z ich obecnym zagospodarowaniem i pełnią funkcją.

Przewiduje również wprowadzenie zmian w sposobie zagospodarowania poszczególnych terenów - w odniesieniu do planu obowiązującego tzn:

- wprowadzono przeznaczenie terenu zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej (5MW,U) kosztem powierzchni wskazanych w obowiązującym mpzp jako ciągi piesze i rowerowe (KXR) – w rejonie powierzchni biologicznie czynnych, w tym zadrzewionych;

- wprowadzono przeznaczenie terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej (5MW,U – 6MW,U) kosztem powierzchni wskazanych w obowiązującym mpzp jako tereny usług (U) – w rejonie powierzchni stanowiących w większości obszary biologicznie czynne, przekształcone antropologicznie;

- wprowadzono przeznaczenie terenu usług handlu wielkopowierzchniowego (IUC) w rejonie terenów wskazanych w obowiązującym mpzp jako teren usług (U) i ulica zbiorcza (KZ) – w rejonie istniejącego centrum handlowego;

- w kontekście środowiska przyrodniczego, wprowadzono przeznaczenie terenu zieleni urządzonej (3ZP) kosztem powierzchni wskazanych w obowiązującym mpzp jako ciągi piesze i rowerowe w zieleni (KXR) – w rejonie powierzchni biologicznie czynnych, w tym zadrzewionych.

W przypadku pozostałych terenów, w tym terenu zabudowy usługowej (2U), terenu gazownictwa (4IG) oraz pozostałej części terenu zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej (5MW,U), ich przeznaczenie w obowiązującej zmianie mpzp jest zgodne z przeznaczeniem proponowanym nowym dokumentem. Tereny te w stanie istniejącym są już zainwestowane.

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie potencjalnych negatywnych oddziaływań na środowisko: w zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych, w zakresie odprowadzania ścieków, w zakresie ochrony powietrza, w zakresie gospodarki odpadami i w zakresie ochrony przed hałasem.

Z prognozy wynika, że zakres przekształceń i oddziaływań spowodowanych realizacją ustaleń planu nie wpłynie w sposób znaczący na pogorszenie stanu środowiska oraz na zdrowie ludzi. Realizacja ustaleń planu, z uwzględnieniem nakazów, jak i zakazów, jak też ogólnych zasad zabudowy oraz zagospodarowania terenów, zminimalizuje ewentualne zagrożenia dla środowiska, które prowadziłyby do zagrożenia zdrowia i życia ludzi.

- **wschodniej i południowo-wschodniej części gminy Sosnowiec, zatwierdzonego Uchwałą nr 711/XLIII/05 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 25 sierpnia 2005r. w zakresie zapisów dla terenu oznaczonego symbolami: B. 16 U, B.KK 4a**

Teren objęty planem zlokalizowany jest w południowej części miasta Sosnowca, w dzielnicy Niwka, w rejonie osiedla Bór. Przedmiotowy teren zajmuje powierzchnię około 0,76 ha. Przedmiotowy teren położony jest w obszarze silnie przekształconym przez człowieka, tj. w rejonie dawnej odkrywkowej kopalni piasku „Maczki - Bór”.

W stanie istniejącym w bezpośrednim sąsiedztwie przedmiotowego terenu znajduje się zabudowa o charakterze magazynowym. Teren w stanie istniejącym obejmuje powierzchnie wolne od zabudowy, częściowo porośnięte drzewami oraz krzewami. Jego południowo - wschodnią granicę wyznacza droga asfaltowa – ul. Logistyczna.

W stosunku do obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w nowym projekcie przewidziano wprowadzenie terenu produkcji (16P), w rejonie powierzchni wskazanych w obowiązującym planie jako tereny usług – w tym centrum logistyczne (16U) oraz teren kolejowy (KK4a). Nowe przeznaczenie obejmuje cały analizowany teren. Przedmiotowy teren na przestrzeni lat podlegał przekształceniom wynikającym z działalności człowieka. Przekształcenia lokalnego środowiska związane są przede wszystkim z przemysłem wydobywczym.

Na stan jakości powietrza na przedmiotowym terenie mają między innymi wpływ zanieczyszczenia pochodzące z zabudowań oraz z dróg, położonych w jego sąsiedztwie. W obrębie lokalnych kotłowni może dochodzić do emisji szkodliwych związków powstających w procesie grzewczym. Ich wzrost notuje się zwłaszcza w okresie zimowym, kiedy zanieczyszczenia te powstają w wyniku spalania paliw w kotłowniach i domowych paleniskach. W sąsiedztwie analizowanego terenu źródło hałasu stanowią drogi, w tym droga S1 i ul. Logistyczna oraz zabudowania o charakterze magazynowym.

Teren położony jest poza zasięgiem korytarzy ekologicznych. Na analizowanym terenie nie ma zlokalizowanych pomników przyrody ani innych obszarowych form ochrony przyrody, w tym obszarów Natura 2000.

W przedmiotowym projekcie zmiany planu wprowadzono zapisy minimalizujące potencjalne niekorzystne oddziaływanie na środowisko. Na mocy założeń zmiany planu, dla analizowanego terenu wprowadzono minimalny odsetek powierzchni zielonej oraz określono maksymalną powierzchnię zabudowy.

W dokumencie projektu planu wprowadzono zapisy służące ochronie wód podziemnych. Realizacja zmiany miejscowego planu przy uwzględnieniu wspomnianych zapisów oraz obowiązującego ustawodawstwa nie będzie miała znaczącego wpływu na stan Jednolitych Części Wód Powierzchniowych i Podziemnych, ani na możliwość utrzymania bądź osiągnięcia ich celów środowiskowych.

Realizacja przewidzianego przeznaczenia terenu będzie związana z uwalnianiem zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. Na etapie budowy źródłem zanieczyszczeń uwalnianych do powietrza będą pojazdy i budowlane maszyny spalinowe. Na etapie eksploatacji emisja do powietrza atmosferycznego może być związana ze spalaniem paliw w kotłowniach – w przypadku braku możliwości włączenia do sieci ogrzewania

miejskiego, a także może być związana z prowadzoną działalnością gospodarczą. Przeciwdziałaniu i ograniczaniu emisji zanieczyszczeń atmosferycznych będą służyły zapisy ujęte w projekcie planu.

Zasadniczym czynnikiem kształtującym hałas w granicach obszaru objętego MPZP jest hałas komunikacyjny, związany z ruchem kołowym odbywającym się po sąsiadujących z terenem drogach oraz hałas związany z prowadzoną działalnością gospodarczą na terenach sąsiednich. W ocenianej zmianie planu przewidziano wprowadzenie terenu, który na mocy ocenianego prawa, nie jest terenem podlegającym ochronie przed podwyższonym poziomem dźwięku. W zakresie ochrony przed hałasem oceniany projekt zmiany planu nie ustala zapisów.

Przedmiotowy teren zlokalizowany jest w odległości około 60 km od południowej granicy Państwa. Oddziaływanie wynikające z realizacji założeń planistycznych będzie miało charakter lokalny. W związku powyższym, realizacja ustaleń ocenianego MPZP nie będzie powodowała pozagranicznego oddziaływania na środowisko.

Przedmiotowy teren, został wskazany pod zagospodarowanie w obowiązującym planie i studium. W projekcie zmiany MPZP wprowadzono zapisy minimalizujące potencjalne niekorzystne oddziaływanie, w tym m. in. wskazuje się na maksymalną powierzchnię zabudowy czy minimalny odsetek powierzchni zielonych.

Jak wynikało z prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektu w/w zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zakres przekształceń i oddziaływań spowodowanych realizacją ustaleń nie wpłynie w sposób znaczący na pogorszenie stanu środowiska i zdrowie ludzi a poprzez utrzymanie szeregu zakazów i nakazów, może przyczynić się do jego ochrony przed niekierunkowym rozwojem zabudowy i degradacja środowiska naturalnego.

• obszaru położonego w rejonie ul. St. Staszica, 3-go Maja, Chemicznej i Mariackiej

Teren objęty planem zlokalizowany jest w północno - zachodniej części miasta Sosnowca w rejonie osiedli: Konstantynów, Katarzyna i Nowa Pogoń – położonych na styku dzielnic Pogoń, Środula i Sielec. Przedmiotowy teren zajmuje powierzchnię około 62 ha. W stanie istniejącym dominują tu powierzchnie zainwestowane, dominujący typ zabudowy stanowi zabudowa przemysłowa, gdzie prowadzona jest m.in. działalność wytwórcza. Ponadto, mieszczą się tu liczne mniejsze punkty handlowo – usługowe. W południowo – wschodniej części obszaru zlokalizowany jest teren poprzemysłowy, dawnej Huty Buczka (Huty Katarzyna) oraz osiedle patronackie Huty Katarzyna, położone w rejonie ulic: Stanisława Staszica, 3-go Maja i Skautów. Obszary zabudowy pełniące funkcję mieszkaniową, zlokalizowane są także w północno – zachodniej oraz w centralnej części terenu, niemniej w całym zagospodarowaniu analizowanego obszaru, stanowią one mniejszość. Głównym elementem układu drogowego terenu jest ulica 3-go Maja wraz z torowiskiem tramwajowym, przebiegająca w południowej części terenu. Przez centralną część terenu, w przybliżonej osi północ – południe, przebiega linia kolejowa. Lokalny układ przyrodniczy budują przede wszystkim niewielkie skupiska zieleni porastające w rejonie zabudowy oraz w sąsiedztwie ciągów komunikacyjnych. Uzupełnienie układu przyrodniczego stanowi rzeka Przemsza, przepływająca uregulowanym korytem, w południowej części terenu. W przedmiotowym projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przewiduje się:

W kontekście terenów zabudowy:

- wprowadzenie przeznaczenia terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (MW), wielorodzinnej i usługowej (MW,U) oraz jednorodzinnej i usługowej (MNn,U), w rejonie terenów istniejącej zabudowy, o dominującej funkcji mieszkaniowej;
- wprowadzenie przeznaczenia terenu zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (MW), w rejonie terenu poprzemysłowego – na obszarze dawnej Huty Buczka (Huty Katarzyna), podlegającemu presji zabudowy;
- wprowadzenie przeznaczenia terenów usług (U) w rejonie terenów istniejącej zabudowy, pełniących funkcje usługowe;
- wprowadzenie przeznaczenia terenu usług kultu religijnego (UR), w rejonie terenu, na którym zlokalizowany jest kościół Niepokalanego Poczęcia NMP oraz Diecezjalny Ośrodek Adopcyjno – Opiekuńczy Centrum Służby Rodzinie i Życiu;
- wprowadzenie przeznaczenia terenów produkcji (P) oraz terenu produkcji i usług (P,U), w rejonie istniejącej zabudowy o charakterze przemysłowym, fabrycznym;

W kontekście infrastruktury technicznej i komunikacyjnej:

- wprowadzenie przeznaczenia terenu elektroenergetyki (IE), w rejonie budynku transformatora;
- wprowadzenie przeznaczenia terenu drogi głównej (KD-G), w rejonie ul. 3-go Maja;
- wprowadzenie przeznaczenia terenów dróg lokalnych (KD-L) i dojazdowych (KD-D), w rejonie istniejących ciągów drogowych;

- wprowadzenie przeznaczenia terenów dróg wewnętrznych (KD-W), terenów komunikacji pieszej (KDX) oraz terenu garaży (KG) w rejonie istniejącej infrastruktury drogowej;
- wprowadzenie przeznaczenia terenów komunikacji kolejowej i szynowej (KK), w rejonie istniejącego torowiska;

W kontekście środowiska przyrodniczego:

- wprowadzenie przeznaczenia terenów wód powierzchniowych śródlądowych (WS), w rejonie koryta rzeki Przemszy;
- wprowadzenie przeznaczenia terenów zieleni (Z), w rejonie powierzchni biologicznie czynnych, w tym zadrzewionych.

Projekt planu nie narusza ustaleń Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego miasta Sosnowca.

Przez teren, w rejonie rzeki Przemszy, przebiegają korytarze ekologiczne. Na przedmiotowym terenie nie ma zlokalizowanych pomników przyrody ani innych obszarowych form ochrony przyrody.

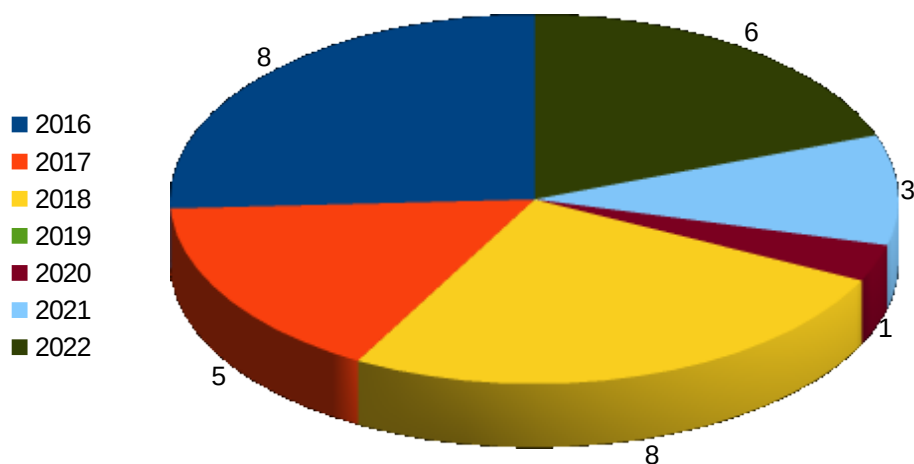
W zakresie ochrony przed hałasem oceniany projekt planu ustala dopuszczalny poziom hałasu dla przeznaczenia terenów zabudowy związanej z funkcją mieszkaniową.

W kontekście środowiska naturalnego, wprowadzono tereny zieleni oraz dla poszczególnych terenów ustalono minimalny odsetek powierzchni zielonej i maksymalną powierzchnię zabudowy.

W dokumencie wprowadzono zapisy służące ochronie wód powierzchniowych i podziemnych. Realizacja projektu miejscowego planu przy uwzględnieniu wspomnianych zapisów oraz obowiązującego ustawodawstwa nie będzie miała znaczącego wpływu na stan Jednolitych Części Wód Powierzchniowych i Podziemnych, ani na możliwość utrzymania bądź osiągnięcia ich celów środowiskowych.

Oddziaływanie wynikające z realizacji założeń planistycznych będzie miało charakter lokalny. W związku z powyższym, realizacja ustaleń ocenianego MPZP nie będzie powodowała pozagranicznego oddziaływania na środowisko.

Przedmiotowy projekt planu miejscowego wprowadza przeznaczenia dla poszczególnych terenów, zgodne z ich aktualnym stanem zainwestowania. W analizowanym projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wprowadzono zapisy, mające na celu ochronę poszczególnych komponentów środowiska, w tym z zakresu ochrony środowiska przyrodniczego, ochrony przed hałasem, ochrony przed zanieczyszczeniem powietrza, ochrony powierzchni ziemi oraz ochrony wód czy uwarunkowań krajobrazowych. W związku z powyższym, realizacja założeń projektu planu nie będzie związana z negatywnym oddziaływaniem na środowisko oraz na zdrowie ludzi, a poprzez utrzymanie szeregu zakazów i nakazów, może przyczynić się do jego ochrony przed niekierunkowym rozwojem zabudowy i dalszą degradacją środowiska naturalnego.

Wykres obrazujący ilość uzgodnionych MPZP na przełomie lat 2016-2022

W 2022r. na wnioski Prezydenta Miasta Sosnowca dokonano 4 uzgodnień dotyczących odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla sporządzanej zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla:

- **obszaru położonego w rejonie ul. Gen. Mariusza Zaruskiego zatwierdzonego Uchwałą Rady Miejskiej w Sosnowcu nr 821/LIX/2018 z dnia 22 lutego 2018r. w zakresie terenów oznaczonych symbolami: FF.33 U,UC oraz FF.34 ZI zgodnie z uchwałą 858/LI/2021 Rady Miejskiej z dnia 20 grudnia 2021r.**

Celem przedmiotowej zmiany planu jest zmiana przeznaczenia terenu z obowiązującego tj. terenów zabudowy usługowej, terenów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² na tereny zabudowy wielorodzinnej z dopuszczeniem lokalizacji usług.

W obowiązującym mpzp tereny oznaczone symbolami FF.33 U,UC to tereny o przeznaczeniu: tereny zabudowy usługowej, tereny rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². W sporządzanej zmianie planu przeznaczenie terenu zmieni się na zabudowę mieszkaniową wielorodzinną z dopuszczeniem lokalizowania usług lub fragmentarycznym wydzieleniem terenów usługowych głównie w zachodniej części terenu. Przedmiotowy teren będzie dostępny komunikacyjnie zgodnie z obowiązującym miejscowym planem a od strony wschodniej zostanie pas zieleni, za wyjątkiem fragmentu działki – paska o szerokości ok. 3 m, który zostanie włączony do funkcji mieszkaniowej. Od strony wschodniej z uwagi na istniejącą zabudowę mieszkaniową jednorodziną planuje się wprowadzenie ustaleń umożliwiających prawidłowe funkcjonowanie dwóch typów zabudowy mieszkaniowej.

Zmieniany plan pozostanie zgodny z obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca oraz prognozą oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z prognozą oddziaływania na środowisko z 2018 roku, na obszarze objętych planem nie występują problemy istotne z punktu widzenia gospodarowania tą przestrzenią stwarzające zagrożenia lub problemy dla środowiska. Rodzaj i miejsce lokalizowanej na przedmiotowych terenach zabudowy nie wpłynie negatywnie na ogólny charakter terenu, jak i terenów sąsiednich, a jedynie wzbogaci ich możliwości oraz dostosuje do częściowo wydanych pozwoleń na budowę, tym samym rodzaj i skala oddziaływania na środowisko nie zmieni się. Nie zwiększy się prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych.

Jak wynikało z wniosku w sporządzanej zmianie planu nastąpi zmiana przeznaczenia terenu, jednakże jej kierunek nie wpłynie w znacznym stopniu na pogorszenie skali oddziaływania na środowisko, jak również na prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi

- **obszaru „Ostrogórska Zachód” i dla obszaru Teatralnej przyjętego Uchwałą nr 612/XXXIV/2020 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 26 listopada 2020r. dla terenu oznaczanego symbolem P.23UN zgodnie z uchwałą 864/LII/2021 Rady Miejskiej z dnia 29 grudnia 2021r.**

Celem sporządzanej zmiany planu jest zmiana zapisów dotyczących możliwości lokalizowania w ramach terenu objętego zmianą planu wolnostojących magazynów w miejsce istniejących. Istniejące magazyny wykorzystywane są obecnie na przechowywanie materiałów chemicznych dla potrzeb dydaktycznych. Ich stan techniczny powoduje, że muszą ulec rozbiórce a w ich miejsce (nie w kwestii lokalizacji) muszą powstać nowe przy uwzględnieniu przepisów techniczno – budowlanych związanych z lokalizowaniem tego typu zabudowy, co dyskwalifikuje utrzymanie istniejącego miejsca bez zmian i konieczność zmiany lokalizacji w obrębie posiadanej własności i zapisów planu miejscowego.

W obowiązującym mpzp tereny oznaczone symbolami P.23 UN to tereny zabudowy usługowej – usług nauki. W sporządzanej zmianie planu przeznaczenie terenu nie zmieni się. Zmieniają się warunki zagospodarowania terenu, gdzie umożliwiona będzie możliwość lokalizowania nowych magazynów wolnostojących.

Zmieniany plan pozostanie zgodny z obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca oraz prognozą oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z prognozą oddziaływania na środowisko z 2020 roku, na obszarze objętych planem nie występują problemy istotne z punktu widzenia gospodarowania tą przestrzenią stwarzające zagrożenia lub problemy dla środowiska. Rodzaj i miejsce lokalizowanej na przedmiotowych terenach zabudowy nie wpłynie negatywnie na ogólny charakter terenu, jak i terenów sąsiednich, a jedynie wzbogaci ich możliwości, tym samym rodzaj i skala oddziaływania na środowisko nie zmieni się. Nie zwiększy się również prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych.

Jak wynikało z wniosku w sporządzanej zmianie planu nie nastąpi zmiana przeznaczenia terenu, a zakres zmian nie wpłynie w znacznym stopniu na pogorszenie skali oddziaływania na środowisko, jak również na prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi.

- **obszaru położonego w rejonie ulicy S. Małachowskiego zatwierdzonego Uchwałą nr 866/LII/2013 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 19 grudnia 2013r. w zakresie zapisów dla terenu oznaczonego symbolem R.15U**

Celem sporządzanej zmiany planu jest zmiana ustaleń obowiązującego dokumentu w zakresie umożliwienia lokalizacji zabudowy wielorodzinnej oraz różnego typu usług w istniejącym budynku.

W obowiązującym mpzp teren oznaczony symbolem R.15U to teren o przeznaczeniu: tereny zabudowy usługowej usług z zakresu finansów i bankowości. W sporządzanej zmianie planu przeznaczenie terenu zmieni się w taki sposób, aby poszerzyć zakres usług oraz umożliwić lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.

Zmieniany plan pozostanie zgodny z obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca oraz prognozą oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z prognozą oddziaływania na środowisko, na obszarze objętym planem nie występują problemy istotne z punktu widzenia gospodarowania tą przestrzenią stwarzające zagrożenia lub problemy dla środowiska. Nie zwiększy się również prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych.

Jak wynikało z wniosku w sporządzanej zmianie planu nie nastąpi istotna zmiana przeznaczenia terenu, a jedynie zostaną wprowadzone zapisy umożliwiające inną formę przyszłej zabudowy.

- **obszaru położonego w rejonie ulicy Kombajnistów przyjętego Uchwałą nr 589/XLV/2017 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 27 kwietnia 2017r. w zakresie zapisów dla terenów oznaczonych symbolami: Fb 15U, MN i Fb 17 U,MN;**
- **obszaru położonego w rejonie ulicy gen. Władysława Andersa przyjętego Uchwałą nr 218/XXI/2015 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 29 października 2015r. w zakresie ustaleń dla terenu G.35 MN**

Celem sporządzanej zmiany planów jest zmiana ustaleń obowiązujących dokumentów w zakresie umożliwienia lokalizacji zabudowy wielorodzinnej o analogicznych wskaźnikach jak dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (dotyczy terenów Fb 15U, MN i Fb 17 U,MN) oraz zmiana geometrii dachów w przypadku terenu G.35 MN.

W obowiązujących mpzp tereny oznaczone symbolami Fb 15U, MN i Fb 17 U,MN oraz G.35 MN to tereny o przeznaczeniu: tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej. W sporządzanej zmianie planu przeznaczenie terenu zmieni się i będzie dotyczyć możliwości zabudowy budynkami wielorodzinnymi, natomiast w drugim przypadku (G.35MN) przeznaczenie terenu nie zmieni się – zmianie ulegnie jedynie zapis dotyczący kątów dachów.

Zmieniane plany pozostaną zgodne z obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca oraz prognozą oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z prognozą oddziaływania na środowisko, na obszarach objętych planami nie występują problemy istotne z punktu widzenia gospodarowania tą przestrzenią stwarzające zagrożenia lub problemy dla środowiska. Nie zwiększy się również prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych.

Jak wynikało z wniosku w sporządzanej zmianie planów nie nastąpi zmiana przeznaczenia lub istotna zmiana przeznaczenia terenu, a jedynie zostaną wprowadzone zapisy umożliwiające inną formę przyszłej zabudowy.

W 2022r. na wniosek Prezydenta Miasta Sosnowca dokonano uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dokumentu – dla 4 dokumentów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla następujących obszarów:

- **dla obszaru położonego w rejonie ul. Stanisława Staszica, 3-go Maja, Chemicznej i Mariackiej;**

- dla położonego w gminie Sosnowiec obszaru „Naftowa” dla terenu wyznaczonego wg załącznika graficznego;
- dla wschodniej i południowo – wschodniej części gminy Sosnowiec w zakresie zapisów dla terenu oznaczonego symbolami B. 16 U, B. KK4a;
- dla obszaru położonego pomiędzy ulicą Sokolską i potokiem Zagórskim.

PPIS w Sosnowcu uzgodnił ww. zakresy informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dokumentów – miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla wyżej wymienionych obszarów, wskazując wymagania określone w ustawie z dnia 3 października 2008r o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko / *zgodnie z treścią art. 51 ust. 2 ustawy* /.

2. UZGADNIANIE WARUNKÓW ZABUDOWY I ZAGOSPODAROWANIA TERENU

W przypadku realizacji inwestycji na terenach, dla których brak ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, Urząd Miejski w Sosnowcu zwraca się o uzgodnienie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.

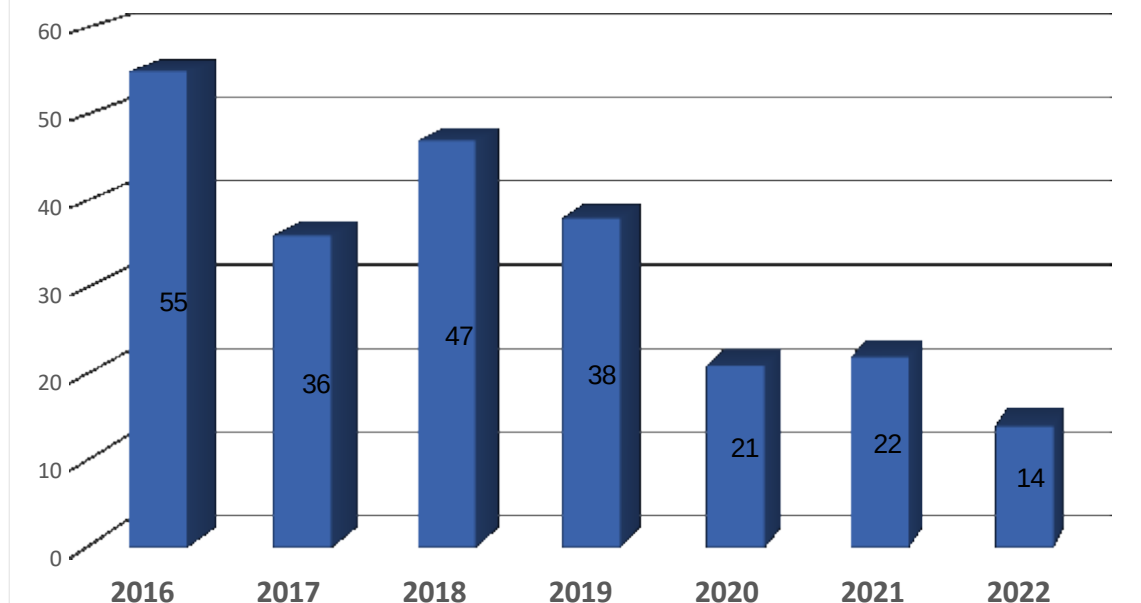
W 2022r. dokonano 14 uzgodnień wniosków wpływających z Urzędu Miejskiego w Sosnowcu dotyczących budowy/ zmiany sposobu użytkowania :

- pawilonów/budynków handlowo – usługowych;
- budynków mieszkalnych z częściami handlowo – usługowymi;
- budynków mieszkalnych jedno- i wielorodzinnych;
- budynków socjalno -biurowych;
- budynków produkcyjno – magazynowych;
- sali bankietowo – weselnej, przedszkola, stacji paliw, obiektu usług pogrzebowych.

Planowane do realizacji inwestycje w większości nawiązują do istniejącego zagospodarowania terenu. Na tym etapie realizacji inwestycji najczęściej nie określano usług w obiektach handlowo – usługowych lub wskazywano je w sposób ogólny / *jako nieuciążliwe* /.

Wśród sprecyzowanych pojawiały się obiekty usługowe o działalności wymienionej powyżej oraz takich jak: usługi fryzjersko – kosmetyczne, usługi pocztowe, usługi bankowe, handel, usługi gastronomiczne i inne.

Wykres obrazujący ilość uzgadnianych WZiZT w latach 2016 - 2022

3. UZGODNIENIA ŚRODOWISKOWE

Dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko dokonywano uzgodnień przed wydawaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w oparciu o postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko.

W 2022r. wydano 27 opinii dla przedsięwzięć inwestycyjnych mogących znacząco oddziaływać na środowisko:

- Przedsięwzięcie polegające na rozszerzeniu możliwości odzysku odpadów poremontowych w instalacji do wydzielenia frakcji ziarnowych z odpadów poremontowych o dodatkowe rodzaje odpadów w Remondis sp. z o.o. w Sosnowcu przy ul. Baczyńskiego 11 – **brak konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko** / *dwukrotne zajęcie stanowiska w związku z ponownym wnioskiem z Urzędu* /;
- Budowa sieci kanalizacji deszczowej wraz z przebudową dróg w rejonie ulic Aleksandra Fredry i Nowej w Sosnowcu – **brak konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko**;
- Budowa sieci kanalizacyjnej wraz z tłocznia ścieków w rejonie ulic: Aleksandra Fredry, Nowej, Anki Kowalskiej i Władysława Broniewskiego w Sosnowcu – **brak konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko** / *dwukrotne zajęcie stanowiska w związku z ponownym wnioskiem z Urzędu* /;
- Rozbudowa instalacji do powierzchniowej obróbki metali z zastosowaniem procesów elektrolitycznych lub chemicznych o instalację, której całkowita objętość wanień procesowych nie przekracza 30 m³, zlokalizowanej w Sosnowcu przy ul. Plonów – **konieczność sporządzenia raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko** / *dwukrotne zajęcie stanowiska w związku z ponownym wnioskiem z Urzędu* /;

- Posadowienie 2 naziemnych zbiorników o łącznej pojemności 10 m³ na olej opałowy lekki na terenie Zakładu Produkcyjnego w Sosnowcu przy ul. Baczyńskiego – **brak konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko;**
- Budowa zespołu budynków mieszkalnych wielorodzinnych z garażami wielostanowiskowymi wraz z zagospodarowaniem terenu i niezbędną infrastrukturą towarzyszącą przy ul. Dobrzańskiego w Sosnowcu – **brak konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko / dwukrotne zajęcie stanowiska w związku z ponownym wnioskiem z Urzędu /;**
- Budowa dwóch budynków mieszkalnych wielorodzinnych z garażami wielostanowiskowymi wraz z zagospodarowaniem terenu i niezbędną infrastrukturą towarzyszącą przy ul. Ostrogórskiej w Sosnowcu – **brak konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko / dwukrotne zajęcie stanowiska w związku z ponownym wnioskiem z Urzędu /;**
- Budowa budynków wielorodzinnych z garażem naziemnym zlokalizowanych w miejscowości Sosnowiec – **brak konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko;**
- Budowa zespołu przemysłowo-magazynowo-usługowego wraz z segmentami socjalno-biurowymi oraz niezbędną infrastrukturą techniczną i komunikacyjną we wschodniej i południowo – wschodniej części gminy Sosnowiec – **brak konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko;**
- Przedsięwzięcie polegające na budowie i eksploatacji zespołu magazynowo-usługowo-produkcyjnego wraz z segmentami socjalno- administracyjnymi z tow. infrastrukturą, w tym zespołami parkingów, obręb Zagórze – **konieczność sporządzenia raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko;**
- Przedsięwzięcie polegające na przetwarzaniu odpadów w Sosnowcu, przy ul. Mikołajczyka – **konieczność sporządzenia raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko;**
- Rozbiórka istniejącego zbiornika biogazu i budowa nowego zbiornika biogazu na oczyszczalni ścieków RADOCHA II w Sosnowcu – **brak konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko;**
- Budowa zespołu budynków mieszkalnych wielorodzinnych przy ul. Traugutta/Kalinowej w Sosnowcu – **brak konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko;**
- Budowa zespołu przemysłowo-magazynowo-usługowego wraz z segmentami socjalno-biurowymi oraz niezbędną infrastrukturą techniczną i komunikacyjną – **brak konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko;**
- Modernizacja, przebudowa, rozbudowa i prace remontowe – budowlane instalacji tlenowej oraz sprężonego powietrza w zakresie zbiornika z tlenem, rozprężalni i maszynowni sprężonego powietrza w związku z COVID-19 – **brak konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko;**
- Regulacja rzeki Bobrek w km7+639÷8+726 w rejonie Nowego Zawodzia w Sosnowcu – **brak konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko;**
- Budowa zespołu dwóch budynków mieszkalnych wielorodzinnych z usługami w parterach i dwupoziomymi garażami podziemnymi oraz niezbędną infrastrukturą zlokalizowanego w Sosnowcu przy ul. Teatralnej – **brak konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko;**
- Budowa zespołu przemysłowo – magazynowo – usługowego wraz z zapleciami biurowo – socjalnymi oraz infrastrukturą towarzyszącą w Sosnowcu, obręb Zagórze - **konieczność sporządzenia raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko;**
- Przedsięwzięcie polegające na zmianie sposobu użytkowania pomieszczeń hali i magazynu oraz uruchomieniu instalacji do żywicowania na terenie COMELIT POLAND Sp. z o.o. w Sosnowcu przy ul. Lenartowicza - **brak konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko;**

- Przedsiębiorstwo polegające na zbieraniu odpadów innych niż niebezpieczne na działce położonej w Sosnowcu przy ul. Wopistów - **konieczność sporządzenia raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko**;
- Budowa zespołu przemysłowo – magazynowo – usługowego wraz z zapleczem biurowo – socjalnym oraz infrastrukturą towarzyszącą, obręb Zagórze - **konieczność sporządzenia raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko**;
- Budowa osiedla mieszkaniowego – wraz z infrastrukturą towarzyszącą – usytuowanego przy ul. Lipowej oraz Niweckiej w Sosnowcu - **brak konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko**.

Dla 6 z w/w przedsięwzięć inwestycyjnych **stwierdzono potrzebę przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i określono konieczność sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięć na środowisko** - z uwagi na skalę przedsięwzięć, charakter planowanych działalności, powstające uciążliwości związane z prowadzeniem działalności i realizacją oraz usytuowanie (bliskość zabudowy mieszkaniowej).

Dokonano także 9 uzgodnień środowiskowych uwarunkowań dla przedsięwzięć inwestycyjnych przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach:

- **Przedsięwzięcie polegające na rozbudowie Zakładu Przerobu Odpadów Wydobywczych CTL Haldex S.A. na terenie CTL Maczki-Bór S.A. w Sosnowcu**

Z przedłożonego raportu o oddziaływaniu na środowisko przedmiotowego przedsięwzięcia dołączonego do wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wynikało, że przedsięwzięcie wiązać się będzie ze zwiększeniem możliwości przerobczych zakładu poprzez wydłużenie czasu pracy instalacji przy zachowaniu dotychczasowej jednostkowej wydajności urządzeń wchodzących w skład instalacji. CTL Haldex S.A. planuje wydłużenie czasu pracy instalacji do 20 h/dobę (obecnie 12 h/dobę), przy dotychczasowej jednostkowej wydajności - 500 Mg/h. Pozwoli to na zwiększenie dobowego przerobu do maksymalnie 10000 Mg/dobę, a w skali roku osiągnięcie szacunkowego przerobu do 3000000 Mg. Odpowiednio, zakład planuje przyjąć do przerobu taką ilość odpadów wydobywczych.

Zakład Przerobu Odpadów Wydobywczych (ZPOW) znajduje się na terenie wschodniej części zrehabilitowanego pola Bór-Zachód CTL Maczki-Bór. Na terenie zakładu znajduje się instalacja technologiczna i pozostałe elementy infrastruktury zakładu jak: place składowe i magazynowe, infrastruktura kolejowa, drogi wewnętrzne-technologiczne i zaplecze socjalne.

- **Przedsięwzięcie polegające na przetwarzaniu odpadów polegające na odzysku w instalacji – węzeł mieszająco – separujący wraz z separacją żużla, obręb Porąbka w Sosnowcu – rozbudowa instalacji w różnych lokalizacjach (łącznie 6 uzgodnień inwestycji na ponowne wnioski z Urzędem)**

Z przedłożonego raportu o oddziaływaniu na środowisko przedmiotowego przedsięwzięcia dołączonego do wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wynikało, że przedsięwzięcie dotyczy zwiększenia wydajności instalacji oraz zwiększenia rodzajów odpadów poddawanych przetworzeniu, a także odzysku w instalacji – węzeł separacji żużla.

Przedsięwzięcie realizowane będzie na terenie odkrywkowego zakładu górniczego. W najbliższym i bezpośrednim sąsiedztwie przedsięwzięcia znajdują się tereny przemysłowe zdegradowane działalnością górnictwem firmy CTL Maczki - Bór S. A. Teren nie jest pokryty roślinnością. Właścicielem działki, której dotyczy przedmiotowa działalność, jest Skarb Państwa, natomiast użytkownikiem wieczystym jest CTL Maczki – Bór S. A.

W związku z faktem, że przedsięwzięcie polegać będzie na zwiększeniu wydajności instalacji oraz zwiększeniu rodzajów odpadów poddawanych przetworzeniu, a także odzysku w instalacji-węzeł separacji żużla, inwestycja będzie się wiązać z dodatkowymi pracami budowlanymi i ze zmianą organizacji pracy obecnie funkcjonującej instalacji. W tym celu zaplanowano wykonanie prostych prac montażowych, polegających na przywiezieniu

elementów instalacji, ich złożeniu, montażu oraz zabezpieczeniu, wraz z montażem hali namiotowej i organizacją pól magazynowych i odkładczych, wytyczeniem ścieżek dojazdu i utwardzeniem terenu.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu uzgadniając środowiskowe uwarunkowania realizacji w/w przedsięwzięć zwracał uwagę przede wszystkim na następujące aspekty:

- na etapie budowy:

- m.in. na prawidłową organizację placu budowy i zaplecza budowy, na prawidłowe prowadzenie robót budowlanych, prac montażowych i instalacyjnych w sposób ograniczający negatywne oddziaływanie na środowisko – w porze dziennej, w sposób zorganizowany z zastosowaniem sprzętu znajdującego się w dobrym stanie technicznym; na prawidłowe magazynowanie odpadów i prowadzenie gospodarki odpadami oraz gospodarki ściekowej z zachowaniem warunków ochrony środowiska gruntowo – wodnego; na zapewnienie utwardzenia dojazdów, lokalizację parkingu pojazdów budowlanych na utwardzonym podłożu oraz zorganizowaniu placu budowy oraz dróg dojazdowych w taki sposób, aby zapobiec wtórnej emisji pyłu np. poprzez zraszanie terenu w okresie bezdeszczowym czy ograniczenie prędkości pojazdów);

- na etapie eksploatacji:

- na prowadzenie gospodarki odpadami zgodnie z wymaganiami wynikającymi z ustawy o odpadach i przepisami wykonawczymi do ustawy, w tym celu: m.in. na zapewnienie magazynowania odpadów w sposób selektywny, w odpowiednich wyznaczonych do tego celu i oznakowanych miejscach oraz w odpowiednich pojemnikach, a odpadów niebezpiecznych dodatkowo w pojemnikach wykonanych z materiałów odpornych na działanie znajdujących się w nich substancji - zabezpieczonych przed ujemnym wpływem na środowisko oraz przed dostępem osób trzecich, a także na zapewnienie ich odbioru przez odpowiednich odbiorców posiadających stosowne zezwolenia;
- na zapewnienie wyposażenia zakładu w odpowiedni zestaw sorbentów do usuwania ewentualnych wycieków oraz na zapewnieniu przechowywania zużytych sorbentów w specjalistycznym, opisanym pojemniku i ich przekazywaniu odpowiednim podmiotom, posiadającym stosowne zezwolenia;
- w celu ochrony środowiska gruntowo - wodnego na prowadzeniu gospodarki wodno – ściekowej zgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym celu: m.in. na zapewnienie oczyszczania ścieków przemysłowych w zakładowej oczyszczalni ścieków; odprowadzanie wód opadowych i roztopowych z terenu przedsięwzięcia w sposób zorganizowany do zbiornika retencyjnego, po uprzednim podczyszczeniu w separatorze substancji ropopochodnych z terenów zanieczyszczonych; odprowadzanie ścieków bytowych do kanalizacji miejskiej, a także stosowanie zamkniętych obiegów wody, zarówno do celów procesowych, jak i chłodzenia;
- na zapewnienie przechowywania surowców i paliw w zamkniętych, szczelnych zbiornikach, odpornych na działanie przechowywanej substancji; magazynowanie baterii w miejscach o nieprzepuszczalnym podłożu, zabezpieczonych przed przedostawaniem się na teren magazynowania wód opadowych;
- w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego – na zapewnienie nieprzekraczalnego poziomu dopuszczalnych standardów jakości powietrza poza terenem przedsięwzięcia;
- w celu zminimalizowania oddziaływania omawianej inwestycji na stan powietrza atmosferycznego na zastosowanie urządzeń ograniczających emisję (filtry workowe, dopalacze katalityczne i inne urządzenia dostosowane do prowadzonych procesów); zastosowanie nisko emisyjnego paliwa do celów grzewczych; utrzymywanie wszelkich urządzeń powodujących emisję zanieczyszczeń w dobrym stanie technicznym i pełnej sprawności oraz na ograniczanie trasy przejazdów pojazdów;
- na zapewnienie, aby nie przekraczać dopuszczalnych wartości poziomu natężenia hałasu na obszarach obiektów chronionych akustycznie;
- w celu zminimalizowania oddziaływania inwestycji na klimat akustyczny na stosowanie pierwotnych technik ograniczania hałasu, np. poprzez dobór urządzeń technologicznych z uwzględnieniem mocy akustycznej i poziomu generowanego hałasu; na zaprojektowanie zakładu oraz lokalizację źródeł hałasu w sposób ograniczający jego emisję poza teren realizacji przedsięwzięcia; na organizowanie pracy zakładu w sposób ograniczający jego uciążliwość akustyczną, w szczególności ograniczeniu procesów generujących wyższe poziomy hałasu w porze nocnej, stosowanie metod rozładunku surowców

charakteryzujących się niższą emisją hałasu; w przypadku konieczności dalszego ograniczania hałasu – na zastosowanie technicznych środków redukcji hałasu w postaci tłumików akustycznych.

- **Przedsięwzięcie polegające na zbieraniu i przetwarzaniu odpadów gruzu (działka ew. nr 293814 obręb Zagórze) przy ul. Braci Mieroszewskich w Sosnowcu**

Z przedłożonego raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko dołączonego do wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wynikało, że przedmiotowe przedsięwzięcie będzie dotyczyło przetwarzania różnego rodzaju odpadów gruzu wytworzonych przez Inwestora w wyniku prowadzenia prac rozbiórkowych na terenie Silesia Expo oraz zbierania i przetwarzania odpadów gruzu od podmiotów zewnętrznych.

Odpady będą poddawane procesowi odzysku na terenie należącym do PDC Industrial Center Sp. z oo z siedzibą w Warszawie Plac Europejski 1 zlokalizowanym w Sosnowcu (Centrum Targowo - Wystawiennicze Expo Silesia) przy ulicy Braci Mieroszewskich 124, do którego na okres wykonywania prac związanych z demontażem obiektów oraz zbieraniem i przetwarzaniem odpadów Spółka TKJ Matuszewski uzyskała tytuł prawny na podstawie zawartej umowy cywilno-prawnej. Proces zbierania oraz przetwarzania odpadów gruzu na przedmiotowym terenie będzie trwał około 24 miesięcy od czasu uzyskania decyzji w zakresie gospodarki odpadami.

Przedmiotowa inwestycja znajduje się na działce o numerze ewidencyjnym 293814 obręb Zagórze przy ul. Braci Mieroszewskich 124 w Sosnowcu.

Na przedmiotowym obszarze obowiązuje mpzp zatwierdzony uchwałą nr 649/XLVIII/98 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 26 marca 1998 r. Teren inwestycji oznaczony jest obszarem nr 68" (G 86 P, T) i jest przeznaczony pod funkcję produkcyjno-techniczną.

Zgodnie z interaktywnym Planem Miasta tereny inwestycji oraz tereny przyległe należą do terenów obiektów produkcyjnych, składowych i magazynów, które nie należą do terenów chronionych akustycznie. Najbliższe tereny chronione to tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej zlokalizowane około 300 m w kierunku południowo-zachodnim od inwestycji.

Firma TKJ Matuszewski w ramach prowadzonej działalności gospodarczej świadczy usługi w zakresie budowy, rozbiórki, remontu obiektów, oczyszczania zbiorników lub urządzeń oraz sprzątania, konserwacji, napraw, wykonywania prac instalacyjno-budowlanych. Na terenie, na którego fragmencie jest planowane przedmiotowe przedsięwzięcie Inwestor będzie prowadził prace rozbiórkowe.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu uzgadniając środowiskowe uwarunkowania zwracał uwagę na następujące aspekty:

- w fazie realizacji:

- na zapewnienie środków zabezpieczających przed nadmierną emisją zanieczyszczeń do powietrza oraz emisją hałasu, jak również na zapewnienie ochrony środowiska gruntowo – wodnego, bezpiecznych warunków pracy, w tym celu: m.in. na korzystanie ze środków transportowych znajdujących się w dobrym stanie technicznym, spełniającym wymagania dotyczące ochrony przed nadmierną emisją hałasu i emisją spalin; na zapewnienie poruszania się środków transportu po terenie utwardzonym; wykonywanie prac naprawczych i konserwacyjnych poza terenem inwestycji; na wykorzystanie istniejących powierzchni utwardzonych do magazynowania odpadów, będących częścią istniejącej infrastruktury obiektu; na wyposażenie terenu w sorbenty do usuwania ewentualnych wycieków substancji niebezpiecznych a następnie ich przekazywanie do unieszkodliwiania firmom posiadającym stosowne zezwolenia; na wyposażenie terenu w przenośne urządzenia sanitarne – kabiny sanitarne i odprowadzanie ścieków bytowych do szczelnych zbiorników bezodpływowych – regularnie opróżnianych przez wyspecjalizowaną firmę posiadającą zezwolenia na prowadzenie działalności w tym zakresie;

- w fazie eksploatacji:

- na prowadzenie gospodarki odpadami zgodnie z wymaganiami wynikającymi z ustawy o odpadach i przepisami wykonawczymi do ustawy;
- na selektywne gromadzenie odpadów (w tym powstających podczas wyburzeń) w sposób uniemożliwiający ich mieszanie; na zapewnienie przechowywania odpadów na wydzielonych, utwardzonych placach lub w kontenerach, a odpadów w postaci metali w szczelnych kontenerach z

mocowaniem do plandeki w sposób uniemożliwiający powstawanie odcieków, natomiast odpadów komunalnych w pojemnikach/workach z zachowaniem segregacji odpadów; jak również na zapewnienie przekazywanie wytwarzanych odpadów podmiotom posiadającym odpowiednie zezwolenia w tym zakresie;

- na prowadzenie ewidencji jakościowo – ilościowej wytworzonych odpadów, zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- w celu ochrony środowiska gruntowo - wodnego na prowadzenie gospodarki wodno – ściekowej zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- na prowadzenie odzysku i zbierania odpadów na wyznaczonym, utwardzonym placu; odprowadzanie wód opadowych i roztopowych z terenów utwardzonych do zakładowej kanalizacji, a następnie do kanalizacji miejskiej; na zapewnienie korzystania przez pracowników z sanitariatów w budynkach (do czasu ich demontażu) i odprowadzanie ścieków sanitarnych do istniejącej kanalizacji lub (po ich demontażu), na zapewnienie korzystania przez pracowników z kabin sanitarnych i ich systematyczne odbieranie przez wyspecjalizowane firmy;
- na zapewnienie standardów jakości środowiska w zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego oraz emisji hałasu;
- w tym celu w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego - w celu zminimalizowania oddziaływania inwestycji na stan powietrza atmosferycznego na stosowanie środków transportu i maszyn roboczych z silnikami spełniającymi normy emisyjne; na zapewnienie ich regularnej konserwacji i serwisowanie poza terenem przedsięwzięcia; w celu zminimalizowania pylenia w porze suchej na zraszanie w procesie kruszenia;
- na zapewnienie, aby nie przekraczać dopuszczalnych wartości poziomu natężenia hałasu na obszarach obiektów chronionych akustycznie;
- w celu zminimalizowania oddziaływania inwestycji na klimat akustyczny na stosowanie maszyn i urządzeń warunkujących dotrzymanie przyjętych w obliczeniach parametrów akustycznych źródeł hałasu oraz ograniczenie emisji hałasu do pory dziennej.

- **Budowa lakierni automatycznej na terenie zakładu Prima Sosnowiec Advanced Plastic Technologies Sp. z o.o. w Sosnowcu przy ul. Jedności**

Jak wynikało z raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, przedsięwzięcie będzie dotyczyło inwestycji realizowanej na terenie zakładu położonego jest w Sosnowcu przy ul. Jedności 44, na terenie przemysłowym Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, Podstrefa Sosnowiecko-Dąbrowska, w dzielnicy miasta Sosnowca - Klimontów.

Teren planowanego przedsięwzięcia jest objęty miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie z mpzp tereny lokalizacji przedsięwzięcia – część zachodnia zakładu wraz z wylotem do potoku Dańdówka to KK.3 P (tereny zabudowy produkcyjnej), część wschodnia zakładu (z halą C) to B.21 P,U(W) (tereny zakładów produkcyjnych, składów i magazynów oraz usług).

W bezpośrednim otoczeniu zakładu znajdują się tereny o charakterze przemysłowym (Bitron Poland Sp.z o.o., Caterpillar Poland Sp. z o.o.). Po stronie południowej w odległości ok. 75 m od ogrodzenia zakładu przepływa ujęty w kanał 1400 mm potok Dańdówka. Teren zakładu oddalony jest o ok. 60 m od zabudowy mieszkaniowej położonej w kierunku północnym przy ul. Klonowej.

Przedmiotem działalności na terenie Zakładu Prima Sosnowiec Advanced Plastic Technologies Sp. z o.o. jest produkcja elementów z tworzyw sztucznych wytwarzanych metodami wtrysku, rozdmuchu i wytłaczania dla branży samochodowej. Głównymi produktami są zbiorniki paliwa, wlewy paliwa, kratki nawiewu powietrza, zespoły pedałów i inne elementy, które stanowią części składowe samochodów.

W związku z dalszym rozwojem firmy i rosnącym zapotrzebowaniem branży samochodowej, planowana jest budowa instalacji do lakierowania elementów z tworzyw sztucznych. W projektowanej lakierni malowane będą detale z tworzyw sztucznych wytwarzane w zakładzie, jak również detale, które są produkowane poza zakładem. Po wymalowaniu detale wysyłane będą do klienta. Pozostały charakter produkcji nie ulegnie zmianie zatem realizacja przedsięwzięcia nie będzie związana ze zmianą produkowanych na zakładzie elementów z tworzyw sztucznych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu uzgadniając środowiskowe uwarunkowania przede wszystkim zwracał uwagę na następujące aspekty:

- na etapie realizacji:

- na właściwe zorganizowanie placu budowy z zapleczem socjalnym; sprawną organizację prac budowlanych i montażowych, prowadzenie prac budowlanych w porze dziennej; jak również na zapewnienie ochrony środowiska gruntowo – wodnego, bezpiecznych warunków pracy, w tym celu m.in.: na korzystanie ze środków transportowych znajdujących się w dobrym stanie technicznym, spełniającym wymagania dotyczące ochrony przed nadmierną emisją hałasu i emisją spalin; na przykrywanie plandekami skrzyń ładunkowych samochodów transportujących materiały sypkie; zraszanie wodą terenu budowy oraz dróg wyjazdowych z placu budowy w celu wyeliminowania wtórnego pylenia; na zabezpieczanie sprzętu budowlanego (maszyn i pojazdów) oraz magazynowanie materiałów celem wykluczenia przeniknięcia produktów ropopochodnych do środowiska; na selektywne zbieranie odpadów, a następnie ich przekazywanie uprawnionym podmiotom do odzysku lub unieszkodliwiania; na gromadzenie ścieków bytowych w szczelnym i regularnie opróżnianym zbiorniku przenośnej toalety;

- na etapie eksploatacji:

- na prowadzenie gospodarki odpadami zgodnie z wymaganiami wynikającymi z ustawy o odpadach i przepisami wykonawczymi do ustawy;
- na selektywne gromadzenie odpadów w sposób uniemożliwiający ich mieszanie; na zapewnienie ich magazynowanie w wyznaczonych miejscach na terenie zakładu, zabezpieczonych przed dostępem osób postronnych; jak również na przekazywanie wytwarzanych odpadów podmiotom posiadającym odpowiednie zezwolenia w tym zakresie;
- na prowadzenie ewidencji jakościowo – ilościowej wytworzonych odpadów, zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- w celu ochrony środowiska gruntowo - wodnego na prowadzenie gospodarki wodno – ściekowej zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- na odprowadzanie powstających ścieków przemysłowych i bytowych siecią kanalizacji sanitarnej do urządzeń technologicznych zakładowej oczyszczalni ścieków i ich podczyszczanie przed odprowadzeniem do potoku Dańdówka; podczyszczanie ścieków deszczowych przed odprowadzeniem w separatorze substancji ropopochodnych zintegrowanym z osadnikiem; ponadto na zapewnienie umieszczenia wanien szlamowych pod kabinami (kabina bazy, kabina podkładu i transparentu); oczyszczanie wody będącej w obiegu zamkniętym każdej kabiny, jak również na zapewnienie magazynowania na szczelnym podłożu surowców stosowanych w procesie lakierowania;
- na prowadzenie monitoringu w zakresie gospodarki wodno – ściekowej w zakresie analiz ścieków przemysłowych;
- na zapewnieniu standardów jakości środowiska w zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego oraz emisji hałasu;
- w tym celu w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego - w celu zminimalizowania oddziaływania inwestycji na stan powietrza atmosferycznego na wyposażenie każdej z kabin lakierniczych w kurtynę wodną, wyposażenie instalacji w dopalacz termiczny RTO o skuteczności oczyszczania do poziomu co najmniej 20 mg Corg/m³; wykorzystywanie do celów energetycznych gazu ziemnego charakteryzującego się niższą emisją zanieczyszczeń podczas spalania w porównaniu do innych paliw; na prowadzeniu okresowych pomiarów emisji LZO;
- na zapewnienie, aby nie przekraczać dopuszczalnych wartości poziomu natężenia hałasu na obszarach obiektów chronionych akustycznie;
- w celu zminimalizowania oddziaływania inwestycji na klimat akustyczny na stosowanie urządzeń o obniżonym poziomie emitowanego dźwięku warunkujących dotrzymanie przyjętych w obliczeniach parametrów akustycznych źródeł hałasu, jak również na prowadzenie monitoringu hałasu w celu sprawdzenia dotrzymania dopuszczalnych wartości na terenach chronionych akustycznie i ewentualnego zastosowania dodatkowych zabezpieczeń akustycznych.

Zgodnie z uzyskanymi informacjami z Urzędu Miejskiego w Sosnowcu:

Zainteresowanie społeczeństwa i stron postępowania budziła sprawa dotycząca przedsięwzięcia polegającego na uruchomieniu instalacji do powierzchniowej obróbki metali z zastosowaniem procesów elektrolitycznych lub chemicznych o całkowitej objętości wani procesowych przekraczających 30 m³ na terenie GALVANIKE S.A. w Sosnowcu przy ul. Niweckiej 1.

Sprzeciwienie się na końcowym etapie prowadzonego postępowania wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgłosiła strona postępowania.

W przedmiotowej sprawie PPIS w Sosnowcu określił środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięć w roku 2021. Na etapie opiniowania przez PPIS w Sosnowcu do PSSE w Sosnowcu nie wpływały uwagi ze strony społeczeństwa, organizacji ekologicznych czy stron postępowania. Postępowanie prowadzone w Urzędzie Miejskim w Sosnowcu jest w toku.

Pozostałe sprawy, które wpłynęły do PSSE w Sosnowcu, na etapie opiniowania przez PPIS w Sosnowcu nie budziły protestów ani uwag mieszkańców i stron postępowania, jak również zainteresowania społeczeństwa czy organizacji ekologicznych.

4. UZGODNIENIA DOKUMENTACJI PROJEKTOWEJ

Przedmiotem uzgodnień w 2022r. była **dokumentacja projektowa**. Dokonano **24 uzgodnień** dokumentacji projektowej.

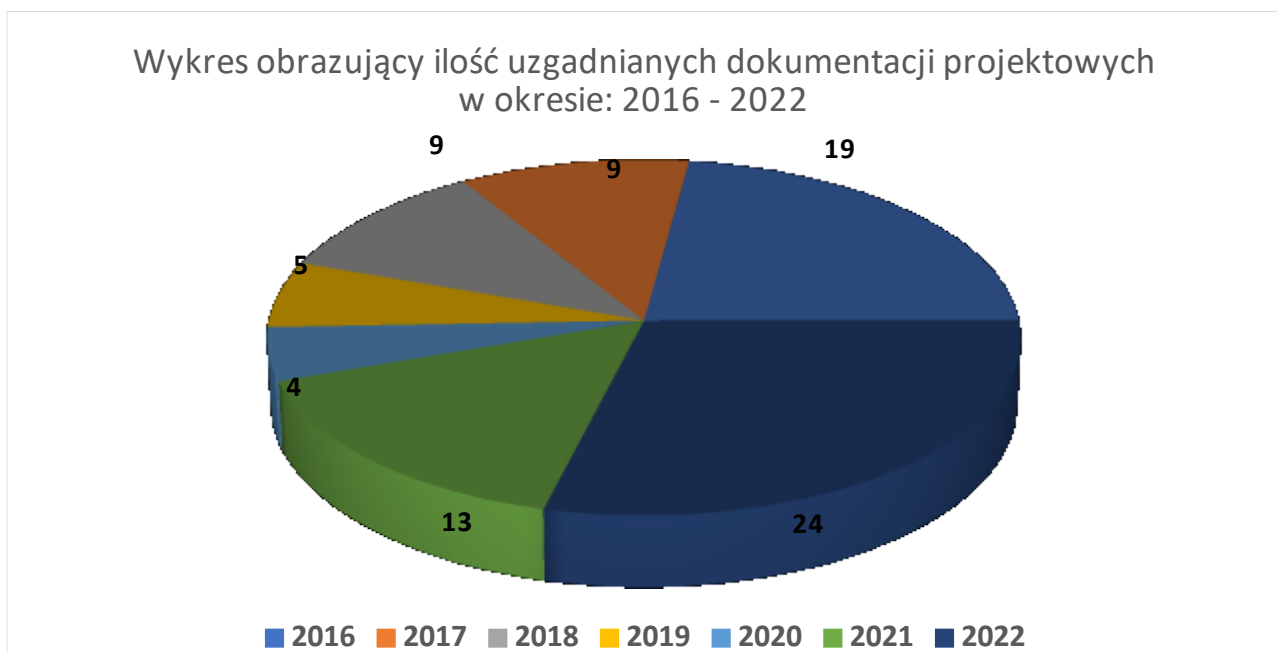
Opinie uzgadniające dokumentację projektową dotyczyły budowy / rozbudowy / adaptacji następujących obiektów:

- Lokali usług kosmetycznych i fryzjerskich;
- Lokali odnowy biologicznej -masażu;
- Gabinetów stomatologicznych;
- Lokali gastronomicznych;
- Sklepów branży spożywczej;
- Produkcji i sprzedaży olejku z suszu konopnego.
Jeden z przedmiotowych projektów dotyczył adaptacji i przystosowania pomieszczeń istniejącego lokalu usługowo-handlowego na produkcję i sprzedaż olejków z kwiatostanu konopnego. Obiekt o charakterze niewielkiej manufaktury bez zatrudnienia pracowników.
Drugi projekt dotyczył przebudowy i zmiany sposobu użytkowania budynku gospodarczego na budynek z funkcją produkcji suplementów diety, w tym wypadku została wydana opinia pozytywna pod warunkiem zapewnienia punktu wodnego / *umywalki do mycia rąk w pomieszczeniu produkcyjnym* /;
- Budynku mieszkalno-usługowego;
- Budynku produkcji suplementów diety;

- Rozbudowy sieci wodociągowej (był to projekt zagospodarowania terenu w tym: przebudowy, rozbudowy istniejącej sieci wodociągowej prowadzonej w gruncie ul. Ostrogórska, Sosnowiec, dla którego została wydana pozytywna opinia pod warunkiem, że przed włączeniem do czynnej sieci nowo wybudowany przewód wodociągowy zostanie zdezynfekowany a uzyskane wyniki badań bakteriologicznych znajdującej się wody będą spełniać wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi / Dz. U z 2017r., poz. 7294 /.

Ponadto wydano decyzje /w tym 1 wygaszającą / dotyczące uzgodnienia dokumentacji projektowej:

- Wyrażenia zgody na usytuowanie wyrzutni powietrza z wentylacji mechanicznej na poziomie terenu w obrębie inwestycji pn. " Budowa 4 budynków ABCD mieszkalnych wielorodzinnych z garażem podziemnym
- Wyrażenia zgody (przy zachowaniu warunków) na recyrkulację powietrza wentylacyjnego dla projektowanego bloku operacyjnego w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym nr 5 im św. Barbary w Sosnowcu, Plac Medyków 1;
- Udzielenia zgody na rozszerzenie cmentarza znajdującego się przy ul. Baczyńskiego o obszar obejmujący działkę nr 2712/199 jednostka ewidencyjna: 247501_1, obręb -0009.

PPIS w Sosnowcu zajmował również stanowisko w innych 39 zgłaszanych wnioskach dotyczących:

- procedury przeprowadzania odbiorów/przygotowywania obiektów do odbiorów,
- obowiązujących wymagań dla poszczególnych grup obiektów
- prawidłowości zastosowanych rozwiązań w dokumentacji projektowej.

Często podstawową trudność przy zajmowaniu stanowiska czy rozstrzyganiu spraw przez Państwową Inspekcję Sanitarną stanowi brak odpowiednich szczegółowych regulacji prawnych wskazujących rozwiązania w danym zakresie.

5. ODBIORY OBIEKTÓW

W ramach nadzoru nad warunkami higieniczno – zdrowotnymi obiektów, w 2022 roku przeprowadzono 88 oględzin różnego typu obiektów / *nowo powstających, zmieniających dotychczasowy sposób użytkowania, po adaptacji, celem dopuszczenia do użytkowania* /.

W wyniku przeprowadzonych oględzin **wydano 86 opinii stwierdzających zgodność wykonania obiektu z dokumentacją projektową i jego dopuszczenie do użytkowania**, w tym:

- 29 opinii w trybie art. 56 ustawy Prawo budowlane
- 57 opinii w trybie art. 3 ustawy o PIS.

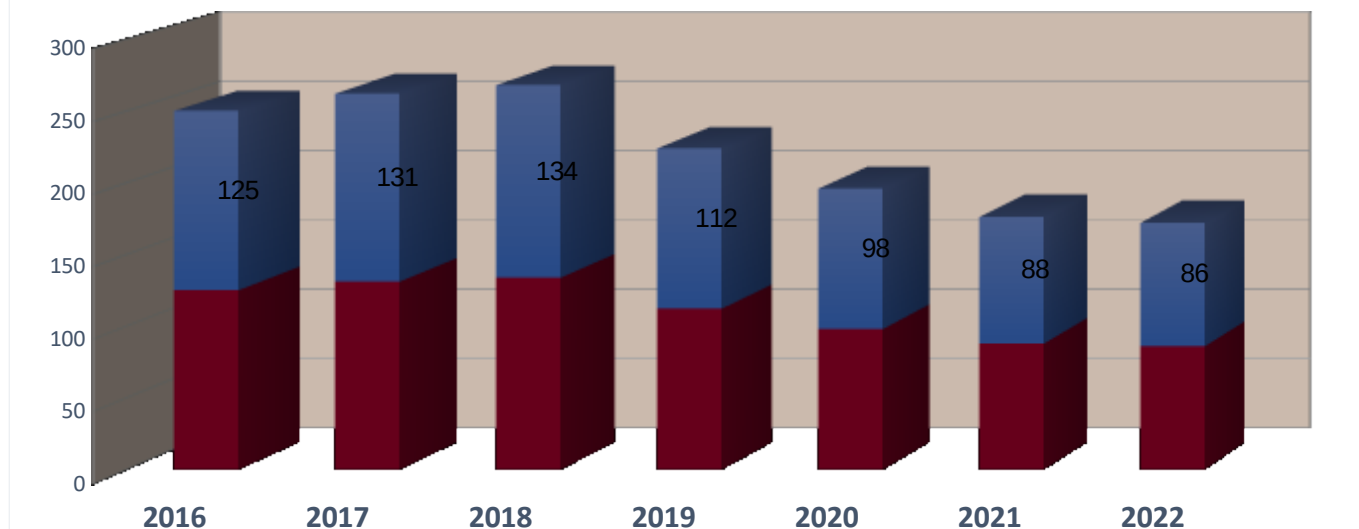
W zakresie opinii w trybie art. 56 Prawa budowlanego opinie dotyczyły:

- hal magazynowo – produkcyjnych z zapleczem socjalno -biurowym;
- budynków handlowo – usługowych;
- rozbudowy zakładów produkcyjnych;
- budynku warsztatu samochodowego;
- pawilonów handlowo-usługowych (ALDI, Żabka, Stokrotka);
- hali sortowni odpadów;
- rozbudowy krytej pływalni;
- lecznicy weterynaryjnej;
- budynków/lokali usług medycznych;
- przedszkola;
- klubu Seniora.

W zakresie opinii w trybie art. 3 ustawy o PIS opinie dotyczyły:

- **obiektów typu żywniowego, takich jak:**
sklepy branży: spożywczej/spożywczo-monopolowej/mięsno-wędliniarskiej/ warzywno-owocowej/ piekarniczo-cukierniczej; lokale gastronomiczne/punkty małej gastronomii; pizzerie; piekarnie, cukiernie, bufet szpitalny, przebudowa kuchni w szkole podstawowej; produkcja wyrobów garmażeryjnych;
- **obiektów usługowych w zakresie:**
– usług fryzjerskich/kosmetycznych/stylizacji paznokci/studia tatuażu/masażu kosmetycznego;
- **obiektów usług medycznych:**
- NZOZ-y, gabinety lekarskie/stomatologiczne/rehabilitacji;
- apteki;
- żłobki i przedszkola dla dzieci;
- sklep z odżywkami.

Wykres obrazujący ilość dokonanych odbiorów na terenie miasta Sosnowiec w okresie: 2016 - 2022

W stosunku do 2021 r. stwierdzono porównywalną ilość nowo powstających obiektów o podobnym profilu działalności zgłaszanych jako powiadomienia po zakończeniu budowy /głównie typu żywieniowego i spożywczego oraz obiektów usługowych i zespołów hal magazynowo-produkcyjnych, jak również budynków mieszkalnych wielorodzinnych /.

W sposób widoczny wzrosła liczba obiektów branży spożywczej w zakresie powstawania sklepów spożywczych, w tym głównie sklepów sieciowych typu Żabka oraz lokali gastronomicznych/ punktów małej gastronomii. Nadal utrzymuje się potrzeba powstawania pawilonów handlowych znanych sieci / Biedronka, Aldi /.

W dalszym ciągu miasto rozwija się w kierunku powstawania hal magazynowo-usługowych/centrów dystrybucyjno-logistycznych z mocno rozwiniętymi strefami socjalno-biuroowymi.

Nadal widoczna jest potrzeba powstawania obiektów opieki nad dziećmi do lat 3 oraz dziećmi przedszkolnymi.

Podobnie jak w latach ubiegłych zarejestrowano dalszą sukcesywną poprawę w zakresie stwierdzanego niewłaściwego przygotowania obiektów do rozpoczęcia działalności/ wczesnego etapu realizacji prac budowlanych i adaptacyjnych.

W 2022 roku jedynie w 2 przypadkach wystąpiły braki, które spowodowały zawieszenie postępowań:

- trwające prace wykończeniowe w zakresie wykańczania powierzchni ścian i podłoga obiektu będącego w końcowej fazie adaptacji (pawilon handlowo-usługowy);
- brak wentylacji w obiekcie (cukiernia).

Również na etapie przygotowywania obiektów do odbiorów, stwierdzane były nieprawidłowości:

- brak realizacji punktów wodnych /zgodnie z dokumentacją projektową /
- zapewnienia ciepłej wody w punktach wodnych
- brak podłączenia punktów wodnych do instalacji
- brak przystosowania węzła sanitarnego WC dla osób niepełnosprawnych.

Po zgłoszeniu zrealizowania stwierdzonych nieprawidłowości/całkowitym zakończeniu realizacji inwestycji i przygotowaniu obiektu do odbioru dokonywano powtórnych oględzin / *ogłędziny niektórych obiektów odbywały się kilkakrotnie zanim zostały dopuszczone do użytkowania* /.

Współpraca z innymi organami dotyczy głównie Urzędu Miejskiego w Sosnowcu w zakresie:

- Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa / *uzgodnień przedsięwzięć przed wydaniem decyzji środowiskowych* /;
- Referat Pracowni Planowania Przestrzennego i Urbanistyki / *dotatkowe informacje odnośnie planów zagospodarowania przestrzennego* /;
- Nadzór Budowlany / *wymiana informacji o nowo powstających obiektach w przypadku stwierdzenia niedostatecznego przygotowania obiektu, trwających prac wykończeniowych* /.

6. WNIOSKI

W 2022 roku / *analogicznie do poprzedniego roku* / - stwierdzono podobną liczbę nowo powstających obiektów o podobnym profilu działalności.

Nadal utrzymuje się wysoka liczba powstających obiektów:

- **branży spożywczej i żywieniowej:** sklepy ogólnospożywcze / *małych i dużych sieci handlowych* /, lokale gastronomiczne, punkty małej gastronomii;
- **usługowych:** - **głównie kosmetycznych i fryzjerskich** / *ogólna tendencja malejąca* /;
- **handlowo–usługowych** / *o różnej skali, często niesprecyzowanym profilu działalności, na tym etapie przeznaczonych pod wynajem* /;
- **obiektów wielkogabarytowych typu centra dystrybucyjno–logistyczne** / *tereny stref inwestycyjnych miasta* /.

Od kilku lat na terenie miasta obserwowana jest utrzymująca się tendencja potrzeby powstawania/modernizowania obiektów opieki nad dziećmi przedszkolnymi i do lat 3.

W stosunku do lat ubiegłych znaczącej poprawie uległa sytuacja w zakresie przygotowywania obiektów do odbiorów / *niewłaściwe przygotowanie obiektów dotyczyło pojedynczych przypadków* /.

W grupie obiektów najlepiej przygotowanych do rozpoczęcia działalności były obiekty służby zdrowia i centra dystrybucyjno–logistyczne.

Najgorzej przygotowane do rozpoczęcia działalności były obiekty branży żywieniowej /*sklepy branży spożywczej i punkty małej gastronomii*/.

W dalszym ciągu (w stosunku do lat ubiegłych) utrzymuje się na podobnym poziomie /*z lekką tendencją rosnącą*/ liczba wniosków z Urzędu Miejskiego dotyczących uzgodnień

środowiskowych z zakresu Prawa Ochrony Środowiska dla przedsięwzięć inwestycyjnych kwalifikowanych do przeprowadzania ocen oddziaływania na środowisko.

Wśród zapytań o konieczność przeprowadzania ocen oddziaływania na środowisko dominowały przedsięwzięcia dotyczące uruchomienia obiektów: zbierania czy przetwarzania odpadów, budowy/rozbudowy zespołów przemysłowo-magazynowo-usługowych (podobnie jak w latach ubiegłych), jak również zaczęły się pojawiać inwestycje dotyczące budowy zespołów budynków zamieszkania wielorodzinnego i sieci wodno – kanalizacyjnych.

Wśród uzgodnień środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych dla przedsięwzięć wymagających wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dominowały przedsięwzięcia polegające na przetwarzaniu odpadów wydobywczych wraz z odzyskiem w instalacjach – węzłach mieszająco–separujących zlokalizowanych na terenie byłej kopalni piasku CTL Maczki-Bór w Sosnowcu.

Konsekwentnie do uzgadniania z Urzędu Miejskiego w Sosnowcu wpływają projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego regulujące uporządkowany sposób przyszłego zagospodarowania miasta. W 2022 roku / *stan na grudzień 2022 r.* / mpzp objętych było 63 % powierzchni miasta.

Liczba wniosków dotyczących uzgadniania warunków zabudowy i zagospodarowania terenu dla inwestycji zlokalizowanych na terenach, dla których brak jest ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w stosunku do okresu sprzed kilku lat stopniowo maleje. Jest to związane z rosnącą liczbą terenów objętych planami zagospodarowania przestrzennymi.

Obiekty opiniowane i dopuszczane do działalności w 2022 roku ze względu na swoją branżę nie wpłyną negatywnie na zmianę wizerunku miasta natomiast poprzez swoją funkcję służą zaspokajaniu potrzeb nie tylko lokalnej społeczności. Nowo powstające centra logistyczno-dystrybucyjne i siedziby dużych firm na terenach stref inwestycyjnych mogą mieć wpływ na wzrost atrakcyjności miasta, a w konsekwencji przyczyniać się do jego szybszego rozwoju.

VII. OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

Zasadnicze działania Oświaty Zdrowotnej wynikają z zapisów Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia, Ministerstwa Zdrowia, Głównego Inspektoratu Sanitarnego, celów i zadań operacyjnych Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 oraz aktualnych potrzeb zdrowotnych społeczeństwa.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu realizując programy, kampanie i akcje o zasięgu ogólnopolskim i wojewódzkim – mobilizuje społeczeństwo do zwiększania kontroli nad zdrowiem, a tym samym świadome eliminowanie czynników zagrażających dobremu samopoczuciu.

Działania PPIS w Sosnowcu w zakresie edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia, wynikają z oczekiwań i potrzeb zdrowotnych mieszkańców Sosnowca oraz aktualnej sytuacji epidemiologicznej.

Priorytetowe zagadnienia dotyczyły:

- prawidłowego odżywiania,
- profilaktyki chorób zakaźnych,
- promocji szczepień ochronnych,
- zapobiegania chorobom nowotworowym,
- profilaktyki uzależnienia od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych,
- profilaktyki wad postawy,

W 2022 roku realizowano/koordynowano programy, kampanie i akcje profilaktyczne adresowane do dzieci, młodzieży, dorosłych, profesjonalnych grup zajmujących się prewencją i ochroną zdrowia oraz do ogółu społeczności Sosnowca.

- #SzczepimySię / Zaszczep w sobie chęć szczepienia
- Koronawirus. Przestrzegaj podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny
- Wirusochrona
- Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach/Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach
- Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS,
- Tydzień dla profilaktyki chorób zakaźnych
- Bieg po zdrowie,
- Skąd się biorą produkty ekologiczne,
- Klub Zdrowego Przedszkolaka,
- Czyste powietrze wokół nas,
- ARS, czyli jak dbać o miłość,

- Smak życia czyli debata o dopalaczach,
- Dopalacze – Wypalacze „groźne narkotyki”,
- Wybierz życie – Pierwszy krok
- Podstępne WZW,
- Znamię! Znam je?,
- Bezpieczne wakacje 2022,
- Bezpieczne ferie 2022
- Brązowo ale czy zdrowo
- Bezpieczna żywność
- Lekki tornister

Promocja zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży jest najskuteczniejszą inwestycją w poprawę zdrowia przyszłych pokoleń. Środowisko rodzinne i szkolne odgrywa istotną rolę w kształtowaniu ich odpowiedzialności za zdrowie. Mając powyższe na uwadze, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu wdraża i koordynuje szereg programów edukacyjnych w tych właśnie środowiskach.

1. PROGRAMY REALIZOWANE W PLACÓWKACH PRZEDSZKOLNYCH

1.1. Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne”.

W roku szkolnym 2021/2022 r. wdrożono kolejną edycję ekologicznego programu „Skąd się biorą produkty ekologiczne”. Program został przygotowany w porozumieniu pomiędzy Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a Głównym Inspektorem Sanitarnym.

Dedykowany jest dzieciom przedszkolnym w wieku 5-6 lat, rodzicom i opiekunom oraz nauczycielom wychowania przedszkolnego.

Celem programu jest zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat.

Uczestnicy programu realizują zajęcia edukacyjne podczas których uczą się skąd się biorą produkty ekologiczne i dlaczego warto je wybierać oraz jakie są zalecenia zdrowego stylu życia.

Program jest ważnym elementem kształtowania prawidłowych nawyków żywieniowych. Pozwala dzieciom i rodzicom uzyskać wiedzę na temat jakości produktów ekologicznych i ich pozytywnego wpływu na zdrowie.

Programu realizowało 6 przedszkoli – 619 odbiorców.

1.2. Klub Zdrowego Przedszkolaka

Projekt realizowany jest w placówkach przedszkolnych na terenie województwa śląskiego.

Głównym celem projektu jest wspieranie prawidłowego rozwoju dzieci poprzez propagowanie zdrowego stylu życia.

Zajęcia prowadzone przez nauczycieli przedszkolnych mają na celu zwrócenie szczególnej uwagi na walory odżywcze i zdrowotne owoców, warzyw oraz mleka w diecie dzieci oraz podkreślenie właściwości zdrowotnych codziennego picia odpowiedniej ilości wody. Zachęcenie dzieci do codziennej aktywności fizycznej. Wyrabianie wśród dzieci potrzeby i nawyków dbania o higienę rąk. Zapoznanie dzieci z tematem bezpiecznego korzystania z kąpeli słonecznych. Rozróżnianie dymów, ich źródeł oraz właściwości niekorzystnych dla zdrowia.

W ramach Projektu, dzieci z sosnowieckich przedszkoli ,zostały zapoznane ze wszystkimi ważnymi dla zdrowia procedurami przeciwepidemicznymi ze szczególnym naciskiem na procedurę higienicznego mycia rąk.

Ogółem edukacją objęto 9368 osób z 41 przedszkoli.

1.3. Czyste powietrze wokół nas – Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej

Przedszkolny Program Edukacji Antynikotynowej pt. „Czyste powietrze wokół nas” , skierowany jest **do dzieci 5 i 6-letnich oraz ich rodziców.**

Program profilaktyki tytoniowej stanowi dla dzieci pierwszy etap nabywania wiedzy na temat szkodliwości dymu papierosowego. Łączy się to również z poznawaniem sposobów radzenia sobie w tych sytuacjach codziennych, w których dziecko narażone jest na szkodliwe przyzwyczajenia osób palących.

Poprzez realizację zajęć, dzieci poszerzyły wiedzę na temat szkodliwości dymu papierosowego oraz uczyły się w jaki sposób zachęcić dorosłych do rzucenia palenia. Program zwiększa również umiejętności samych rodziców w zakresie wspierania dzieci w sytuacjach społecznych, w których najmłodszy narażeni są na ekspozycję dymu tytoniowego.

Edukacja antytytoniowa jest niezwykle ważnym elementem wychowania zdrowotnego od najmłodszych lat, biorąc pod uwagę szczególnie niekorzystne zjawisko biernego palenia.

Ogółem edukacją objęto 3372 osoby z 20 przedszkoli.

2. PROGRAMY REALIZOWANE W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH

2.1. Bieg po zdrowie

Ogólnopolski program antytytoniowej edukacji zdrowotnej dla klas IV szkoły podstawowej.

W roku szkolnym 20201/2022 – koordynowano **V edycję programu.**

Celem programu jest zwiększenie wiedzy uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i e-papierosów.

Zajęcia prowadzone są metodami aktywizującymi, uczniowie mają realny wpływ na przebieg zajęć.

Najważniejsze elementy programu to nauka zachowań asertywnych i ich praktyczne zastosowanie oraz wiedza o szkodliwości palenia i informacje o składnikach dymu papierosowego.

Wyniki z ewaluacji programu edukacji antytytoniowej „Bieg po zdrowie”, realizowanego w sosnowieckich szkołach, pozwalają stwierdzić, że w znacznej mierze osiągnięto zakładane rezultaty, a więc wzrost wiedzy dotyczącej zachowań prozdrowotnych oraz zwiększenie umiejętności w zakresie dbania o swoje zdrowie.

Odbiorcami programu byli uczniowie, rodzice oraz nauczyciele z 12 szkół – ogółem 882 osób.

2.2. Smak życia, czyli debata o dopalaczach

Program profilaktyki uniwersalnej dla szkół podstawowych pn. „ *Smak życia czyli debata o dopalaczach* ” Ministerstwa Zdrowia oraz Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii.

Adresatami programu są dyrektorzy, nauczyciele, uczniowie szkół podstawowych oraz ich rodzice i opiekunowie.

Celem programu jest profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu psychoaktywnych środków zastępczych w środowisku dzieci i młodzieży;

Dostarcza młodym ludziom podstawowych informacji o kontekście używania tzw. dopalaczy i o samych „dopalaczach” oraz zwraca uwagę na problemy zdrowotne wynikające z korzystania z dopalaczy.

Koordinatory szkolni ocenili program jako bardzo ważny i potrzebny z uwagi na dość częste zjawisko używania środków psychoaktywnych przez młodzież.

Edukacją objęto 2728 osób z 23 szkół.

3. PROGRAMY REALIZOWANE W SZKOŁACH PONADPODSTAWOWYCH

3.1. ARS, czyli jak dbać o miłość ?

Ogólnopolski program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość?” jest adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych,

Celem programu jest ograniczenie używania przez młodzież substancji psychoaktywnych / *alkoholu, tytoniu, narkotyków, w tym środków zastępczych* /.

Wyjątkowość tego programu polega na nowoczesnym podejściu do profilaktyki uzależnień . W programie nie skupiono się na negatywnych skutkach zdrowotnych używania środków psychoaktywnych, ale na wartościach uznawanych przez młodych ludzi za ważne, takich jak miłość, rodzina, bezpieczeństwo. Program dowodzi, że nadużywanie tych substancji może negatywnie wpłynąć na te wartości.

Wzmocnieniem działań była coroczna **akcja profilaktyczna pod hasłem Dopalacze Wypalacze „groźne narkotyki”**, której celem jest zwrócenie uwagi na problem uzależnienia od nowych narkotyków i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu psychoaktywnych środków zastępczych w środowisku dzieci i młodzieży.

Program zrealizowały 1334 osoby z 12 szkół ponadpodstawowych.

3.2. Wybierz życie – Pierwszy krok

Program edukacyjny dotyczący problematyki zakażeń wirusem HPV i profilaktyki raka szyjki macicy. Rak szyjki macicy pod względem częstotliwości występowania jest drugim na świecie rodzajem raka, który dotyka kobiety oraz stanowi przyczynę ich zgonów spowodowanych nowotworami. Jego bezpośrednią przyczyną jest przewlekłe zakażenie onkogennymi odmianami wirusa brodawczaka ludzkiego (HPV).

Profilaktyka w postaci szczepienia i wykorzystanie dostępnych dzisiaj narzędzi w walce z tym nowotworem może w praktyce doprowadzić do jego wyeliminowania.

Dlatego tak ważne jest stworzenie świadomości zagrożenia tą chorobą głównie wśród młodych ludzi / *nie myślących często o zdrowiu* /, ale jednocześnie mających największe możliwości uniknięcia jej w przyszłości / *dzięki zdobytej wiedzy na ten temat* /.

Celem programu jest podniesienie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy oraz motywowanie kobiet do wykonywania regularnych badań profilaktycznych.

Program zrealizowało 3547 osób z 17 szkół ponadpodstawowych.

3.3. Podstępne WZW

Podnoszenie poziomu wiedzy pozwala na rozpoznawanie i unikanie sytuacji narażenia na zakażenia HBV, HCV i HAV a przez to zapobieganie ich dalszemu rozprzestrzenianiu się i stanowi jeden ze sposobów przeciwdziałania rejestracji nowych przypadków zakażeń.

Program edukacyjny dotyczący profilaktyki zakażeń HBV, HCV i HAV, którego organizatorem jest Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Katowicach oraz Fundacja Gwiazda Nadziei stanowi ważne narzędzie w walce z w/w zakażeniami.

Celem programu jest przekazanie wiedzy na temat ryzyka zakażenia: HBV , HCV, HAV oraz uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki w zakresie tych zakażeń.

Program zrealizowało 5773 osoby z 17 szkół ponadpodstawowych.

3.4. Znamię ! Znam je ?

Na terenie Sosnowca, realizowano wojewódzki program edukacyjny „Znamię! Znam je?” , aby upowszechnić wiedzę o czerniaku, nowotworze złośliwym skóry.

Czynnikami powodującymi wzrost zachorowań na czerniaka są: nadmierne opalanie, zażywanie kąpieeli słonecznych bez właściwej ochrony oraz korzystanie z solariów, szczególnie przez osoby młode .

Celem programu jest budowanie wśród młodzieży świadomości profilaktyki czerniaka oraz odpowiedzialnych zachorowań i prozdrowotnych postaw.

Odbiorcy programu poszerzyli wiedzę o chorobach nowotworowych, nauczyli się rozpoznawać łagodne zmiany skórne i złośliwego czerniaka. Wzrosła świadomość działań profilaktycznych polegająca na umiarkowanym opalaniu na słońcu i w solariach oraz okresowego badania dermatologicznego.

Program zrealizowało 3805 osób z 14 szkół ponadpodstawowych.

3.5. Krajowy Programem Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV

Ważne aspekty strategii państwa w zakresie walki z HIV/AIDS zawarte w Krajowym Programie Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV ukierunkowane są na edukację społeczeństwa.

Celem programu jest ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV/AIDS poprzez m. in. podniesienie poziomu wiedzy w zakresie zapobiegania zakażeniom HIV oraz promowanie odpowiedzialnych postaw i unikania ryzykownych zachowań seksualnych.

Głównym koordynatorem Programu jest Krajowe Centrum ds. AIDS a odbiorcą działań edukacyjnych jest ogół społeczeństwa.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu realizuje w/w Program we współpracy ze Śląskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym, Prezydentem Miasta Sosnowca, Polskim Towarzystwem Zapobiegania Narkomanii oraz placówkami oświatowymi i leczniczymi.

Na terenie Sosnowca przeprowadzono wojewódzką akcję informacyjno-edukacyjną

„Nie daj się HIV– zapobiegaj zakażeniu” skierowaną do uczniów szkół ponadpodstawowych.

Celem akcji było podniesienie poziomu wiedzy młodzieży na temat profilaktyki zakażeń wirusem HIV i choroby AIDS, w tym dróg zakażenia oraz kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie i życie.

Akcja była realizowana w oparciu o materiały Krajowego Centrum ds. AIDS i WSSE w Katowicach.

Edukacją objęto 6500 uczniów z 20 placówek.

Znaczącym dla profilaktyki HIV/AIDS wydarzeniem było zorganizowanie i przeprowadzenie przy udziale Wydziału Zdrowia, Urzędu Miejskiego w Sosnowcu, Miejskiego Konkursu Wiedzy.

Konkurs pod hasłem „HIV i AIDS – zatrzymać AIDS” odbył się 1 grudnia 2022 r. w Zespole Szkół Elektronicznych i Informatycznych w ramach obchodów Światowego Dnia AIDS.

Do konkursu przystąpiło 22 uczestników z 11 sosnowieckich szkół.

Dodatkowo dla pedagogów i opiekunów uczniów, zorganizowano seminarium, którego tematyka obejmowała zagadnienia Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS, opracowanego na lata 2022-2026.

4. DZIAŁANIA EDUKACYJNE DLA SPOŁECZEŃSTWA

4.1. Akcja ‘‘Zaszczep w sobie chęć szczepienia’’ Kampania #Szczepimysię

Szczepienia ochronne są najskuteczniejszym i najbardziej efektywnym sposobem zapobiegania wielu chorobom zakaźnym, zmniejszają również liczbę powikłań i zgonów z ich powodu.

Na terenie Sosnowca, w ciągu całego roku, prowadzono zintensyfikowane działania informacyjno-edukacyjne w ramach wojewódzkiej akcji ‘‘Zaszczep e sobie chęć szczepienia’’

Celem akcji jest podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców Sosnowca na temat znaczenia szczepień w profilaktyce chorób zakaźnych oraz zwiększenie liczby osób poddających się szczepieniom profilaktycznym.

Działania informacyjno – edukacyjne prowadzone są w sposób ciągły i kierowane są do pacjentów i personelu placówek medycznych, uczniów, rodziców, nauczycieli, społeczności lokalnej.

W ramach realizacji akcji prowadzono narady z partnerami połączone z dystrybucją materiałów. Organizowano punkty informacyjno – edukacyjne oraz ekspozycje i wystawy materiałów edukacyjnych.

Podjęto również działania informacyjno-edukacyjne w ramach obchodów **Europejskiego Tygodnia Szczepień (24-30 kwietnia 2022) zgodnie z hasłem roku "Długie życie dla wszystkich"**.

Jego celem było wzmocnienie znaczenia sprawiedliwego i rozszerzonego dostępu do szczepionek, aby przyczynić się do długiego i zdrowego życia dla wszystkich.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu, w związku z tendencją do zmniejszania się liczby osób poddających się szczepieniom ochronnym, polecił placówkom leczniczym, podjęcie wzmoczonych działań informacyjno-edukacyjnych mających na celu zwiększenie zaufania do korzyści wynikających z profilaktyki chorób zakaźnych, głównie poprzez poddawanie się szczepieniom zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych.

Realizacja ogólnopolskiej kampanii informacyjnej pt. #SzczepimySię

Celem kampanii jest podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat znaczenia szczepień w profilaktyce COVID-19

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu, w celu dotarcia do szerokiego grona odbiorców, prowadził na terenie miasta zintensyfikowane działania informacyjno- edukacyjne promujące szczepienia przeciwko COVID-19.

Ważnym i nośnym źródłem informacji w działaniach promujących szczepienia była strona internetowa i Facebook PSSE w Sosnowcu.

W trakcie roku, systematycznie zamieszczano posty dotyczące min: składu szczepionki przeciwko COVID-19, jej skuteczności, sposobu rejestracji na szczepienie , mapy punktów szczepień, dawek przypominających oraz opublikowano przewodnik dla rodziców.

Zamieszczano również informacje dotyczące schematu szczepień przeciw COVID-19 dla cudzoziemców narodowości ukraińskiej.

Różnymi formami działań promujących szczepienia objęto ogółem 53 470 osób.

4.2. Akcja „Bezpieczne ferie 2022” oraz „Bezpieczne wakacje 2022”

Celem wojewódzkiej akcji „Bezpieczne ferie” i „Bezpieczne wakacje” jest stworzenie bezpiecznych warunków wypoczynku dzieci i młodzieży na terenie miasta.

Na terenie Sosnowca działania informacyjno - edukacyjne kierowane były do uczestników letniego/zimowego wypoczynku, dzieci, młodzieży, rodziców, opiekunów, pracowników MOSiR, kadry pedagogicznej, kierowników i wychowawców klubów osiedlowych i miejskich, ogółu mieszkańców .

Akcje poprzedzono pismem PPIS w Sosnowcu do dyrektorów szkół podstawowych i ponadpodstawowych z zaleceniem przeprowadzenia działań edukacyjnych, skierowanych do uczniów w zakresie bezpiecznych zachowań w czasie odpoczynku zimowego i letniego.

Prowadzono narady z partnerami - organizatorami wypoczynku w celu rozpropagowania akcji w obiektach Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, klubach osiedlowych i miejskich oraz prowadzono dystrybucję tematycznych materiałów edukacyjnych.

Organizowano akcje informacyjno-edukacyjne skierowane do uczestników wypoczynku letniego/zimowego oraz społeczności lokalnej.

Tematem przewodnim działań edukacyjnych było bezpieczeństwo ze szczególnym naciskiem na profilaktykę zażywania środków psychoaktywnych - **kampania Dopalacze wypalacze „groźne narkotyki”**. Motywowano odbiorców, by sami aktywnie wpływali na jakość własnego życia poprzez unikanie tytoniu, alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych. Namawiano do podejmowania opłacalnych dla zdrowia i dobrego samopoczucia, wysiłków w kierunku zmiany stylu życia, prawidłowego, racjonalnego odżywiania oraz systematycznej aktywności fizycznej.

Podkreślano rolę higieny i szczepień ochronnych w profilaktyce chorób zakaźnych w tym COVID-19.

W czasie wakacji edukowano również w zakresie bezpiecznego opalania oraz profilaktyki czerniaka – **kampania „Brązowo ale czy zdrowo ?”**, informowano również o zasadach bezpiecznego grzybobrania w celu uniknięcia zatrucia.

W ramach akcji „Bezpieczne wakacje 2022” zorganizowano również spotkanie edukacyjne dla młodych ukraińskich piłkarzy z Klubu „Dynamo Kijów”, którzy w związku z toczącą się wojną, byli goszczeni przez Klub „Zagłębie Sosnowiec”. Dla odbiorców przygotowano tematyczne prezentacje w języku ukraińskim, opracowane z udziałem tłumacza.

Różnymi formami edukacji objęto ogółem 39 190 osób.

4.3. Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach/ Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach

Corocznie w dniu 18 listopada obchodzimy Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach, który został ustanowiony w 2008 roku przez Europejskie Centrum Zapobiegania i Kontroli Chorób. W dniach 18-24 listopada 2022 r. obchodziliśmy Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach, który został ustanowiony przez Światową Organizację Zdrowia w 2015 r.

Obchody te są odpowiedzią na narastające zagrożenie związane ze zjawiskiem oporności drobnoustrojów na antybiotyki i mają na celu zwiększenie świadomości na temat globalnej oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe.

Celem akcji jest podniesienie poziomu wiedzy pracowników medycznych i społeczności lokalnej w zakresie skutków zdrowotnych wynikających z niewłaściwego stosowania antybiotyków.

Na terenie Sosnowca, działania oświatowo-zdrowotne prowadzono w:

- zakładach lecznictwa zamkniętego i otwartego,
- placówkach przedszkolnych,
- szkołach podstawowych i ponadpodstawowych,
- uczelniach
- wśród lokalnej społeczności.

Informacja dotycząca racjonalnej antybiotykoterapii z materiałami edukacyjnymi, została zamieszczona na stronie internetowej PSSE w Sosnowcu oraz rozpowszechniona u partnerów.

PPIS w Sosnowcu, w związku z obchodami Europejskiego Dnia Wiedzy o Antybiotykach i Światowego Tygodnia Wiedzy o Antybiotykach, wystosował pisma do dyrektorów szkół z poleceniem przeprowadzenia w dniach od 18-25 listopada, tematycznych działań edukacyjnych dla uczniów.

Do wszystkich placówek lecznictwa zamkniętego i otwartego, przesłano materiały edukacyjne w zakresie antybiotykooporności, które zostały rozpowszechnione wśród pracowników i pacjentów.

W dwóch sosnowieckich szkołach podstawowych, zostały zorganizowane i przeprowadzone zajęcia profilaktyczne dla uczniów na temat antybiotyków oraz antybiotykooporności. Uczestnicy wykonali tematyczne prace plastyczne oraz zorganizowali ich wystawę. Uczniowie otrzymali również ulotki informacyjne opracowane przez pracownika OZ.

Ogółem akcję realizowało: 9239 osób.

4.4. Lekki tornister - profilaktyka wad postawy

Wady postawy ze względu na częstość ich występowania stały się poważnym problemem społecznym.

Wielogodzinne siedzenie przed ekranem komputera, telewizora czy telefonu oraz brak aktywności fizycznej jest szkodliwe dla zdrowia, a w szczególności dla kręgosłupa. Problem ten dotyczy zarówno dzieci jak i osób dorosłych. Działania podjęte do tej pory w placówkach szkolnych służyły zwróceniu uwagi grona pedagogicznego i rodziców uczniów na kwestie dot. profilaktyki chorób układu ruchu oraz problemu przeciążonych plecaków i tornistrów uczniów.

Adresatami działań edukacyjnych podejmowanych w ramach profilaktyki wad postawy byli uczniowie w szkołach podstawowych, nauczyciele, rodzice i opiekunowie uczniów, pacjenci i personel placówek leczniczych z terenu Sosnowca.

Celem wdrożonej interwencji było podniesienie poziomu wiedzy dzieci, rodziców i opiekunów na temat profilaktyki chorób układu ruchu, dbanie o właściwą postawę ciała oraz konsekwentne zmniejszanie przeciążenia noszonych przez dzieci tornistrów i plecaków.

Ogółem działaniami edukacyjnymi objęto 1196 osób z 38 podmiotów.

4.5. Koronawirus. Przestrzegaj podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny.

PPIS w Sosnowcu w I kwartale 2022 r. przystąpił do kontynuacji wojewódzkiej akcji:

„Koronawirus. Przestrzegaj podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny”

- inicjatywy, która została wprowadzona w październiku 2020 r. w związku z wysokim wskaźnikiem zakażeń społeczności lokalnej wirusem SARS-CoV-2.

Istotne w profilaktyce zakażeń jest przestrzeganie podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny, takich jak: odległość od innych osób, zasłanianie ust i nosa, czy prawidłowa higiena rąk.

Celem akcji było przypomnienie społeczeństwu o podstawowych zasadach profilaktyki zakażeń wirusem SARS-CoV-2 oraz ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń koronawirusem a grupę docelową działań informacyjno-edukacyjnych stanowił ogół społeczeństwa.

Informacja o akcji wraz z ulotką została zamieszczona na stronie internetowej PSSE w Sosnowcu oraz przekazana do zamieszczenia na stronach internetowych partnerów i współpracujących podmiotów.

Przy realizacji akcji współpracowano z licznymi partnerami i podmiotami na terenie miasta:

- Urzędem Miejskim w Sosnowcu:
 - Wydziałem Edukacji,
 - Wydziałem Zdrowia,
 - Wydziałem Polityki Społecznej,
 - Wydziałem Promocji Miasta,
- Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
- Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji,
- Centrum Doskonalenia Nauczycieli,
- szkołami podstawowymi, ponadpodstawowymi i uczelniami wyższymi,
- placówkami leczenia zamkniętego i otwartego.

W celu zwiększenia zasięgu akcji, podjęto również współpracę z prezesami sosnowieckich spółdzielni mieszkaniowych oraz zarządcami nieruchomości i wspólnot mieszkaniowych.

Akcję realizowało 130 podmiotów a działaniami edukacyjnymi objęto 30734 osoby.

4.6. Wirusochrona

W 2022 roku notowano nadal wzrosty zachorowań na COVID-19. Z tego też względu szczególną uwagę należało zwrócić na rolę higieny w profilaktyce chorób zakaźnych oraz na podnoszenie świadomości w zakresie podstawowych czynności higienicznych związanych z:

- zabezpieczeniem przed zarażeniem,
- postępowaniem w przypadku zachorowania,
- zmniejszeniem ryzyka powikłań.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu, mając na uwadze zdrowie i bezpieczeństwo najmłodszych dzieci oraz ich rodzin, wdrożył realizację wojewódzkiej Akcji informacyjno-edukacyjnej pt. „Wirusochrona”.

Głównym celem akcji była promocja podstawowych zasad higieny osobistej wśród najmłodszych oraz zwrócenie uwagi na znaczącą rolę higieny jako podstawowego środka zapobiegania przenoszenia się wirusów (ze szczególnym zwróceniem uwagi na koronawirusa i grypę).

Adresatami akcji były dzieci przedszkolne, uczniowie z klas I-III szkół podstawowych, ich rodzice i opiekunowie, kadra pedagogiczna z sosnowieckich placówek.

Działania edukacyjne przeprowadzone wśród dzieci miały na celu wzbogacenia ich wiedzy z dziedziny zdrowia i higieny, wykształcenia u nich postawy prozdrowotnej, nabycia określonych umiejętności.

Uczestnicy byli edukowani z zakresu prawidłowej higieny rąk, podstawowych zasad postępowania w czasie wzrostu zachorowań na choroby zakaźne oraz podczas wzrostu zakażeń koronawirusem. Dodatkowo dzieci poznały podstawowe zasady zdrowego stylu życia oraz jak dostosować ubranie do warunków pogodowych. Bardzo istotnym aspektem edukacji najmłodszych była promocja szczepień ochronnych obowiązkowych i zalecanych.

W ramach akcji Wirusoochrona, przeprowadzono konkurs na spot edukacyjny zachęcający do mycia rąk - zwycięska Szkoła Podstawowa Nr. 23 w Sosnowcu otrzymała profesjonalny zestaw do mycia i dezynfekcji rąk.

Przestrzeganie zasad higieny osobistej oraz wdrożenie odpowiednich działań profilaktycznych w placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie Sosnowca, pozwoliło z pewnością na ograniczenie zachorowań wśród dzieci i przenoszenie infekcji na członków rodziny.

W pierwszym i drugim półroczu 2022 r. w placówkach przedszkolnych i szkołach na terenie Sosnowca przeprowadzono III i IV edycję akcji informacyjno-edukacyjnej „Wirusoochrona”, która zasięgiem *objęła 18 913 odbiorców.*

4.7. Akcja „Tydzień dla profilaktyki chorób zakaźnych”

Każdego roku, w okresie jesienno-zimowym rejestruje się wzrost zachorowań na choroby przenoszone drogą kropelkową – choroby wirusowe i bakteryjne. W ostatnim czasie, kiedy społeczeństwo zmagало się z epidemią koronawirusa szczególną uwagę należy zwrócić na rolę higieny w profilaktyce chorób zakaźnych oraz na podnoszenie świadomości w zakresie podstawowych czynności higienicznych związanych z zabezpieczeniem przed zarażeniem.

Rok szkolny w sosnowieckich placówkach nauczania, rozpoczął się realizacją ogólnopolskiej akcji „Tydzień dla profilaktyki chorób zakaźnych”

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu, wystosował pismo do dyrektorów szkół, informujące o ogólnopolskiej akcji edukacyjnej „Tydzień dla profilaktyki chorób zakaźnych”, zainicjowanej przez Ministerstwo Edukacji i Nauki oraz Głównego Inspektora Sanitarnego.

Polecono organizację w/w akcji w dniach od 12-16 września 2022 r. we wszystkich szkołach podstawowych i ponadpodstawowych na terenie Sosnowca, w oparciu o przekazane materiały informacyjno-edukacyjne.

W większości szkół, działania edukacyjne skierowane były do uczniów, rodziców i opiekunów oraz całej społeczności szkolnej. Nauczyciele biologii i pielęgniarki środowiska szkolnego na lekcjach biologii lub godzinach wychowawczych w formie pogadanek i prelekcji oraz warsztatów przekazywali wiedzę o profilaktyce chorób zakaźnych.

Na podstawie przekazanych przez placówki informacji, stwierdzono duże zainteresowanie i zaangażowanie w realizację akcji, która swoim zasięgiem **objęła 9829 osób**.

4.8. Kampania EFSA „Wybieraj bezpieczną żywność”.

Celem kampanii informacyjnej Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności - #EUChooseSafeFood jest zachęcenie Europejczyków do podejmowania świadomych wyborów dotyczących żywności oraz poznania i zrozumienia kluczowej roli jaką dla bezpieczeństwa żywności odgrywają naukowcy i nauka. Ta ważna inicjatywa zwiększa zaufanie konsumentów do unijnego systemu bezpieczeństwa żywności.

Grupę odbiorców stanowią osoby w wieku 25-45 lat / ze szczególnym uwzględnieniem kobiet i młodych rodziców /.

Kampania w większości była realizowana na portalach społecznościowych Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Sosnowcu i polegała na systematycznym zamieszczaniu materiałów kampanijnych opracowanych we współpracy z GIS. Tematyka kampanii dotyczyła suplementów diety, higieny żywności / w tym tematyka chorób przenoszonych drogą pokarmową /, znakowania żywności z uwzględnieniem alergenów.

W ramach kampanii w placówkach przedszkolnych, przeprowadzono działania informacyjno-edukacyjne skierowane do rodziców oraz rozpowszechniono materiały w mediach społecznościowych przedszkoli.

Ogółem edukacją objęto 11 518 osób

4.9. Działania informacyjno-edukacyjne dla obywateli Ukrainy

W związku z pobytam uchodźców z Ukrainy w Sosnowcu w celu utrzymania stabilnej sytuacji epidemiologicznej, podejmowano szereg działań informacyjno-edukacyjnych. Na stronie internetowej i Facebooku PSSE w Sosnowcu publikowano w języku polskim i ukraińskim informacje z GIS dotyczące :

- profilaktyki chorób zakaźnych w tym COVID-19 i HIV,

- szczepień ochronnych / *krztusiec, odra, polio, WZWA, COVID-19* /
- inne ważne komunikaty/informacje, istotne dla funkcjonowania obywateli Ukrainy po przekroczeniu naszej granicy.

Systematycznie przekazywano również przydatne materiały informacyjne w wersji elektronicznej do współpracujących podmiotów / *Urząd Miejski w Sosnowcu, placówki nauczania i wychowania, placówki lecznicze* / z prośbą o ich rozpowszechnienie oraz podjęcie działań edukacyjnych skierowanych do uchodźców.

5. WNIOSKI

Działalność w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej przebiegała zgodnie z celami Narodowego Programu Zdrowia. Realizowano programy ogólnopolskie, programy wojewódzkie oraz interwencje nieprogramowe. Przeważającą liczbę podejmowanych działań edukacyjnych stanowiły zagadnienia dotyczące profilaktyki chorób zakaźnych, promocji szczepień ochronnych oraz szeroko rozumianych zasad zdrowego stylu życia.

Odbiorcami działań profilaktycznych były zróżnicowane grupy społeczeństwa.

Podejmowane przedsięwzięcia miały na celu poszerzenie wiedzy mieszkańców Sosnowca, poprzez edukację prowadzoną różnorodnymi metodami, dostosowanymi do ich potrzeb i oczekiwań / *zachęcano do właściwych zachowań prozdrowotnych oraz dążenia do kształtowania pozytywnych zmian postaw* /.

Realizację programów oraz akcji mających na celu poprawę zdrowia społeczności lokalnej, opierano na ścisłej współpracy z podmiotami i partnerami na terenie miasta: Prezydentem Miasta Sosnowca, Wydziałem Edukacji/Zdrowia/Polityki Społecznej/Promocji Miasta UM w Sosnowcu, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji, Komendą Miejską Policji w Sosnowcu, Delegaturą Kuratorium Oświaty w Katowicach, Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Sosnowcu, szkołami podstawowymi/ponadpodstawowymi/uczelniami wyższymi, placówkami lecznictwa zamkniętego i otwartego, spółdzielniami mieszkaniowymi, mediami lokalnymi.

Osoby odwiedzające stronę internetową i Facebooka PSSE w Sosnowcu, miały łatwy dostęp do istotnych i rzetelnych informacji / *na bieżąco publikowano komunikaty oraz zamieszczano materiały edukacyjne o różnorodnej tematyce prozdrowotnej* /.

W 2022 roku media społecznościowe PSSE w Sosnowcu cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem i stanowiły ważne narzędzie edukacyjne /*zgodnie z rocznym raportem odnotowano 73 263 odbiorców*/.